KHRG ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့
ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏အသံများကိုမှတ်တမ်းပြုစုခြင်း

လူ့အခွင့်အရေး သတင်းလွှာ

စာစဉ် (၂၄)၊
၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ

ပြည်သူ့စစ်မှုထမ်းဥပဒေ

စစ်ကောင်စီ၏
လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှု

ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ

မြေမြှုပ်မိုင်း

လက်နက်ကြီး

ပစ်ခတ်မှုများအကြောင်း

အရပ်သားများအပေါ်
ကျူးလွန်မှုများ

KHRG ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့
ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏အသံများကိုမှတ်တမ်းပြုစုခြင်း

မျှော်မှန်းချက်

ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့(KHRG)သည် အနာဂတ်တွင် မြန်မာပြည်မှတိုင်းရင်းသားနှင့် ပြည်သူလူထုများအားလုံး တရားမျှတမှုနှင့် တန်းတူအခွင့်အရေးများ အပြည့်အဝရရှိစေရန် မျှော်မှန်းချက်အခိုင်အမာထားရှိထားပါသည်။

လုပ်ဆောင်ချက်

ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့(KHRG)သည် လွတ်လပ်သော လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး မြန်မာပြည်အတွင်း လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် ရွာသားများ၏အသံများကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်းနှင့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရမှုများအပေါ် သူတို့၏အခွင့်အရေးများကို ပြန်လည်တောင်းဆိုခြင်း၊ တုန့်ပြန်ကာကွယ်ခြင်းစသည့် နည်းဗျူဟာများအား ပံ့ပိုးပေးခြင်းဖြင့်လုပ်ဆောင်နေပါသည်။ ရွာသားများ၏အသံ၊ အမြင်သဘောထားနှင့် အဓိကတောင်းဆိုမှုများကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ဩဇာအာဏာရှိသူများအားလွှမ်းမိုးနိုင်ရန် ရွာသားများ၏လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းနှင့် ၎င်းတို့၏လူ့အခွင့်အရေးများတောင်းဆိုရာတွင် အခွင့်အလမ်းပိုမိုရရှိလာစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ထိုနည်းအတူ ပြည်တွင်းပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ရွာသားများ၏ မိမိကိုယ်ကိုကာကွယ်သည့်နည်းလမ်းများအား ဝိုင်းဝန်းပံ့ပိုးပေးရန် တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်ပါသည်။

နောက်ခံသမိုင်း အကျဉ်းချုပ်

၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့သော ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့သည် လွတ်လပ်သောလူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး မြန်မာပြည်အတွင်းလူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် ရွာသားများ၏အသံများကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်းနှင့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရမှုများအပေါ် သူတို့၏အခွင့်အရေးများကို ပြန်လည်တောင်းဆိုခြင်း၊ တုံ့ပြန်ကာကွယ်ခြင်း စသည့်နည်းဗျူဟာများအား ပံ့ပိုးပေးခြင်းဖြင့်လုပ်ဆောင်နေပါသည်။ ထို့အပြင် ရရှိသည့်သတင်းအချက်အလက်များကို ဖြန့်ဝေပေးခြင်းနှင့် ချိုးဖောက်မှုများကို ကာကွယ်လျှက်ရှိသည့် ရွာသားများ၏နည်းဗျူဟာများအား ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရန် ၎င်းတို့နှင့်ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်မှုများလုပ်ခြင်းဖြင့် မြန်မာပြည်ရှိလူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေ ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် ကြိုးပမ်းလျှက်ရှိနေပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏လုပ်ငန်းများကို အသေးစိတ်သိရှိလိုပါက www.khrg.org တွင် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

စာစဉ်မိတ်ဆက်

ဝမ်းမြောက်ခြင်းများစွာဖြင့် (၂၄) ကြိမ်မြောက်သတင်းလွှာကို KHRG မှ တစ်ဖန် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ ဤသတင်းလွှာကို တစ်နှစ်တွင်နှစ်ကြိမ် ထုတ်ဝေလျှက်ရှိပါသည်။ ယခုအကြိမ်ထုတ်ဝေသည့် ဤသတင်းလွှာကို ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလမှ ၂၀၂၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလအထိ KHRG မှလက်ခံရရှိခဲ့သည့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ၎င်းမတိုင်မီအချိန်မှ သတင်းဖြစ်ရပ်များလည်း ထည့်သွင်းရေးသားထားပါသည်။

ဤသတင်းလွှာအား ဖြန့်ဝေရသည့်ရည်ရွယ်ချက်မှာ KHRG မှ လက်ခံရရှိခဲ့သော အချက်အလက်များကို ခရိုင်(၇)ခုအတွင်းရှိ ပြည်သူလူထုများအကြား မျှဝေပေးလိုခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ စာဖတ်သူများသည် ခရိုင်တစ်ခုချင်းစီမှ ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် အမျိုးမျိုးသောလူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို ဖတ်ရှုနိုင်ရန်၊ ကရင်ပြည်နယ်ရှိ ခရိုင်အားလုံးမှ လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေများကို သိရှိရန်နှင့် မျက်စိပွင့်နားပွင့်လာရန်ရည်ရွယ်၍ ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤ KHRG သတင်းလွှာတွင် ပါရှိသောအချက်အလက်များကို ကရင်ပြည်နယ်၏ ခရိုင်(၇)ခုဖြစ်သော **ဒူးသထူ (သထုံ)ခရိုင်၊ တောအူး(တောင်ငူ)ခရိုင်၊ ခလယ်လွီထူ(ညောင်လေးပင်)ခရိုင်၊ ဘိတ်-ထားဝယ် (မြိတ်-ထားဝယ်) ခရိုင်၊ မူတြော်(ဖာပွန်)ခရိုင်၊ ဒူးပလာယာခရိုင်နှင့် ဘားအံခရိုင်**တို့မှ ကောက်ယူ၍ ရေးသားတင်ဆက်ထားပါ သည်။ ဤသတင်းလွှာထဲမှ လူ့အခွင့်အရေးချိုး ဖောက်မှုပြဿနာတစ်ခုချင်းစီသည် ခရိုင်အားလုံးတွင်ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး အချို့နေရာတွင် ချိုးဖောက်မှုပုံစံတူညီမှုရှိကြပြီး အချို့တွင် ကွဲပြားမှုများရှိနေသည်ကို စာဖတ်သူများအနေဖြင့် သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဤဖော်ပြပါသတင်းစာစောင်ထဲ၌စစ်ကောင်စီ၏ ပြည်သူ့စစ်မှုထမ်းဥပဒေ၊ စစ်ကောင်စီ၏ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှု၊ မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင် (MNHRC) အား ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးကွန်ရက် (GANHRI) မှဖယ် ရှားခြင်း၊ လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှု၊ စစ်ဖက်ဆိုင်ရာလှုပ်ရှားမှုများ၊ လိင်ပိုင်းဆိုင် ရာအကြမ်းဖက်မှု၊ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေး၊ မြေမြှုပ်မိုင်းနှင့် လက်နက်ကြီးကျည်အကြွင်းအကျန်များကြောင့် အရပ်သားထိခိုက်သေဆုံးမှုများ စသည့်အကြောင်းအရာများ ပါဝင်ပါသည်။။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသအတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို စာဖတ်သူများမှ သိရှိနားလည်ပြီး ရွာသားများရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရသည့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများအပေါ် ၎င်းတို့၏ခံစားချက်များကို စာဖတ်သူများအနေဖြင့် ရှုမြင်ခံစားနိုင်မည်ဟု KHRG မှ ယုံကြည်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဖြစ်နိုင်မည်ဆိုလျှင် ရွာသားများကြုံတွေ့ခံစားရသည့် ပြဿနာရပ်များအား ရှေ့ဆက်၍ အနာဂတ်တွင် အတူတကွကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်းများရှာဖွေရန်ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်သူ့စစ်မှုထမ်းဥပဒေ

“ဒီစစ်ကောင်စီစစ်မှုထမ်းဥပဒေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့အတွက် ဘာမှကောင်းတာ မရှိဘူး။ အခြားနိုင်ငံတွေမှာ စစ်မှုထမ်းလုပ်တာတွေ ရှိတယ်။ စစ်မှုထမ်းတယ်ဆိုတာ မိမိလူမျိုး၊ မိမိနိုင်ငံအတွက် ကာကွယ်ပေးရမယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ စစ်မှုထမ်းဝင်ရင် ကိုယ့်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတွေကို ထိခိုက်နစ် နာအောင်လုပ်ဖို့ ခိုင်းစေခံရမယ်။ အဲဒါကြောင့် လူငယ်တော်တော်များများက ဒီအခြေအနေကို လက်မခံချင်ကြဘူး။” တောအူးခရိုင်မှ လူငယ်တစ်ဦး

၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ (နအဖ/ SPDC) မှ နိုင်ငံသားတိုင်း စစ်ပညာသင် ကြားရန်နှင့် နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးအတွက် စစ်မှုထမ်းဆောင်ရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပြည်သူ့စစ်မှုထမ်းဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ ၂၀၂၁ ခုနှစ် အာဏာသိမ်းမှုဖြစ်ပွားပြီးနောက် တိုင်းပြည်အရေးပေါ်အခြေအနေကို အကြောင်းပြု၍ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ (SAC) သည် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဤပြည်သူ့စစ်မှုထမ်းဥပဒေကို ပြန်လည်အသက်သွင်းရန် ထုတ်ပြန်ကြေညာလိုက်သည်။ သို့ရာတွင် SAC သည် ပြည်သူလူထုအား စစ်မှုထမ်းဆောင်ရန်အတွက် ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ အဓမ္မဖမ်းဆီးခြင်း၊ ညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်ခြင်း အစရှိသော အကြမ်းဖက်သည့်နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် SAC ၏ အဓမ္မစစ်မှုထမ်းခိုင်းစေသည့်ဖြစ်စဉ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး အစီရင်ခံစာ (၃၃)ခုကို KHRG မှ လက်ခံရရှိခဲ့သည်။ ထိုအထဲတွင် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့မတိုင်မီ SAC မှ အဓမ္မစစ်မှုထမ်းခိုင်းစေသည့်ဖြစ်စဉ်များလည်းပါဝင်သည်။

SAC အနေဖြင့် စစ်မှုထမ်းဥပဒေကိုအကြောင်းပြုပြီး မတူညီသည့်နည်းလမ်းစနစ်များအားအသုံးပြု၍ ပြည်သူလူထုကို စစ်မှုထမ်းခိုင်းစေကြောင်း ရွာသားများက တင်ပြကြသည်။ KHRG သုတေသနပြုလုပ်သည့်တွေ့ရှိချက်များအရ စစ်မှုထမ်းခိုင်းစေရာတွင် SAC အသုံးပြုသည့်နည်းလမ်းများမှာ စစ်သားစုဆောင်းမှုအတွက် ရပ်ရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများအား အမိန့်ပေးခိုင်းစေခြင်း၊ ရွာသားများအား အဓမ္မဖမ်းဆီး၍ စစ်မှုထမ်းခိုင်းစေခြင်း၊ ရွာသားများအား မဲနှိုက်ခိုင်းပြီး စစ်သားစုဆောင်းခြင်းနှင့် အသိပေးအကြောင်းကြားခြင်းမရှိပဲ ရွာသားများ၏နာမည်များကို စာရင်းပြု၍ စစ်မှုထမ်းရန် ဆင့်ခေါ်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ အဆိုပါနည်းလမ်းများသည် ရွာသားများ၏ဆန္ဒကိုဆန့်ကျင်သည့်အပြင် ပြည်သူ့စစ်မှုထမ်းဥပဒေနှင့်လည်း ကိုက်ညီမှုမရှိပေ။

မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ ရွာသားများ အထူးသဖြင့် လူငယ်တော်တော်များများသည် SAC ၏ စစ်မှုထမ်းစေခိုင်းမှုကို ကြောက်ရွံ့၍ ၎င်းတို့ရပ်ရွာဒေသများမှ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရသည်။ ဤသို့ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ရသည့်အခြေအနေသည် မတူကွဲပြားမှုများရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ တစ်ချို့ရွာသားများသည် စစ်မှုထမ်းဥပဒေ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်ကို ကြားသိရှိရပြီးနောက် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့နာမည်ကို စစ်မှုထမ်းဆင့်ခေါ်စာတွင် သိရှိရပြီးနောက် ထွက်ပြေးကြသည်။ အချို့မှာလည်း ၎င်းတို့ရပ်ရွာလူကြီးများမှတစ်ဆင့် SAC စစ်သားစုဆောင်းမှုအကြောင်းကို သိရှိရပြီးနောက် သို့မဟုတ် SAC စစ်သားများမှ ပြည်သူကို စစ်မှုထမ်းစေရန် လိုက်လံဖမ်းဆီးနေခြင်းကို ကြားသိရှိရပြီးနောက် ထွက်ပြေးကြသည်။

စစ်သားစုဆောင်းမှုအတွက် ရပ်ရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများအား အမိန့်ပေးခိုင်းစေခြင်း

မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ အထူးသဖြင့် SAC အုပ်ချုပ်သည့်နယ်မြေဒေသများတွင် စစ်သားစုဆောင်းမှုအတွက် ရပ်ရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများအား အမိန့်ပေးခိုင်းစေခြင်းသည် SAC မှ အသုံးများသော နည်း

လမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ SAC မှ ဒေသခံရပ်ရွာအာဏာပိုင်များအား ဆင့်ခေါ်၍ စစ်သားစုဆောင်းမှုအတွက် လုပ်ဆောင်ပေးရန် အမိန့်ပေးခိုင်းစေသည့်ဖြစ်စဉ်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး KHRG မှ အစီရင်ခံစာအများအပြားလက်ခံရရှိခဲ့သည်။

ဥပမာဖြစ်စဉ်တစ်ခုမှာ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့၌ လှိုင်းဘွဲ့မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူးအပါအဝင် SAC အာဏာပိုင်များသည် ဘားအံခရိုင်၊ ပိုင်ကျုံမြို့နယ်၊ ပတ်ကျောကျေးရွာအုပ်စု၊ လဒ---ကျေး ရွာသို့ ရောက်ရှိလာပြီး ရပ်ရွာလူကြီးများနှင့်ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများအားဆင့်ခေါ်၍ စစ်မှုထမ်းကိစ္စအတွက် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် လှိုင်းဘွဲ့မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှ ရွာသားများ စစ်မှုထမ်းရမည်ဟုဆို၍ စစ်မှုထမ်းရန်အတွက် လုပ်ဆောင်ပေးရန် ရပ်ရွာအာဏာပိုင်များကို အမိန့်ပေးခိုင်းစေခဲ့သည်။ အကယ်၍ ရွာသားများသည် စစ်မှုထမ်းခြင်းမှ ထွက်ပြေးရန်ကြိုးစားပါက အရေးယူမည်ဟု လှိုင်းဘွဲ့မြို့နယ် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူးက ခြိမ်းခြောက်ပြောဆိုခဲ့သည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် ရပ်ရွာလူကြီးများ၊ မိဘပြည်သူများနှင့် လူငယ်များသည် စိုးရိမ်မှုများရှိခဲ့သည်။ စစ်မှုထမ်းရမည်ကိုကြောက်ရွံ့သောကြောင့် ပတ်ကျောကျေးရွာအုပ်စုမှ လူငယ်အများစုသည် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့သည်။

ဤအခြေအနေကြောင့် ရပ်ရွာအာဏာပိုင်များသည် ရွာသားများ ဒုက္ခရောက်မည်ကိုစိုးရိမ်သောကြောင့် SAC ၏ စစ်မှုထမ်းအမိန့်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်လိုခြင်းမရှိကြပါ။ ထိုအစား စစ်မှုထမ်းမခံရအောင် ရှောင်ရှား၍ သတိထားနေထိုင်သွားလာကြရန် ရွာသားများအား အသိပေးအကြောင်းကြားခဲ့သည်။ ဥပမာတစ်ခုမှာ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့၌ တောအူးခရိုင်၊ ဒေါ်ဖားခိုမြို့နယ်၊ သံတောင်ကြီးမြို့ရှိ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးရုံးမှ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် ဒေါ်ဖားခိုမြို့နယ်၊ ပဆောလိုကျေးရွာအုပ်စု၊ သထ---ကျေးရွာမှ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးဖြစ်သူ ဦးဂင---ကို သံတောင်ကြီးမြို့ရှိ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးရုံးတွင် အစည်းအဝေးတက်ရောက်ရန်အတွက် ဖုန်းဖြင့်ဆင့်ခေါ်ခဲ့သည်။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှ ပဆောလိုကျေးရွာအုပ်စုရှိ ရွာသား (၅)ဦးကို စစ်မှု ထမ်းခိုင်းစေရန် ဦးဂင---အား အမိန့်ပေးခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးပြီးနောက် ဦးဂင---သည် ၎င်းရွာသို့ပြန် သွားခဲ့သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့ မနက်ပိုင်းတွင် ဦးဂင---သည် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှ ၎င်းအား အမိန့်ပေးခဲ့သည့်အကြောင်းကို ဒေသခံရွာသားများအား ရှင်းပြခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ရွာသားများအနေဖြင့် အိမ်မှာနေသည်ဖြစ်စေ၊ ခရီးသွားလာသည်ဖြစ်စေ၊ အလုပ်သွားလုပ်သည်ဖြစ်စေ သတိထားသွားလာကြပါဟု ဦးဂင---က ပြောခဲ့သည်။ SAC ၏စစ်မှုထမ်းအမိန့်ကို လိုက်နိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါက ရပ်ရွာလူကြီးများနှင့် ရွာသားများအတွက် အန္တရာယ်ရှိနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

အကယ်၍ ရွာသားများအနေဖြင့် စစ်မှုထမ်းလိုခြင်းစိတ်ဆန္ဒမရှိပါက လူစားထိုးခြင်း သို့မဟုတ် ငွေကြေးပေးဆောင်ခြင်းပြုရမည်ဟု SAC က ပြောကြားခဲ့သည်။ ဥပမာဖြစ်စဉ်တစ်ခုမှာ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၁ ရက်နေ့၌ ဒူးသထူခရိုင်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ နောင်ဖာဒို့ကျေးရွာအုပ်စုတွင် အခြေစိုက်သော SAC လက်အောက်ခံ ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့သည် နောင်ဖာဒို့ကျေးရွာအုပ်စုရှိ ကျေးရွာလူကြီးများနှင့်ရွာသားများကို ခေါ်ယူတွေ့ဆုံ၍ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုအစည်းအဝေးကို ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သူ စောဟသ်ာနှင့် SAC ခန့်အပ်ထားသော ကျောက်တုံးလုံး ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးဖြစ်သူ စောကပေါ်မိုးတို့က ဦးဆောင်၍ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးတွင် ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့က နောင်ဖာဒို့ကျေးရွာအုပ်စုရှိ ကျေးရွာပေါင်း(၉) ရွာမှ ရွာသားများသည် ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့ထဲဝင်ပြီး စစ်မှုထမ်းရမည်ဟု ကျေးရွာလူကြီးများနှင့် ရွာသားများကို ပြောကြားခဲ့သည်။ ကျေးရွာအကြီး၊ အသေးပေါ်မူတည်၍ ရွာသားများအရေအတွက်ကို သတ်မှတ်ခေါ်ယူမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါကျေးရွာ (၉) ရွာမှ စုစုပေါင်းလူဦးရေ (၂၂) ဦးခေါ်ယူ၍ စစ်မှုထမ်းရမည်ဟု သိရှိရသည်။ အကယ်၍ စစ်မှုထမ်းရန် လူမပေးနိုင်ပါက တစ်အိမ်ထောင်လျှင် တစ်နှစ်အတွင်း ငွေကြေး (၄) သိန်းပေးဆောင်ရမည်ဟု ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့က ခြိမ်းခြောက်ပြောခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့သတ်မှတ်တောင်းဆိုထားသော တပ်သားသစ်စာရင်းနှင့်ငွေကြေးကိုမပေးရန်နှင့် အခြေအနေကိုစောင့်ကြည့်ရန် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (ကေအဲန်ယူ – KNU) ကျေးနယ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က ဒေသခံရွာသားများအား မှာကြားခဲ့သည်။ ထိုအခြေအနေနှင့်ပတ်သက်၍ ယခုအချိန်ထိ တစ်စုံတစ်ရာတုန့်ပြန်ခြင်း မရှိသေးပါ။

အသိပေးခြင်းမရှိပဲ ရွာသားများ၏နာမည်များကို စာရင်းပြု၍ စစ်မှုထမ်းရန် ဆင့်ခေါ်ခြင်း

တစ်ချို့ရွာသားများသည် SAC မှ ၎င်းတို့ကို အသိပေးအကြောင်းကြားခြင်းမရှိဘဲ ၎င်းတို့နာမည်များကို စာရင်းပြုစု၍ စစ်မှုထမ်းရန် ဆင့်ခေါ်ခံရကြောင်း တင်ပြကြသည်။ ဥပမာဖြစ်စဉ်တစ်ခုမှာ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် တောအူးခရိုင်ရှိ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးရုံးမှ SAC အာဏာပိုင်များသည် ဆိတ်ဖူးတောင်အုပ်ချုပ်ရေးရုံးကို တပ်သားသစ်စုဆောင်းရန်အတွက် တာဝန်ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ဆိတ်ဖူးတောင်အုပ်ချုပ်ရေးရုံးမှ အတွင်းရေးမှူးဖြစ်သူ ဇော်မင်းသည် တောအူးခရိုင်၊ ထောတထူမြို့နယ်၊ ဒေးလိုကျေးရွာအုပ်စု၊ လန---ကျေးရွာ၏အုပ်ချုပ်ရေးမှူးဖြစ်သူ ကိုဂစ---ကို ဖုန်းဖြင့်ခေါ်ဆို၍ ဆိတ်ဖူးတောင်အုပ်ချုပ်ရေးရုံးသို့ အစည်းအဝေးလာတက်ရောက်ရန် မှာကြားခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၇ ရက်နေ့ မနက် (၁၀) နာရီခန့်တွင် ကျေးရွာလူကြီး ကိုဂစ---သည် ဆိတ်ဖူးတောင်အုပ်ချုပ် ရေးရုံးသို့သွား၍ အစည်းအဝေးတက်ရောက်ခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးတွင် ရုံးစာရင်းကိုင်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဇော်မင်းသက်သည် တပ်သားသစ်စုဆောင်းရန်အတွက် ရွာသား (၁၆) ဦးရှာပေးရမည်ဟု ကိုဂစ---အား ပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဇော်မင်းသက်သည် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးရုံးမှ စာရင်းပြုစုထားသည့် ရွာသား (၁၆) ဦး၏ နာမည်စာရင်းကို ကိုဂစ---အား ထုတ်ပြ၍ပေးခဲ့သည်။ ကိုဂစ---သည် ထိုနာမည်စာရင်းကို မိတ္တူကူးခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးပြီးနောက် ကိုဂစ---သည် ရွာသို့ပြန်လာခဲ့သည်။ ကိုဂစ---အနေဖြင့် SAC ၏တပ်သားသစ်စုဆောင်းမှုကို မနှစ်မြို့ပါ။ ထို့ကြောင့် ၎င်းသည် စစ်ဘေးရှောင်ရွာသားများကို ဆက်သွယ်၍ ရွာထဲမှာနေသည်ဖြစ်စေ၊ ခရီးသွားလာသည်ဖြစ်စေ သတိထားနေထိုင်ကြရန် အကြောင်းကြားခဲ့သည်။ စစ်မှုထမ်းရန်နာမည်စာရင်းပါသည့် အဆိုပါရွာသား (၁၆) ဦး၏မိဘများသည် ၎င်းတို့သားသမီးများအတွက် များစွာစိတ်ပူပန်ခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် စစ်မှုထမ်းမှ လွတ်မြောက်ရန်အတွက် မိဘများက ၎င်းတို့သားသမီးများအား သွားရောက်ပုန်းရှောင်ရမည့်နေရာကို ညွှန်

ကြား၍ သတိပေးခဲ့သည်။

ရွာသားများအား အဓမ္မမဲနှိုက်ခိုင်းပြီး စစ်သားစုဆောင်းခြင်း

တစ်ချို့ကျေးရွာများတွင် SAC သည် ရွာသားများအား မဲနှိုက်ခိုင်းပြီး စစ်သားစုဆောင်းနေကြောင်း ဒေသခံများက တင်ပြကြသည်။ ဥပမာဖြစ်စဉ်တစ်ခုမှာ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလအတွင်း မြန်မာအစိုးရပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနမှ SAC အာဏာပိုင်များသည် တောအူးခရိုင်၊ ထောတထူမြို့နယ်၊ ဒေးလိုကျေးရွာအုပ်စုအပါအဝင် အခြားကျေးရွာအုပ်စုများရှိ ရပ်ရွာလူကြီးများနှင့် ကျေးရွာအာဏာပိုင်များကို တွေ့ဆုံ၍ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးတွင် SAC အာဏာပိုင်များက ရပ်ရွာလူကြီးများနှင့် ကျေးရွာအာဏာပိုင်များအနေဖြင့် SAC အတွက် တပ်သားသစ်စုဆောင်းပေးရန်နှင့် အကယ်၍စစ်မှုမထမ်းသည့် ရွာသားများသည် ငွေကြေးပေးဆောင်ရမည်ဟု အမိန့်ပေးညွှန်ကြားခဲ့သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့၌ SAC စစ်သားများသည် ဒေးလိုကျေးရွာအုပ်စုရှိ ကျေးရွာလေးရွာမှ ရွာသားများကို စစ်မှုထမ်းဆောင်ရန်အတွက် အတင်းမဲနှိုက်ခိုင်းခဲ့သည်။ စစ်မှုထမ်းဝင်ရန် မဲနှိုက်ရသည့်နေရာကို ကျေးရွာဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် ပြုလုပ်လေ့ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ မဲနှိုက်နေစဉ်အတွင်း SAC စစ်သားများသည် ထိုနေရာကို သေနတ်ဖြင့်စောင့်ကြည့်နေခဲ့သည်။ ရွာသားများကို ပေါက်မဲကိုနှိုက်ပြီးသည့်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အနီးနားတွင်ရှိနေသော SAC စစ်ကားများပေါ်တွင် သွားထိုင်စောင့်နေရသည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ဒေးလိုကျေး ရွာအုပ်စုရှိ အနည်းဆုံး ရွာသား (၄၆) ဦးသည် ပေါက်မဲနှိုက်မိပြီး SAC စစ်သားများအဖြစ် စစ်မှုထမ်းခဲ့ရသည်။ ပေါက်မဲမနှိုက်မိသော တစ်ချို့ရွာသားများသည် SAC အား ငွေကြေးပေးဆောင်ရသည်။ မဲနှိုက်ခိုင်းခံရမည်ကို စိုးရိမ်သောကြောင့် ရွာသားတော်တော်များများသည် ၎င်းတို့ကျေးရွာမှ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ရသည်။

ရွာသားများအား အဓမ္မဖမ်းဆီး၍ စစ်မှုထမ်းခိုင်းစေခြင်း

SAC မှ ရွာသားများအား အဓမ္မဖမ်းဆီး၍ တပ်သားသစ်စုဆောင်းသည့် အကြောင်းအရာများကိုလည်း KHRG က သတင်းလက်ခံရရှိခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ရွာသားများသည် မြို့ထဲသို့ခရီးသွားသည့်အခါတွင် SAC က ၎င်းတို့အား ပစ်မှတ်ထားဖမ်းဆီး၍ စစ်မှုထမ်းခိုင်းလေ့ရှိသည်။ ဥပမာဖြစ်စဉ်တစ်ခုမှာ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၁ ရက်နေ့၌ SAC စစ်သားများသည် ခလယ်လွိုထူခရိုင်၊ မူးမြို့နယ်၊ မဲတဲတောကျေးရွာအုပ်စု၊ လပ---ကျေးရွာမှ အသက် (၂၀) နှစ် အရွယ်ရှိသော ရွာသားတစ်ဦးဖြစ်သူ မောင်ဂဆ---ကို ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။ မောင်ဂဆ---သည် မူးမြို့နယ်၊ ဖြူးမြို့ရှိ ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်သို့ သွားသည့်အချိန်တွင် ဖမ်းဆီးခံခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် SAC စစ်သားများသည် မောင်ဂဆ---ကို တောအူးခရိုင်၊ တောင်ငူမြို့ရှိ တပ်သားစုဆောင်းရေးစခန်းသို့ ပို့ဆောင်ခဲ့သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် မောင်ဂဆ---၏မိခင်ဖြစ်သူ မဂစ---သည် အဆိုပါ တပ်သားစုဆောင်းရေးစခန်းတွင်ပို့ဆောင်ခံရသော မောင်ဂဆ---ကို သွားကြည့်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့နှစ်ဦးသည် ဆယ်မိနစ်ခန့်သာ တွေ့ဆုံစကားပြောခွင့်ရှိခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ မဂစ---သည် မောင်ဂဆ---ကို ဆယ်သွယ်၍မရတော့ပေ။ ဤအခြေအနေနှင့်ပတ်သက်၍ မဂစ---က ဤသို့ရှင်းပြသည်။ *"ကျွန်မသားတစ်ယောက်ပဲ ဖမ်းဆီးခံရတာမဟုတ်ဘူး။ ဖမ်းဆီးခံရတဲ့လူတွေအများကြီးပဲ။ ကျွန်မကြားတာကတော့ သူတို့ (SAC) က ကုလားတွေကိုလည်း ဖမ်းဆီးတယ်။ အခြားသူတွေကိုလည်း ဖမ်းဆီးတယ်။ သူတို့က အမျိုးသမီးတွေအပါအဝင် တွေ့သမျှလူတွေကို လိုက်ဖမ်းဆီးတယ်။ ကျွန်မသားကတော့ ကံမကောင်းဘူးပေါ့။ အဲဒီနေ့မှာ သူထွက်သွားတော့ အဖမ်းခံရတယ်လေ။ (...) ကျွန်မအရမ်းဝမ်းနည်းတယ်။ ပြီးတော့ကျွန်မမှာလည်း ရောဂါအခံရှိတယ်။ သူ့ကို ဖုန်းနဲ့ကြိုးစားပြီး ဆက်သွယ်သေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆက်သွယ်လို့မရတော့ဘူး။"*

စစ်မှုထမ်းရန်အတွက် ဖမ်းဆီးခံရသည့်ရွာသားများသည် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခံရလေ့ရှိသည်။ ဘိတ်ထားဝယ်ခရိုင်၊ လယ်ကဆောမြို့နယ်၊ လဖ---မြို့တွင်နေထိုင်သော ဂည---သည် SAC ၏အဓမ္မတပ်သားစုဆောင်းမှုကို ကြောက်ရွံ့၍ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့သည်။ SAC မှ လဖ---မြို့ရှိလူများကို စစ်မှုထမ်းရန်အတွက် လိုက်လံဖမ်းဆီးသည့်အခြေအနေကို ဂည---က KHRG အား ဤသို့ပြောပြသည်။ *"မြို့ထဲမှာနေတုန်းက ကျွန်တော်က ဘုန်းကြီးဝတ်တယ်။ မြို့ထဲမှာ စစ်ကောင်စီက စစ်မှုထမ်းဖို့အတွက် လူတွေကို လိုက်ဖမ်းဆီးနေတဲ့အကြောင်းကို ကျွန်တော့်အမေက ကျွန်တော့်ကို အကြောင်းကြားလာတယ်။ အဲဒါနဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံကိုထွက်ပြေးဖို့ ကျွန်တော့်အမေက ပြောတယ်။ အဲဒါကြောင့် ကျွန်တော်လည်း လူဝတ်လဲပြီး မြို့ကနေ ထွက်ပြေးလာခဲ့တယ်။ မြို့ထဲမှာ ကျွန်တော်ဆက်နေလို့မရတော့ဘူးလေ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ စစ်မှုထမ်းခိုင်းဖို့အတွက် ကျွန်တော် ဘယ်အချိန်အဖမ်းခံရလဲမသိဘူးလေ။ (...) သူတို့က (SAC) ညဖက်မှာအပြင်ထွက်နေတဲ့ လူတွေကို ဖမ်းဆီးပြီး စစ်မှုထမ်းခိုင်းတာတွေရှိတယ်။ သူတို့အဖမ်းခံရပြီးနောက်မှာ သူတို့သတင်းတွေကို ဘာမှမကြားရတော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူတို့လူတစ်ယောက်ကို ပြန်လွှတ်လိုက်တယ်။ (ပြန်လွှတ်ရသည့်အကြောင်းရင်းမှာ SAC သည် ထိုရွာသားကို တပ်သားသစ်အဖြစ်စုဆောင်းရန် ခန္ဓာကိုယ်ကျန်းမာကြံ့ခိုင်မှုမရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ရွာသားများကဆိုသည်။) သူက ကျွန်တော်တို့ရပ်ကွက်ထဲကပဲ။ ညဖက်မှာ သူအပြင်သွားတယ်။ သူအဖမ်းခံရတယ်။ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်လောက် စစ်ကြောရေးထဲမှာဝင်ရတယ်။ ပြီးတော့ သူ့ကိုပြန်လွှတ်လိုက်တယ်။ သူစစ်ကြောရေးမှာ ရိုက်နက်ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခံရတယ်။ သူ့တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ဒဏ်ရာတွေချည်းပဲ။ ညိုမဲနေတာပဲ။"* ထိုအခြေအနေကြောင့် ရွာသားများသည် အထူးသဖြင့် မြို့ထဲတွင် သွားလာရန်ကြောက်ရွံ့နေရသည်။

ဤကဲ့သို့စစ်မှုထမ်းအခြေအနေကြောင့် SAC ၏ဖမ်းဆီးခြင်းခံရမည်ကို ကြောက်ရွံ့သဖြင့် ဒေသခံများသည် မြို့ထဲသို့ သွားလာ၍ အလုပ်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ကျောင်းတက်၍ပညာသင်ယူရန်အတွက် အခက်အခဲများရှိကြောင်း တစ်ချို့ ရွာသားများတင်ပြကြသည်။ ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ဝင်းရေးမြို့နယ်၊ တောင်တီကျေးရွာအုပ်စု၊ လဘ---ကျေးရွာမှ ကျန်းမာရေးလုပ်သားတစ်ဦးဖြစ်သူ ဦးဂတ---က ယခုလိုပြောပြသည်။ *"ဘားအံမြို့၊ မော်လမြိုင်မြို့နဲ့ မုဒုံမြို့ထဲမှာ ကျောင်းသွားတက်နေတဲ့ ကျောင်းသားတွေရဲ့ မိဘတွေကတော့ သူတို့ သားသမီးအတွက် (SAC က သူတို့သားသမီးများကို ဖမ်းဆီး၍စစ်မှုထမ်းခိုင်းမှာကို) စိတ်ပူကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ရွာမှာဆို စိတ်ပူစရာမလိုဘူးလေ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့*

စစ်မှုထမ်းဥပဒေက ကျွန်တော်တို့ရွာမှာ သက်ရောက်မှု မရှိဘူးလေ။ ကောလိပ်ကျောင်းသားတွေဆို သူတို့မိဘက ပိုပြီးစိတ်ပူကြတယ်။" စစ်မှုထမ်းခြင်းကိုကြောက်၍ တစ်ချို့ရွာသားများလည်း မြို့ထဲသို့ သွားလာလုပ်ကိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် ကျောင်းသွားတက်ခြင်းမရှိတော့ပေ။ လဘ---ကျေးရွာမှ အခြားရွာသားတစ်ဦးဖြစ်သူ စောဂထ---ပြောပြရာတွင် ***"စစ်မှုထမ်းဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက်မှာ မြို့ထဲမှာရှိနေတဲ့ ရွာသားတွေအများစုက အလုပ်ဆက်မလုပ်တော့ဘူး။ ကျောင်းလည်း မတက်တော့ဘူး။ သူတို့တွေ ရွာကိုပြန်လာနေထိုင်ကြတယ်။"***

စစ်မှုထမ်းခြင်းကိုငြင်းဆိုခြင်းကြောင့် SAC မှ ရွာသားများအား ရိုက်နှက်ခြင်းနှင့်ပစ်ခတ်ခြင်း

ရွာသားများအနေဖြင့် စစ်မှုမထမ်းချင်သောကြောင့် SAC မှ ၎င်းတို့အား ရိုက်နှက်ခြင်း သို့မဟုတ် သေနတ်ဖြင့် ပစ်ခတ်ခဲ့သည့်အခြေအနေများ ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ဖြစ်စဉ်တစ်ခုမှာ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် နေပြည်တော်ကောင်စီနယ်မြေတွင်အခြေစိုက်သော SAC စစ်သားများသည် နေပြည်တော်ကောင်စီနယ်မြေ အတွင်းရှိ လယ်ဝေးမြို့နယ်တွင် အလုပ်သွားလုပ်သည့် ဦးဂဒ---ကို အကယ်၍ ၎င်းအနေဖြင့် စစ်မှုထမ်းမည်ဆိုပါက ငွေကျပ် (၃)သိန်းနှင့် ဆန်တစ်အိတ်ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ၎င်းအား စည်းရုံးခဲ့သည်။ ဦးဂဒ---သည် တောအူးခရိုင်၊ ဒေါ်ဖားခိုမြို့နယ်၊ ထီးဒေကျေးရွာအုပ်စုတွင်နေထိုင်သော ရွာသားတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဦးဂဒ---သည် စစ်မှုထမ်းဆောင်လိုစိတ်မရှိကြောင်း ငြင်းဆိုလိုက်သည်။ အကြောင်းမှာ သူ့အနေဖြင့် စစ်မှုထမ်းရမည်ဆိုပါက ပြည်သူတွေအပေါ် မတရားနှိပ်စက်၊ သတ်ဖြတ်ခိုင်းမည်ကို မလိုလားသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ငြင်းဆိုလိုက်သောကြောင့် SAC စစ်သားတစ်ဦးသည် ဦးဂဒ---၏ဦးခေါင်းကို သစ်သားပျဉ်ပြားတစ်ချောင်းနှင့် ရိုက်နှက်လိုက်သည့်အတွက် သူ့နဖူးနှင့်ခေါင်းမှာ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက် SAC စစ်သားသည် ဦးဂဒ---ကို သေနတ်မောင်းတင်ပြီး ချိန်ရွယ်လိုက်သည်။ ဦးဂဒ---သည် သေနတ်ကို ဘေးသို့ရိုက်ချ၍ ထွက်ပြေးခဲ့သည်။ SAC စစ်သားများသည် ၎င်းအား သေနတ်လေးချက်ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ ကံကောင်းထောက်မစွာဖြင့် ဦးဂဒ---သည် သေနတ်ကျည်ဆံထိမှန်ခြင်းမရှိခဲ့ပေ။ ဦးဂဒ---သည် ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်ပြီးနောက် သူနေထိုင်ရာ ထီးဒေးကျေးရွာအုပ်စုသို့ ပြန်လာခဲ့သည်။ ဦးဂဒ---သည် အိမ်သို့ပြန်လာပြီးနောက် လယ်ဝေးမြို့နယ်သို့ အလုပ်သွားလုပ်ကိုင်ခြင်းမရှိတော့ပေ။ အကြောင်းမှာ SAC မှ ၎င်းအား အဓမ္မစစ်မှုထမ်းခိုင်းမည်ကို စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဤအခြေအနေသည် ဦးဂဒ---၏စားဝတ်နေရေးအတွက် အခက်အခဲဖြစ်စေပါသည်။

အလားတူဖြစ်စဉ်တစ်ခုလည်း SAC မှ စစ်မှုထမ်းဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်း မတိုင်ခင်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ခြေမြန်တပ်ရင်း (ခမရ) အမှတ် (၃၅၁) နှင့် ခြေလျင်တပ်ရင်း (ခလရ) အမှတ် (၆၀) တို့မှ SAC စစ်သားများသည် ခလယ်လို့ထူခရိုင်၊ မူးမြို့နယ်၊ တုံးကြီးကျေးရွာအုပ်စု၊ လမ---ကျေးရွာမှ အသက် (၃၅) နှစ်အရွယ် ရွာသားတစ်ဦးဖြစ်သူ ကိုဂန---ကို ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်စေရန် ၎င်းအား အဓမ္မဖမ်းဆီးခဲ့သည်။ SAC စစ်သားများသည် ကိုဂန---ကို လမ---ကျေးရွာရှိ လမ်းတစ်ခုပေါ်တွင် ဖမ်းဆီးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့မတိုင်မီတွင် SAC စစ်သားများသည် တုံးကြီးကျေးရွာအုပ်စုရှိ လမ---ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် လယ---ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့ကို စစ်မှုထမ်းအမိန့်စာပေးပို့ခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။ ကိုဂန---သည် ဤသို့ဖမ်းဆီးခံရသော်လည်း ထွက်ပြေးရန်ကြိုးစားခဲ့သည်။ ကိုဂန---ထွက်ပြေးနေသည့်အချိန်တွင် SAC စစ်သားများသည် ၎င်းအား သေနတ်ဖြင့်ပစ်ခတ်ခဲ့ပြီး သူ၏ပေါင်တစ်ဖက်တွင် ကျည်ဆံထိမှန်၍ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ကိုဂန---သည် ဒဏ်ရာရခဲ့သော်လည်း ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်ခဲ့သည်။ ဒေသခံရွာသားများသည် ဒဏ်ရာရရှိသည့် ကိုဂန---ကို တောအူးခရိုင်ရှိ တောင်ငူပြည်သူ့ဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ခဲ့သည်။ ထိုနေ့တွင်လည်း SAC စစ်သားများသည် ရွာထဲရှိ လမ်းပေါ်တွင်သွားလာနေသော အခြားရွာသားတစ်ဦးကိုလည်း ဖမ်းဆီးရန်ကြိုးစားခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုရွာသားသည် အဖမ်းမခံရဘဲ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်နိုင်ခဲ့သည်။ ဤဖြစ်စဉ်ကြောင့် တုံးကြီးကျေးရွာအုပ်စုရှိ ရွာသားတော်တော်များများသည် စစ်မှုထမ်းအတွက် ဖမ်းဆီးခံရမည်ကို ကြောက်ရွံ့သောကြောင့် ၎င်းစိုက်ပျိုးခြံများ၊ လယ်ယာခြံများနှင့် တောထဲသို့ ထွက်ပြေးပုန်းရှောင်ခဲ့သည်။ တစ်ချို့ရွာသားများသည် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ပုန်းရှောင်ခဲ့သည်။

စစ်မှုထမ်းရန်စိတ်ဆန္ဒမရှိခြင်းနှင့် ကြောက်ရွံ့ခြင်း

မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ ရွာသားများသည် SAC အတွက် စစ်မှုထမ်းရန်စိတ်ဆန္ဒမရှိခြင်းနှင့် အကယ်၍ စစ်မှုထမ်းမည်ရမည်ဆိုပါက စစ်မြေပြင်သို့ ပို့ဆောင်ခံရမည်ကို ကြောက်ရွံ့နေရကြောင်း KHRG အား တင်ပြခဲ့သည်။ စစ်မှုထမ်းဥပဒေကို အလိုမရှိဘဲ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်လာသော ဒူးပလာယာခရိုင်တွင်နေထိုင်သည့်ရွာသား တစ်ဦးဖြစ်သူ စောဂပ---မှ ယခုလိုပြောသည်။ ***"သူတို့စစ်သားတွေကို (SAC) ဆုံးရှုံးနေတာများနေတယ်။ သူတို့ဆီမှာ စစ်သားအနည်းငယ်ပဲရှိတော့တယ် ထင်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အခုချိန်မှာ သူတို့အနေနဲ့ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့တွေကို ရင်ဆိုင်နေရတယ်။ အဲဒါကြောင့် သူတို့မှာ စစ်သားတွေသိပ်မရှိတော့ဘူး။ ကျွန်တော်ကြားရတာက စစ်မှုထမ်းခိုင်းစေခံရတဲ့လူတွေကို စစ်ကောင်စီက သူတို့ကို စစ်သင်တန်း (၃)ရက်ပဲပေးတယ်။ ပြီးတော့သူတို့ကို စစ်မြေပြင်ကိုပို့တယ်။"*** စစ်မှုထမ်းရန်ကြောက်ရွံ့၍ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေးလာသော ဘိတ်ထားဝယ်ခရိုင်မှ အသက် (၃၁)နှစ်အရွယ် ရွာသားတစ်ဦးကလည်း ဤသို့ ရှင်းပြသည်။ ***"အခုချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ ပြည်တွင်းစစ်တွေဖြစ်နေတယ်။ အခြားနိုင်ငံနဲ့စစ်ပွဲဖြစ်မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်စစ်မှုထမ်းရလည်း အဆင်ပြေတယ်။ အခုဟာက ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်နေတာ။ သူတို့ (SAC) အတွက် ကျွန်တော်တို့ကို စစ်မြေပြင်မှာသွားပြီး အသေခံခိုင်းသလိုဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါကြောင့် ဘယ်သူမှ (SAC) စစ်သားမဖြစ်ချင်ဘူး။ သူတို့က (SAC) ပြည်သူတွေကို အတင်းအဓမ္မစစ်မှုထမ်းခိုင်းတယ်။ အဲဒါကြောင့် ပြည်သူတွေလည်း စစ်မှုမထမ်းချင်ပေမဲ့ စစ်မှုထမ်းနေရတယ်။ ကျွန်တော်တို့သာ သူတို့စစ်သားဖြစ်သွားမယ်ဆိုရင် သေလူလို့ပဲသတ်မှတ်လိုက်မယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်စစ်မှု မထမ်းချင်ဘူး။"***

SAC စစ်တပ်သည် ပြည်သူလူထုအပေါ် အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်သည့် စစ်တပ်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိနားလည်ထားသည့်အတွက်ကြောင့် SAC အတွက် စစ်မှုထမ်းရန်စိတ်ဆန္ဒမရှိဟု တစ်ချို့ရွာသားများကလည်း တင်ပြသည်။ တောအူးခရိုင်၊ ဒေါ်ဖားခိုမြို့နယ်မှ နယ်မြေခံတစ်ဦးဖြစ်သည့် စောဂဖ---က ယခုလိုရှင်းပြသည်။ ***"လူငယ်တွေက စစ်ကောင်စီ***

အတွက် စစ်မှုမထမ်းချင်ကြဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ စစ်ကောင်စီက တိုင်းပြည်အာဏာကို မတရားသိမ်းယူတယ်။ သူတို့က ပြည်သူတွေကို ဖိနှိပ်တယ်။ သတ်ဖြတ်တယ်။ စစ်ကောင်စီက သူတို့စစ်သားတွေကို စစ်တိုက်ရဲအောင် မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးခိုင်းတယ်။ စစ်ကောင်စီစစ်သားတွေက ပြည်သူလူထုပစ္စည်းဥစ္စာတွေကို ခိုးယူလုယက်တယ်။ ပြည်သူ့အိမ်တွေကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးတယ်။ လူငယ်တွေက စစ်ကောင်စီစစ်တပ်ဟာ အကြမ်းဖက် စစ်တပ်လို့ပဲ သတ်မှတ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် လူငယ်တွေက အခြားနိုင်ငံတွေကို ထွက်ပြေးတယ်။ တစ်ချို့လည်း လွတ်မြောက်နယ်မြေမှာသွားပြီး အလုပ်ရှာတယ်။ တစ်ချို့လည်း တော်လှန်ရေးလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး စစ်သားသွားလုပ်တယ်။" စစ်မှုထမ်းကြောင့် ထွက်ပြေးပုန်းရှောင်ရသော တောအူးခရိုင်၊ တောင်ငူမြို့မှ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဟောင်းတစ်ဦးဖြစ်သူ စောဂဘာ---ကလည်း ယခုလိုပြောသည်။ *"ဒီစစ်ကောင်စီစစ်မှုထမ်း ဥပဒေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့အတွက်ဘာမှ ကောင်းတာမရှိဘူး။ အခြားနိုင်ငံတွေမှာ စစ်မှုထမ်းလုပ်တာတွေရှိတယ်။ စစ်မှုထမ်းတယ်ဆိုတာ မိမိလူမျိုး၊ မိမိနိုင်ငံအတွက် ကာကွယ်ပေးရမယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ စစ်မှုထမ်းဝင်ရင် ကိုယ့်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတွေကို ထိခိုက်နစ်နာအောင်လုပ်ဖို့ ခိုင်းစေခံရမယ်။ အဲဒါကြောင့် လူငယ်တော်တော်များများက ဒီအခြေအနေကို လက်မခံချင်ကြဘူး။ (...) အကယ်၍ ကျွန်တော်သာ စစ်မှုထမ်းဝင်ခဲ့ရင် စစ်ကောင်စီစစ်သားလုပ်သလိုမျိုးပဲ အမိန့်ပေးခံရမယ်။ ဥပမာဆိုရင် သူတို့က လူတွေကိုနှိပ်စက်တယ်။ အမျိုးမျိုးဒုက္ခပေးတယ်လေ။ (...) စစ်ကောင်စီစစ်သားမဖြစ်ချင်ဘူး။ ပြီးတော့ စစ်မှုထမ်းဝင်ရင် ကျွန်တော်တို့ဘဝအတွက် ဘာအာမခံချက်မှမရှိဘူး။ ကျွန်တော်တို့တွေ အချိန်မရွေးအသတ်ခံရနိုင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့မိသားစုလည်း ဒုက္ခတွေရောက်မယ်။"*

အထက်ပါဓာတ်ပုံကို ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လအတွင်း ဘိတ်ထားဝယ်ခရိုင်၊ လယ်ကဆောမြို့နယ်၊ စတိန်ကျေးရွာအုပ်စု၊ လရ---ကျေးရွာတွင် ရိုက်ယူခဲ့သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း SAC မှ စစ်မှုထမ်းဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်ပြီးနောက်တွင် စတိန်ကျေးရွာအုပ်စုရှိ ကျေးရွာအများအပြားမှ လူငယ်တော်တော်များများသည် စစ်မှုထမ်းကိုကြောက်၍ ၎င်းတို့ကျေးရွာများတွင် မနေရဲတော့ပဲ ထွက်ပြေး ပုန်းရှောင်ရသည်။ တစ်ချို့လည်း တောထဲသို့ပုန်းရှောင်ခဲ့သည်။ တစ်ချို့လည်း ထိုင်းနိုင်ငံသို့ပုန်းရှောင်ခဲ့သည်။ ပုံတွင် စတိန်ကျေးရွာအုပ်စုမှ လူငယ်များသည် စစ်မှုထမ်းခြင်းမှရှောင်ရှားရန်အတွက် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေသောအခြေအနေကို ဖော်ပြထားသည်။ *(ဓာတ်ပုံ – KHRG)*

အသိပေးခြင်း

ဗမာစစ်သား

နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ(SAC)အား ကရင်ပြည်နယ်တွင်းရှိဒေသခံရွာသားများမှ ဗမာစစ်တပ် (သို့မဟုတ်) ဗမာစစ်သား၊ ဗမာစစ်အာဏာရှင် (သို့မဟုတ်) မြန်မာနိုင်ငံစစ်တပ် (သို့မဟုတ်) နိုင်ငံတော်စစ်အစိုးရဟု သိရှိခေါ်တွင်ခဲ့သည်။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင် ဦးဆောင်သော မြန်မာနိုင်ငံစစ်တပ်မှတိုင်းပြည်အာဏာသိမ်းပြီးသည့်အချိန်မှစ၍ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ (SAC) ဟု ၎င်းတို့ကိုယ်ကိုခေါ်တွင်ခဲ့သည်ဖြစ်သောကြောင့် ယခုသတင်းလွှာရေးသားသည့်အခါတွင်လည်း နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ (SAC) သို့မဟုတ် စစ်ကောင်စီဟု ရေးသားဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။

အရှေ့မျက်နှာဖုံးဓာတ်ပုံ

ဤရေးဆွဲထားသောပုံတွင် စစ်မှုထမ်းခြင်းမှ ရှောင်ရှားရန်အတွက် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေသော စတိန်ကျေးရွာအုပ်စုမှ လူငယ်တစ်စုကို ဒေသခံလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များက စစ်ဆေးမေး မြန်းနေသော အခြေအနေကို ဖော်ပြထားသည်။

(ဓာတ်ပုံရေးဆွဲသူ – အမည်မဖော်ပြလိုသည့် ပန်းချီဆရာတစ်ဦး)

စစ်ကောင်စီမှ လေကြောင်းဖြင့် တိုက်ခိုက်မှုများ

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ မှ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလအအတွင်း ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ (KHRG) ၏ လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ရာ ခရိုင် ၇ ခုအတွင်း ရရှိခဲ့သောမှတ်တမ်းပြုစုချက်များအရ စစ်အာဏာသိမ်းသည့်အချိန်မှစ၍ စစ်ကောင်စီသည် အရပ်သားများနေထိုင်ရာ ရပ်ရွာများ၊ ကျေးရွာပတ်ဝန်းကျင်များနှင့် စားဝတ်နေရေးလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ရာနေရာများတွင် လေကြောင်းနှင့် ဒရုန်းဖြင့်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုများဖြစ်သော အရပ်သားများအပေါ်ကျူးလွန်သည့်လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများအား ပိုမိုလုပ်ဆောင်လာသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ စစ်ကောင်စီမှ လေယဉ်နှင့် ဒရုန်းဖြင့်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုများအား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားပြီးသည့်အချိန်၊ ၎င်းတို့၏စခန်းများအား ဒေသခံ KNU/KNLA နှင့် ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်(PDF)များ တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်သည့်အချိန်နှင့် တစ်ခါတစ်ရံ တိုက်ပွဲမဖြစ်ပွားသည့်အချိန်များတွင် ပြုလုပ်လေ့ရှိပါ သည်။ ထို့ကြောင့် ဒေသခံများ၊ အထူးသဖြင့်စစ်စခန်းနှင့်နီးစပ်ရာနေရာများတွင် နေထိုင်သူများသည် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှု၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိမှု၊ ထိခိုက်သေဆုံးမှု၊ ထွက် ပြေးတိမ်းရှောင်ရမှုနှင့် အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ၊ သီးပင်များ၊ စိုက်ခင်းများနှင့် အိမ်ယာများကဲ့သို့သော ၎င်းတို့၏ပိုင်ဆိုင်မှုများ၊ ကျောင်းနှင့် ဘာသာရေးအဆောင်အဦးများထိခိုက်ပျက်စီးမှုများကို ရင်ဆိုင်နေရပါ သည်။ KHRG မှ မှတ်တမ်းရရှိခဲ့သောအချက်များနှင့် ဖြစ်စဉ်အရေအ တွက်များအား အောက်တွင်ဖော်ပြသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း KHRG ကွင်းဆင်းလုပ်သားများမှတ်တမ်းပြုစု၍မရခဲ့သော ဖြစ်စဉ်များလည်းရှိပါသည်။

စစ်ကောင်စီမှ ဒရုန်းအသုံးပြု၍ တိုက်ခိုက်မှုများ

ရှေးဦးစွာ စစ်ကောင်စီမှဒရုန်းအသုံးပြု၍ ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုများကို ဖော်ပြလိုပါသည်။ KHRG ၏ လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ရာနယ်မြေအတွင်း မှတ်တမ်းပြုစုချက်များအရ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ နှင့် ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း ခရိုင် ၅ ခုဖြစ်သော ဒူးသထူ၊ တောအူး၊ ခလယ်လွီထူ၊ မြိတ်-ထားဝယ်၊ မူတြော်နှင့် ဘားအံခိုင်များတွင် စစ်ကောင်စီမှ ဒရုန်းအသုံးပြု၍ တိုက်ခိုက်မှုများပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ဤတိုက်ခိုက်မှုများအတွင်း ကလေးငယ် ၂ ဦး၊ အမျိုးသမီး ၈ ဦး၊ သက်ကြီးရွယ်အို ၁ ဦးနှင့် ဘုန်းကြီး ၁ ပါးအပါအဝင် အရပ်သား ၁၄ ဦးထိခိုက်သေဆုံးခဲ့ပြီး ဘုန်းကြီး ၁ ပါးအပါအဝင် အရပ်သား ၁၁ ဦး ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ရွာသားများ၏ နေအိမ် ၄ လုံး၊ ကျောင်း ၂ ကျောင်း၊ ဆေးခန်း ၂ ခန်း၊ ဘုရားကျောင်းဆောင် ၁ ဆောင်နှင့် ဘုန်းကြီးကျောင်း ၁ ကျောင်း ထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့ပါသည်။ မပေါက်ကွဲပဲကျန်ရှိနေသည့် အသေခံ ဒရုန်း ၃ စင်းလည်းကျန်ရှိနေသေးသည်။ ဤအချက်အလက်များကို ပြင်ဆင်နေသည့်အချိန်တွင် မူတြော်ခရိုင်နှင့် ဒူးပလာယာခရိုင်အတွင်း စစ်ကောင်စီ၏ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများနှင့် ဒရုန်းဖြင့်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ အချက်အလက်များမရရှိသေးပါ။

ဒူးသထူ (သထုံ)ခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့ ညနေ ၄ နာရီ ၄၀ မိနစ်အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီ၏ အသေခံဒရုန်း ၁ စင်းသည် ဒူးသထူခရိုင်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ ခေါဖိုးပလယ် (မင်းစော) ကျေးရွာအုပ်စု၊ အက---ကျေးရွာအတွင်းရှိ စာသင်ကျောင်းဆောင်ပေါ်တွင် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့သောကြောင့် ကျောင်းဆောင်ပျက်စီးသွားခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ညနေ ၄ နာရီ ၄၂ မိနစ်အချိန်တွင် အခြားအသေခံဒရုန်းတစ်စင်းမှ ကျောင်းနှင့်နီးသည့် ရွာအပြင်နေရာတစ်နေရာတွင် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ကမမောင်းစခန်းတွင် အခြေစိုက်သည့် စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့များသည် ဒူးသထူခရိုင်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်, တားအူးခီးကျေးရွာအုပ်စု၊ တာဘူးခီးကျေးရွာအတွင်းသို့ အသေခံဒရုန်း ၆ စင်းဖြင့် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့ပါသည်။ ဒရုန်း ၃ စင်း ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး ၁ စင်းသည်ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းအတွင်းသို့ ကျရောက်ခဲ့ပါသည်။ ကျန် ၃ စင်းသည် ရွာအတွင်းရှိလယ်ကွင်းအနီး

တွင်ကျရောက်ခဲ့သော်လည်း မပေါက်ကွဲခဲ့ပါ။ စစ်ကောင်စီမှ အသေခံဒရုန်းဖြင့်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ရာတွင် ထိခိုက်သေဆုံးမှုများမရှိခဲ့သော်လည်း ရွာသားများသည် ထိန့်လန့်ကြောက်ရွံ့နေကြကာ အချို့သည်ရွာအပြင်တွင်သွားရောက်အိပ်စက်ကြရသည်။

တောအူးခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် စစ်ကောင်စီမှ ရေတာရှည်မြို့နယ်/ဒေါ်ဖားခိုမြို့နယ်၊ ကမ်းလေးဆိပ်/ဝေထူးကျေးရွာအုပ်စု၊ အဂ---- ကျေးရွာ/အဃ--- ကျေးရွာအတွင်းတွင် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ဝင်များ ရှိနေသည်ဟုဆိုကာ ရွာအတွင်းသို့ ဒရုန်းဖြင့်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့ပါသည်။ ဗုံးသည် ရွာသား ၁ ဦး၏နေအိမ်ရှေ့တွင် ကျရောက်ခဲ့သောကြောင့် ရွာသား ၉ ဦးနှင့် PDF ၃ ဦးထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပါသည်။ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သောရွာသား ၉ ဦးထဲမှ အမျိုးသမီး ၃ ဦး သေဆုံးသွားခဲ့ပြီး အသက်ရှင်ကျန်ရစ်သူ ၆ ဦးသည် အမျိုးသားများဖြစ်ကြပြီး ပြင်းထန်စွာဒဏ်ရာများရရှိခဲ့သည်။ အိမ်ရှင်ရွာသား၏ပြောကြားချက်အရ PDF တပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် အဃ--- ကျေးရွာအနားတွင်စခန်းချနေကြပြီး ၎င်း၏အိမ်ရှေ့တွင်ရှိသော ဈေးဆိုင်တွင် အစားအစာများ နေ့စဉ်လာရောက်ဝယ်ယူကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် စစ်ကောင်စီမှ သတင်းရရှိကာ ဤကဲ့သို့ ဒရုန်းဖြင့်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့ပါသည်။

အလားတူစွာပင် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့ မနက် ၁၁ နာရီအချိန်တွင် တောအူးခရိုင်၊ ဒေါ်ဖားခိုမြို့နယ်၊ ဝေထူးကျေးရွာအုပ်စု ကွဲပင်တံထားးတွင်အခြေစိုက်သော စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် ဝေထူးကျေးရွာအုပ်စု၊ အင---ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဒရုန်းဖြင့် ဗုံး ၃ လုံးကျဲချခဲ့ကာ ဗုံး ၁ လုံးသည်ရွာသားတစ်ဦး၏ နေအိမ်အနားတွင်း ကျရောက်ခဲ့သောကြောင့် ရွာသား ၁ ဦး နှင့် နွား ၁ ကောင် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ကာ နေအိမ် ၂ အိမ် ထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့ပါသည်။ နေအိမ်အနီးအနားတွင် စိုက်ပျိုးထားသော သီးပင်များလည်းထိခိုက်ပျက်စီးသွားခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ဗုံး ၁ လုံးသည် စစ်ကောင်စီ စစ်သားဟောင်းတစ်ဦး၏ နေအိမ်အနီးတွင်ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ကာ ထိုအချိန်တွင် ၎င်းမှအိမ်အောက်ထပ်တွင် အလုပ်လုပ်နေသောကြောင့် ဗုံးအစအနများသည် ၎င်းကိုလည်ပင်း၊ ဘယ်လက်နှင့် ပေါင်တွင်ထိမှန်ခဲ့ပါသည်။ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပြီးနောက် ဆေးကုသမှုရရှိရန် ၎င်းကို ဟ၀---ဆေးရုံသို့ပို့ဆောင်ခဲ့သော်လည်း ညနေ ၇ နာရီအချိန်တွင်သေဆုံးသွားခဲ့ပါသည်။ ၎င်းသေဆုံးပြီးနောက် သားဖြစ်သူသည် ၎င်း၏ ပင်စင်လစာများကို သွားရောက်ထုတ်ယူ၍မရတော့ပါ။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ၊ ၁၀ ရက်နေ့ ည ၂ နာရီ ၁၉ မိနစ်အချိန်တွင် တောအူးခရိုင်၊ သံတောင်ကြီးလမ်းမ၊ လေးမိုင်တွင်အခြေစိုက်သော စစ်ကောင်စီ၏ ခြေလျင်တပ်ရင်း အမှတ် ၃၉ သည် ထောတထူ (ထန်းတစ်ပင်) မြို့နယ်၊ ဒေးလိုဒေသရှိ အစ---၊ အဆ---၊ အရှ---၊ အည---၊ အတ---၊ အထ---၊ အဒ--- နှင့် သဟ--- ကျေးရွာများအတွင်းသို့ ဒရုန်းဖြင့်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့ပါသည်။ ဤတိုက်ခိုက်မှုအတွင်း ဗုံး ၂ လုံးသည် ဒေးလိုဒေသအတွင်းရှိ အစ---ကျေးရွာအနီးရှိ အန--- နေရာရှိ စော၀မ--- လယ်တောထဲရှိ ၎င်း၏တဲအိမ်ပေါ်သို့ ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး လယ်တောထဲရှိ တဲအိမ်ပျက်စီးခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တဲအိမ်အတွင်းရှိ ပိုင်ဆိုင်မှုအချို့လည်းပျက်စီးသွားသည့်အပြင် စော၀မ---တို့သားအဖ ၂ ဦးလည်း ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပါသည်။

ခလယ်လွီထူခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့ ည၇ နာရီအချိန်တွင် ရွှေဝါတပ်ရင်းရှိ စစ်ကောင်စီ ခြေမြန်တပ်ရင်း အမှတ် ၃၀၇ သည် ခလယ်လွီထူခရိုင်၊ မုန်းမြို့နယ်၊ ကြိမ်ခါးကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ အပ---ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဒရုန်းဖြင့်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့သောကြောင့် အသက် ၃၈ နှစ်အရွယ်အမျိုးသမီး ၁ ဦး သေဆုံးသွားခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့ မနက် ၉ နာရီ ၁၅ မိနစ် နှင့် ၉ နာရီ ၃၅ မိနစ်အတွင်းတွင် နံ့သာကွင်းစခန်းတွင်အခြေစိုက်သည် စစ်ကောင်စီပူးပေါင်းတပ်ဖွဲ့များသည် လယ်ဒိုမြို့နယ်၊ တောကြောင်ပေါက်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟစ---ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဒရုန်းဖြင့် ဗုံး ၂ လုံးကြဲချခဲ့ပါသည်။ တိုက်ခိုက်မှုအတွင်း ဘုရားကျောင်း ခန်းမဆောင်နှင့် မူကြိုကျောင်းဆောင်များ ပျက်စီးသွားခဲ့ပါသည်။ တိုက်ခိုက်မှုဖြစ်ပွားသည့်

ဤပုံ ၂ ပုံကို ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလအတွင်း ခလယ်လွီထူခရိုင်၊ လယ်ဒိုမြို့နယ်၊ တောကြောင်ပေါက်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟစ---ကျေးရွာတွင်ရိုက်ယူခဲ့ပါသည်။ ဤပုံများထဲတွင် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် နံ့သာကွင်းတွင်အခြေစိုက်သည့် စစ်ကောင်စီပူးပေါင်းတပ်ဖွဲ့များသည် ခလယ်လွီထူခရိုင်၊ လယ်ဒိုမြို့နယ်၊ တောကြောင်ပေါက်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟစ---ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဒရုန်းဖြင့် ဗုံး ၂ လုံးကြဲချခဲ့ကာ မူကြိုကျောင်း စာသင်ခန်းအဖြစ်လည်းအသုံးပြုသည့် ဘုရားကျောင်းခန်းမဆောင်ပျက်စီးသွားခဲ့ပါသည်။ *(ဓာတ်ပုံ – KHRG)*

အချိန်တွင် ခန်းမဆောင်အတွင်း စာသင်နေသည့်ကျောင်းသားများရှိနေသောကြောင့် ကျောင်းသား ၂ ဦးဖြစ်သည့် အသက် ၁၀ နှစ်အရွယ် နော်ကမ–––နှင့် အသက် ၁၀ နှစ်အရွယ် နော်ကယ–––တို့ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့ မနက် ၉ နာရီဝန်းကျင်အချိန်တွင် နံ့သာကွင်းစခန်းတွင်အခြေစိုက်သည့် စစ်ကောင်စီပူးပေါင်းတပ်ဖွဲ့များသည် ခလယ်လွိုထူခရိုင်၊ လယ်ဒိုမြို့နယ်၊ သူးကဘီးကျေးရွာအုပ်စု၊ အဖ–––ကျေးရွာအတွင်းရှိ ဆေးခန်း ၁ ခု၏ ခြံဝင်းအတွင်းသို့ ဒရုန်းဖြင့် ဗုံး ၁ လုံးကြဲချခဲ့ပြီး အဖ–––ဆေးခန်းအဆောက်အဦး ပျက်စီးသွားခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင်၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၁ ရက်နေ့ ည ၃ နာရီအချိန်တွင် စစ်ကောင်စီခြေမြန်တပ်ရင်း အမှတ် ၂၀ သည် အဘ–––ကျေးရွာအတွင်းရှိ ကျေးရွာဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းအတွင်း စခန်းချခဲ့ပြီး ၎င်းတို့မှ ဒရုန်းဖြင့် ဗုံး ၂ ကြိမ် ကြဲချခဲ့ပါသည်။ ပထမအကြိမ်တွင် အမ–––ရွာအတွင်းသို့ဗုံးကြဲချခဲ့ပြီး ကိုခ–––၏အိမ်ရှေ့တွင်ကျရောက်ခဲ့ကာ ကိုခ–––၏လက်မောင်းတွင်ဗုံးစထိမှန်ခဲ့ပါသည်။ ဒုတိယအကြိမ်တွင် အယ–––ရွာဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းအတွင်းသို့ဗုံးကြဲချခဲ့ပါသည်။ ဗုံးအစအနများသည် ဘုန်းကြီး ၂ ပါးကိုထိမှန်ခဲ့ပါသည်။ အသက် ၅၀ အရွယ် ဘုန်းကြီးဂ–––သည် ဦးခေါင်း၊ နားထင်၊ ပုခုံး၊ နံဘေးနှင့် လက်တွင်ထိမှန်ခဲ့ပြီး ပွဲချင်းပြီးသေဆုံးသွားခဲ့ပါသည်။ အသက် ၄၉ နှစ်အရွယ်ဘုန်းကြီးဃ–––သည် ဘယ်ပေါင်တွင်ထိမှန်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ နေ့လည် ၁၂ နာရီ ၃၅ မိနစ်အချိန်တွင် ခလယ်လွိုထူမြို့တွင်အခြေစိုက်သည့် စစ်ကောင်စီ၏ ခြေမြန်တပ်ရင်း အမှတ် ၂၀ သည် အရ–––ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဒရုန်းဖြင့်ဗုံးကြဲချခဲ့ကာ ဒေါ်င–––၏အိမ်ရှေ့တွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး အသက် ၄၉ နှစ်အရွယ် ဒေါ်စ––– ၏ ညာဘက်ဂျိုင်းအောက် နံရိုးနံဘေးကိုထိမှန်၍ သေဆုံးသွားခဲ့ပါသည်။

ဘိတ်-ထားဝယ် (မြိတ်-ထားဝယ်)ခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့ ၁၀ နာရီ ၃၀ မိနစ်အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီ၏ ခြေလျင်တပ်ရင်း အမှတ် ၅၆၁ မှတပ်သားများသည် အလ––– ရွာနှင့်နီးစပ်သည့် ရွာများအတွင်းသို့ ဒရုန်းဖြင့်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့ပါသည်။ ဒရုန်းဖြင့်ဗုံးကြဲတိုက်မှုကြောင့် ရွာသား ၄ ဦးဖြစ်သည့် အသက် ၅၇ နှစ်အရွယ် ဒေါ်ဆ–––၊ အသက် ၇၀ အရွယ် ဒေါ်ရ–––၊ အသက် ၁၈ နှစ်အရွယ် မည––– နှင့် အသက် ၂၁ နှစ်အရွယ် မောင်တ–––တို့ထိခိုက်သေဆုံးသွားခဲ့ပါသည်။

ဒရုန်းဖြင့်တိုင်ခိုက်မှုအတွင်းသေဆုံးသွားသည့် မောင်တ–––၏ဖခင် အသက် ၄၅ နှစ်အရွယ် ဦးထ–––မှ ၎င်း၏ခံစားချက်ကိုဤကဲ့သို့ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ *"[…] ကျွန်တော့်ရဲ့သားကြီးလည်းဖြစ်တော့ ကျွန်တော်တကယ်စိတ်အားငယ်မိတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူရှိတဲ့အချိန်တုန်းကဆိုရင် သူကကျွန်တော်တို့ကို ခြံထဲမှာအလုပ်ကူလုပ်တော့ အလုပ်ကချောချောမွေ့မွေ့ဖြစ်တယ်။ .... အခုသူမရှိတော့တော်တော်စိတ်မောရတယ်။ ပြီးတော့ ဘာမှအပြစ်မရှိတဲ့ကျွန်တော့သားက စစ်ကောင်စီရဲ့လက်ချက်နဲ့ သေသွားတဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့အရမ်းပဲဝမ်းနည်းမိတယ်။ သူ့အမေဆိုရင် တအားဝမ်းနည်းရတော့ သေခါနီးမတတ်ခံစားရတယ်။ ထမင်းလည်းစားမဝင်တော့ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ရည်မှန်းချက်တွေလည်း ပျောက်ကုန်ပါပြီ။"*

ဤပုံကို ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလအတွင်း မြိတ်-ထားဝယ်ခရိုင်၊ တနော့သရီမြို့နယ်၊ တကဲ့ကျေးရွာအုပ်စု၊ အလ–––ကျေးရွာတွင်ရိုက်ယူခဲ့ပါသည်။ ဤပုံတွင် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် စစ်ကောင်စီ၏ ခြေလျင်တပ်ရင်း အမှတ် ၅၆၁ မှ ဒရုန်းဖြင့်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုအတွင်း ထိခိုက်သေဆုံးသွားသည့် အသက် ၅၇ နှစ်အရွယ်ဒေါ်ဆ–––၏ ရုပ်အလောင်းကိုဖော်ပြထားပါသည်။ *(ဓာတ်ပုံ - KHRG)*

မည––– ၏ဖခင်ဖြစ်သူ အသက်၄၂ နှစ်အရွယ် ဦးဒ––– သည်လည်းဤကဲ့သို့ဆိုခဲ့ပါသည်။ ***"[…] ကျွန်တော်သူ့ကို သမီး… သမီး… ဆိုပြီးခေါ်လည်း သူကပြန်မထူးတော့ဘူး။ […] […] […] နိုင်ငံခြားကတာဝန်ရှိသူတွေကို ကျွန်တော်တောင်းဆိုချင်တာကတော့ ဒီလိုမျိုး ဒရုန်းနဲ့ကြဲချတဲ့ စစ်ကောင်စီရဲ့ ခြေလျင်တပ်ရင်း ခလရ ၅၆၁ ကို ထိုက်တန်တဲ့အပြစ်ပေးဖို့ပါပဲ။ […]"***

ထိုနည်းတူစွာ ဒရုန်းဖြင့်တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် သေဆုံးသွားသည့် ဒေါ်ရ–––၏ခင်ပွန်းသည်ဖြစ်သူ ဦးကပ–––သည်လည်း ဤကဲ့သို့ဆိုခဲ့ပါသည်။ *"[…] ကျွန်တော့်ရဲ့ဇနီးဆုံးသွားတော့ ကျွန်တော်ရင်ကွဲမတတ်ခံစားရတယ်။ တိုင်ပင်ဖော်တိုင်ပင်ဖက်ကလည်း ကျွန်တော်တို့လင်မယား၂ယောက်ပဲရှိတယ်။ အနာဂတ်အတွက် ကျွန်တော့်ရဲ့ရည်မှန်းချက်တွေလည်း ပျောက်ဆုံးကုန်ပြီ။ ဒီလိုအခြေအနေတွေကို ကျွန်ပြီးဆုံးစေချင်ပြီ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အခြားမိသားစုတွေကိုလည်း ဒီလိုမျိုးဆုံးရှုံးမှုမျိုးမကြုံတွေ့စေချင်ဘူး။ […] သူတို့ရဲ့အသက်ရှင်သန်ခွင့်ကိုလည်းမပျောက်ဆုံးစေချင်ဘူး။ […] ကျွန်တော့်ရဲ့သားသမီးတွေ သူတို့အမေအကြောင်းမေးရင် ဘယ်လိုဖြေရမလဲဆိုတာပဲကြောက်မိတယ်။"*

ထို့အပြင် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့ နေ့လည် ၁၂ နာရီ ၃၀ မိနစ် အချိန်တွင် တနော့သရီမြို့နယ်၊ တကဲ့ကျေးရွာအုပ်စု၊ သမ–––ရွာအတွင်းသို့ စစ်ကောင်စီမှ ဒရုန်း ၂ စင်းဖြင့် ဗုံး ၂ လုံးကြဲချခဲ့ပါသည်။

ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုအတွင်း အလ––– ရွာသား ၄ ဦးသေဆုံးသွားခဲ့ပြီး ဆေးရုံဟောင်း ၁ လုံးလည်းပျက်စီးသွားခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရွာသားအချို့သည် စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့မှုကြောင့် ရွာမှထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သွားခဲ့ကြပါသည်။

ဘားအံခရိုင်

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂ ရက်နေ့ ညနေ ၃ နာရီအချိန်တွင် စစ်ကောင်စီ၏ တပ်ရင်းအမှတ် ၁၂ မှ တနေးချားမြို့နယ်၊ ယောင်ကုတ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ အဟ–––ရွာအတွင်းသို့ ဒရုန်းဖြင့်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့ပါသည်။ တိုက်ခိုက်မှုအတွင်း ကျောင်းနံဘေးတွင်း ဗုံး ၂ လုံးကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး ကျောင်းဆောင်နှင့် ဦးတင်စိုး၏နေအိမ်ထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့ပါသည်။

စစ်ကောင်စီမှ လေကြောင်းဖြင့်လာရောက်ပစ်ခတ်မှုနှင့် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုများ

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလမှစ၍ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလအထိကြားကာလများတွင် (KHRG) လှုပ်ရှားရာနယ်မြေများအတွင်း မှတ်တမ်းတင်ထားသည့် စစ်ကောင်စီဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုနှင့် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများ ဖြစ်ပွားမှုရှိသော ခရိုင် ၆ ခုမှာ ဒူးသထူ၊ တောအူး၊ ခလယ်လွီထူ၊ မြိတ်–ထားဝယ်၊ မူတြော်နှင့် ဒူးပလာယာခရိုင်များဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတိုက်ခိုက်မှုများကြောင့် ကလေးငယ် ၄ ဦး နှင့် အမျိုးသမီး ၃ ဦးအပါအဝင် ဒေသခံရွာသား ၁၀ ဦးသေဆုံးသွားကာ အခြားသော ကလေးငယ် ၄ ဦး၊ အမျိုးသမီး ၁ ဦးနှင့် ဦးဇင်း ၂ ပါး အပါအဝင် ရွာသား ၁၄ ဦးထိခိုက်ဒဏ်ရာများရရှိခဲ့ပါသည်။ နေအိမ်အလုံး ၇၀ ကျော်၊ စာသင်ကျောင်း ၇ ကျောင်း၊ ဆေးပေးခန်း ၁ ခု၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း ၆ ကျောင်း၊ ခရစ်ယာန်ဘုရားကျောင်း ၁ ကျောင်းနှင့် အခြားသော အဆောက်အဦးများလည်း ထိခိုက်ပျက်စီးသွားခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ဒေသခံရွာသားများ၏ စိုက်ပျိုးပင်များနှင့် လုပ်ကိုင်စားသောက်ရာ နေရာများထိခိုက်ပျက်စီးစေမှုများလည်းရှိခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ စစ်ကောင်စီ ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုနှင့် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများမှ ခဲယမ်း ၁ လုံးသည် မပေါက်ကွဲဘဲကျန်ရှိနေပါသည်။ ဤမှတ်တမ်းလွှာရေးသည့် အချိန်တွင် ဘားအံခရိုင်မှ စစ်ကောင်စီဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုနှင့် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ထိခိုက်မှုဖြစ်ပွားသည့် မှတ်တမ်းများတစ်စုံတစ်ခုမျှ မရရှိသေးပါ။

ဒူးသထူခရိုင်

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့တွင်၊ ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်(KNLA) နှင့် မယ်ပရီးအခြေစိုက်စစ်ကောင်စီတပ်များကြား နှစ်ဖက်တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့ကာ စစ်ကောင်စီတပ်မှ တိုက်လေယာဉ်ဖြင့် ၄ ကြိမ်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီး ဗုံး ၅ လုံးထက်မနည်းကြဲချခဲ့ပါသည်။ ၎င်းမှ အော်လီဂန်း စက်သနတ်ဖြင့်လည်း ပစ်ခတ်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက်နေ့၊ မနက် ၂ နာရီ နှင့် မနက် ၃ နာရီ ၃၀ မိနစ် ကြားအချိန်များတွင်လည်း စစ်ကောင်စီတပ်သည် ဒူးသထူခရိုင်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ ရွှေလောင်းအေးကျေးရွာအုပ်စုနှင့် အစူးချောင်းကျေးရွာအုပ်စုထဲသို့ တိုက်လေယာဉ်ဖြင့် ၆ ကြိမ်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းမှ ဗုံး ၃ လုံးသည် ရွှေလောင်းအေးကျေးရွာအုပ်စုရှိ အအ… ကျေးရွာနှင့် ဟက…. ကျေးရွာထဲကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ကာ နေအိမ် ၂ လုံးထိခိုက်ပျက်စီးသွားပါသည်။ ထို့အပြင် ဗုံး ၇ လုံးသည် ဟခ…ကျေး

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၉ ရက်နေ့တွင် ဤဓာတ်ပုံများကိုရိုက်ကူးခဲ့ပါသည်။ ဤပုံများသည် ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၉ ရက်နေ့တွင် စစ်ကောင်စီတပ်မှ ဒူးသထူခရိုင်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်၊မင်းစောကျေးရွာအုပ်စုရှိ အက….ကျေးရွာထဲသို့ တိုက်လေယာဉ်ဖြင့် ပေါင် ၅၀၀ ဗုံးကြီး ၂ လုံးကြဲချမှုကြောင့် ထိခိုက်ပျက်စီးသွားသောဘုန်းကြီးကျောင်းအဆောက်အဦးပုံများဖြစ်သည်။ *(ဓာတ်ပုံ– KHRG)*

ရွာထဲသို့ ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး ၎င်းတို့အနက် ဗုံး ၁ လုံးသည် ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းဝင်းထဲကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ကာ ဆရာ/မ အဆောင် ၁ လုံးနှင့် စာသင်ကျောင်းအဆောက်အဦးများ ထိခိုက်ပျက်စီးသွားပါ သည်။ အခြားဗုံး ၆ လုံးအနက်မှ ဗုံး ၂ လုံးသည်ကျေးရွာထဲကျရောက် ပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး ကျန် ၄ လုံးသည် ကျေးရွာအနီးတစ်ဝိုက်တွင် ကျရောက် ပေါက်ကွဲသွားခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၉ ရက်နေ့၊ နေ့လယ် ၁၂ နာရီ ၄၇ မိနစ်အချိန်တွင်၊ စစ်ကောင်စီတပ်သည် ဒူးသထူခရိုင်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ မင်းစောကျေးရွာအုပ်စုရှိ အက....ကျေးရွာထဲသို့ ပေါင် ၅၀၀ အလေးချိန်ရှိဗုံးကြီး ၂ လုံးကို တိုက်လေယာဉ်ဖြင့် လာရောက်ကြဲချခဲ့ပါသည်။ ယင်းဗုံးများသည် ၎င်းကျေးရွာ ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းထဲသို့ ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး ဦးဇင်း ၂ ပါးထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ကာ ဘုန်းကြီးကျောင်းအဆောက်အဦး ၃ လုံးမှာလည်းထိခိုက်ပျက်စီးသွားခဲ့ပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ၎င်းဗုံးကျဲတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ရွာသားများ၏နေအိမ် ၄၈ လုံးလည်း ထိခိုက်ပျက်စီးသွားခဲ့သည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ ရက်နေ့၊ မနက် ၁၁ နာရီ ၃၀ မိနစ်အချိန်တွင်၊ စစ်ကောင်စီတပ်သည် ပထမအကြိမ် ကျိုက်ထိုမြို့နယ်၊ ပျဉ်းကတိုးကုန်းကျေးရွာအုပ်စုရှိ ဟဂ..ကျေးရွာထဲသို့ တိုက်လေယာဉ်ဖြင့် ပေါင် ၅၀၀ အလေးချိန်ရှိ ဗုံးကြီး ၂ လုံးကို ကြဲချခဲ့ပြီး ရွာသားများလုပ်ကိုင်စားသောက်ရာ နေရာများထိခိုက်ပျက်စီးသွားခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် စစ်ကောင်စီတပ်သည် ဟဂ...ကျေးရွာထဲသို့ နောက်ထပ်တစ်ကြိမ်ဗုံးကြဲခဲ့ကာ ရွာဦးကျောင်း၊ စေတီပုထိုးများနှင့် အခြားဘုန်းကြီးကျောင်းအဆောက်အဦးများလည်းထိခိုက်ပျက်စီးသွားပါသည်။ ၎င်းမှ စစ်ကောင်စီကြဲချခဲ့သော ဗုံး ၂ လုံးသည် ကျေးရွာတစ်ရွာအနီးရှိ (PDF) စခန်းတစ်ခုတွင် ၁ လုံးနှင့် ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းထဲတွင် ၁ လုံးကျရောက်ပေါက်ကွဲသွားခဲ့ပါသည်။ ညနေ ၄ နာရီ ၃၀ မိနစ်တွင်လည်း ဒုတိယအကြိမ် စစ်ကောင်စီတပ်သည် ကျောက်ဖျာကျေးရွာအုပ်စုရှိ ဟဃ--- ကျေးရွာထဲထို့ဗုံးကြဲခဲ့ပါသည်။ ၎င်းဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုတွင်လည်း စာသင်ကျောင်းအနီးရှိ ကော်သူးလေဆေးပေးခန်း ၁ ခုပျက်စီးသွားခဲ့ပါသည်။

တောအူးခရိုင်

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် နေပြည်တော်မှ စစ်ကောင်စီတိုက်လေယာဉ်တစ်စင်းသည် စစ်တုံ့ပြန်မှုအနေဖြင့် တောအူးခရိုင်၊ ဒေါ်ဖါးခိုမြို့နယ်၊ တဲကလယ်တိုကျေးရွာအုပ်စုရှိ ဟင...ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဗုံး ၁ လုံးကြဲချခဲ့ပြီး စစ်သေနတ် ၂ ကြိမ်ကိုလည်းပစ်ခတ်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းစစ်ကောင်စီလေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ဟင... ကျေးရွာရှိရွာသားနေအိမ် ၂ လုံးပျက်စီးသွားပါသည်။

ထိုနည်းတူပင် ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက်နေ့တွင်၊ (KNDO) တပ်မဟာ (၂) အမှတ် (၄)တပ်သားများက စစ်ကူလာသည့် စစ်ကောင်စီတပ်များကိုတိုက်ခိုက်ခဲ့ကာ စစ်ကောင်စီဘက်မှ အများအပြားထိခိုက်သေဆုံးသွားပါသည်။ လက်နက်ငယ် ၁ လက်၊ လက်နက်ခဲယမ်းကျည်များ၊ ဗုံးများနှင့်အခြားစစ်လက်နက်စွည်းများကိုလည်း (KNDO) အမှတ် ၄ တပ်သားများက သိမ်းဆည်းရရှိခဲ့သည်။ ထိုသို့တိုက်ခိုက်ခံရမှုများကြောင့် ထိုနေ့ ညနေ ၄ နာရီဝန်းကျင်အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီ တိုက်လေယာဉ်တစ်စင်းသည် တဲကလယ်တိုကျေးရွာအုပ်စုထဲ စက်သေနတ်များဖြင့် လာရောက်ပစ်ခတ်ခဲ့ပါသည်။ ကလယ်တိုကျေးရွာအုပ်စုရှိ သပ.. ကျေးရွာနှင့် ဟင...ကျေးရွာများအတွင်း တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားမှုကြောင့် (ဇလာလေတပ်)ရှိ စစ်ကောင်စီ တိုက်လေယာဉ်တစ်စင်းသည် ၎င်းကျေးရွာ ၂ ရွာထဲသို့ လေကြောင်းဖြင့် ၃ ကြိမ်လာရောက်ပစ်ခတ်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတိုက်ခိုက်မှုများကြောင့် သပ..ကျေးရွာနှင့် ဟင... ကျေးရွာရှိရွာသားများ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ကြရပါသည်။ စစ်ရှောင်လာသူများထဲတွင်လည်း ကလေးငယ်များနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ ပါဝင်နေပါသည်။

ခလယ်လွို့ထူခရိုင်

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှ ၄ ရက်နေ့အထိ စစ်ကောင်စီမှ လေကြောင်းကင်းထောက်ခြင်းနှင့် တိုက်ခိုက်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့၊ ည ၉ နာရီ ၃၀ မိနစ်တွင် စစ်ကောင်စီတပ်သည် တိုက်လေယာဉ်တစ်စင်းဖြင့် တောအူးခရိုင်၊ ဃဲဒဲကျေးရွာအုပ်စုရှိ ဟဆ...ကျေးရွာတွင် ၁ လုံးနှင့် ဟရ...ကျေးရွာတွင် ၁ လုံး၊ ပေါင် ၅၀၀ အလေးချိန်ရှိဗုံးကြီး ၂ လုံးကို လာရောက်ကြဲချခဲ့ပါသည်။ ၎င်းဗုံးကျဲတိုက်ခိုက်မှုမှ ကျရောက်ပေါက်ကွဲမှုများကြောင့် ရွာသားများ ၏နေအိမ်နှင့် အဆောက်အဦးအချို့ထိခိုက်ပျက်စီးသွားသည်။ မူသဲ့ (ခိုသေးစိုး) စစ်စခန်းကို ရှင်းလင်းတိုက်ဖျက်ပြီးနောက်တွင် စစ်ကောင်စီမှ လေကြောင်းလာရောက် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုများပြုလုပ်မှုကြောင့် ခလယ်လွို့ထူခရိုင်၊ လယ်ဒိုမြို့နယ်၊ ဃဲဒဲကျေးရွာအုပ်စု နှင့် ဃဲကယ်ခိုကျေးရွာအုပ်စုရှိ ရွာသားများသည် ၎င်းတို့နေရပ်များမှစွန့်ခွာခဲ့ရကာ စစ်ရှောင်ခဲ့ကြရသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၇ ရက်နေ့၊ မနက် ၁၁ နာရီအချိန်တွင် စစ်ကောင်စီစစ်တိုက်လေယာဉ်တစ်စင်းသည် ဆောထိမြို့နယ်၊ ညောင်ပင်ကြီးကျေးနယ်ရှိ၊ ဟည.... ရွာထဲသို့ ၂ ကြိမ်ဗုံးကြဲခဲ့ကာ စက်သေနတ်ဖြင့်လည်း ၄ ကြိမ်ပစ်ခတ်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းစစ်ကောင်စီဗုံးကြဲမှုကြောင့် ဟည...ရွာထဲရှိ ဘုန်းကြီးကျောင်းနှစ်လုံး ပျက်စီးသွားပါသည်။ ထို့အပြင် ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့တွင်လည်း စစ်ကောင်စီတပ်သည် ပေါင် ၅၀၀ ဗုံးကြီး ၂ လုံးကို လေယာဉ်ဖြင့် လာရောက်ကြဲချခဲ့ကာ ဘုန်းကြီးကျောင်းနှင့် နေအိမ် ၅ လုံးထပ်မံပျက်စီးသွားပါသည်။ ၎င်းစစ်ကောင်စီမှ လေယာဉ်ဖြင့် လာရောက်ဗုံးကြဲမှုမပြုမီတွင် ပဗွန်မြောင်း၌အခြေစိုက်နေသော စစ်ကောင်စီခြေလျင်တပ်ရင်း (ခလရ) အမှတ် ၂၀ ကို (PDF)တပ်သားများက ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကာ စစ်ကောင်စီဘက်မှ ထိခိုက်သေဆုံးမှုများရှိပါသည်။

မြိတ်ထားဝယ်ခရိုင်

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၇ ရက်နေ့၊ နေ့လယ် ၁၁ နာရီ ၃၀ မိနစ်အချိန်တွင် မြိတ်မြို့မှစစ်ကောင်စီတိုက်လေယာဉ်တစ်စင်းသည် ကစယ်ဒိုမြို့နယ်၊ပေါခလိုးကျေးရွာအုပ်စုရှိ ဟတ....ကျေးရွာထဲသို့ လက်နက်ကြီးကျည် ၉ လုံးနှင့်အတူ စက်သေနတ်ဖြင့် လာရောက်ပစ်ခတ်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းစစ်ကောင်စီ၏ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ဟတ....ကျေးရွာရှိ စောယ......အသက် ၃၄ နှစ် နှင့် နော်ရ...... အသက် ၃၃ နှစ် ၂ ဦးတို့ ထိခိုက်ဒဏ်ရာများရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့အတူ တိုက်ခိုက်မှုအတွင်း မူကြိုကျောင်း ၁ ကျောင်း၊ နေအိမ် ၁လုံး၊ ဆိုင်ကယ် ၁ စီးပျက်စီးခဲ့ကာ အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်အချို့လည်း ထိခိုက်သေဆုံးသွားခဲ့ပါသည်။

ထို့နည်းတူပင် ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက်နေ့၊ ညနေ ၂ နာရီ ၄၀ မိနစ်အချိန်တွင်တစ်ကြိမ် ညနေ ၃ နာရီ ၄၉ မိနစ်တွင်တစ်ကြိမ် စစ်ကောင်စီလေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများ ထပ်မံပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းမှ တိုက်ခိုက်မှုများကြောင့် ဒေသတွင်းရှိပြည်သူများသည် စိုးရိမ်ပူပန်နေကြရပြီး ကြောက်စိတ်နှင့် နေထိုင်နေကြရပါသည်။

မူတြော်ခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၃၀ ရက်နေ့၊ မနက် ၁ နာရီအချိန်တွင် စစ်ကောင်စီတပ်သည် ပေါင် ၅၀၀ ဗုံးကြီး ၂ လုံးကို မူတြော်ခရိုင်၊ ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ နားကို့ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟဒ... ကျေးရွာအလယ်တန်းကျောင်းကို လေယာဉ်ဖြင့် လာရောက်ဗုံးကြဲချခဲ့ပါသည်။ ၎င်းကြဲချလိုက်သောဗုံးကြီး ၂ လုံးသည် စာသင်ကျောင်း၏ အောက်ပိုင်းအရပ်သို့ ကျရောက်ခဲ့ကာ ၁ လုံးပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး အခြား ၁ လုံးသည် မပေါက်ကွဲခဲ့ပါ။ ပေါက်ကွဲသွားသောဗုံးတစ်လုံးသည် စာသင်ကျောင်းကိုထိခိုက်ပျက်စီးစေခဲ့ပြီး ဗုံးစများလွင့်စင်မှုကြောင့် ဟဒ...ကျေးရွာနေ ဆရာန...... ၏ နေအိမ်ကိုလည်းထိမှန်ခဲ့ပါသည်။ ဟဒ...ကျေးရွာအတွင်းတွင် စစ်ကောင်စီလေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှု အကြိမ်ရေ ၂ ကြိမ် ရှိနေပြီးဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သော ၁ ကြိမ်တွင် ဗုံး ၂ လုံးကြဲချခဲ့ပြီး ကျောင်းသား ၃ ဦး နှင့် ကျောင်းကော်မတီဝင် ၁ ဦးထိခိုက်သေဆုံးသွားပြီး ရွာသား ၅ ဦးထိခိုက်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၃၁ ရက်နေ့၊ မနက် ၇ နာရီ ၃၀ မိနစ်အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီတပ်သည် ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ မာထောကျေးရွာအုပ်စုရှိ ဟန... ကျေးရွာထဲ လေယာဉ်ဖြင့် ဗုံး ၅ လုံးလာရောက်ကြဲချခဲ့ပါ သည်။ ၎င်းတိုက်ခိုက်မှုမှ ဗုံး ၁ လုံးသည် ဟန...ကျေးရွာချောင်ဖျားအရပ်ဘက်ရှိ ရွာသားများသွားလာရာ လမ်းဘေးတစ်ခု၌ ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး အခြားဗုံး ၁ လုံးသည် ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်းအနီးရှိ နော်က....၏နေအိမ်အောက်ပိုင်းဘက်အရပ်ရှိ ကုက္ကိုလ်ပင်တစ်ပင်အောက်တွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲသွားခဲ့ပါသည်။ တိုက်ခိုက်မှုအတွင်းကြဲချခဲ့သည့် အခြားဗုံးများသည် တောတောင်များရှိရာအရပ်တို့တွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲသွားခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့၊ မနက် ၉ နာရီ ၄၁ မိနစ်အချိန်တွင် ဒွဲ့လိုးမြို့နယ်၊ နာကို့ခီးကျေးရွာအုပ်စုရှိ ဟဒ...... ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းကို စစ်ကောင်စီမှ လေကြောင်းဖြင့် တိုက်ခိုက်ခဲ့ပါသည်။

ထိုနည်းတူပင် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်နေ့၊ မနက် ၈ နာရီအချိန်တွင်လည်း စစ်ကောင်စီတပ်သည် ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ ကတိုင်တီကျေးရွာအုပ်စုရှိ ဟပ....ကျေးရွာကို လေကြောင်းဖြင့်တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီး ဟပ... ရွာသား ၁ ဦး ထိခိုက်ခဲ့ပါသည်။

ထို့အပြင်၊ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့၊ ည ၄ နာရီ ၄၀ မိနစ်အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီတိုက်လေယာဉ်တစ်စင်းသည် ဗုံး ၈ လုံးကို ဒွဲ့လိုးမြို့နယ်၊ ကတိုင်တီကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟဖ....ကျေးရွာထဲသို့ကြဲချခဲ့ပြီး စစ်ရှောင်စခန်းရှိကျောင်းသား ၃ ဦးကိုထိခိုက်သွားခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၈ ရက်နေ့၊ ည ၁၀ နာရီ ၃၀ မိနစ်အချိန်တွင်လည်း စစ်ကောင်စီ Y8 တိုက်လေယာဉ်တစ်စင်းသည် ဟဖ...ကျေးရွာထဲသို့ ၃ ကြိမ်လာရောက်ပစ်ခတ်ခဲ့ကာ နေအိမ် ၃ လုံးပျက်စီးသွားသည့်အပြင် အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်အချို့လည်း ထိခိုက်သေဆုံးသွားခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့တွင်၊ စစ်ကောင်စီတပ်သည် ဘူးသို့မြို့နယ်၊ ကျော့ပါးကျေးရွာအုပ်စုရှိ ဟယ....ကျေးရွာထဲသို့ ပေါင် ၅၀၀ ဗုံး လာရောက်ဗုံးကြဲချခဲ့ပါသည်။ ၎င်းလေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုမှ ဗုံးအစအနများလွင့်စင်မှုကြောင့် ဟယ...ရွာသားတစ်ဦး၏နေအိမ်ကို မီးလောင်ခဲ့ကာ နေအိမ်ပိုင်ရှင် နော်ကဃ..... အသက် ၄၆ နှစ်အရွယ်အမျိုးသမီးတစ်ဦး ထိခိုက်သေဆုံးသွားခဲ့ပါသည်။ အသက်ရှင်ကျန်ရှိနေသည့် ၎င်း၏ခင်ပွန်း စောပ..... နှင့် ၎င်း၏ကလေးများသည် နေအိမ်မီးလောင်သွားသောကြောင့် စားစရာ၊ နေစရာ၊ ဝတ်စရာများမရှိတော့ကာ တောတောင်ချောင်းဖျားများအရပ်ရှိ ကျောက်လိုဏ်ဂူများထဲ၌ သွားနေခဲ့ရပြီး အကူအညီနှင့်ထောက်ပံ့မှုများ လိုအပ်နေပါသည်။

တစ်ရက်တည်းဖြစ်သည့် ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့၊ ညနေ ၅ နာရီခွဲ ၆ နာရီဝန်းကျင်အချိန်တွင်လည်း စစ်ကောင်စီတိုက်လေယာဉ်တစ်စင်းသည် မူတြော်ခရိုင်၊ ဘူးသို့မြို့နယ်၊ ကျော့ပါးကျေးနယ်ရှိ ဟယ... ကျေးရွာကိုလည်း လာရောက်ဗုံးကြဲသွားခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ရွာထဲရှိနေအိမ် ၁ လုံး မီးလောင်ပျက်စီးသွားခဲ့ပါသည်။ ၎င်းနေအိမ်မီးလောင်မှုကြောင့် မိသားစုဝင်များဖြစ်သည့် စောဖ..... အသက် ၃၀ နှစ်၊ နော်ဘ..... အသက် ၂၆ နှစ်၊ စောမ.... အသက် ၃ နှစ်၊ ၃ ဦးတို့သည် နေအိမ်နှင့်အတူ မီးလောင်ဆုံးပါးသွားခဲ့ပါသည်။ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိသော ရွာသားများကို KNU ထိန်းချုပ်နယ်မြေရှိ ဆေးရုံတစ်ခုသို့ ပို့ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

အလားတူပင် ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ဖေဖော်ဝါရီလ ၅ ရက်နေ့၊ မနက် ၉ နာရီ ၄၈ မိနစ်အချိန်တွင် ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ ထီးသဘလုထကျေးရွာအုပ်စုရှိ ဟဘ.... ကျေးရွာထဲသို့ စစ်ကောင်စီ Y8 တိုက်လေယာဉ်တစ်စင်းမှ ၃ ချက်လာရောက်ပစ်ခတ်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက်နေ့ မနက် ၇ နာရီအချိန်တွင်လည်း စစ်ကောင်စီသည် ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ ကတိုင်တီကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟမ..... ကျေးရွာကို Y8 တိုက်လေယာဉ်တစ်စင်းဖြင့် ၃ ချက် လာရောက်ပစ်ခတ်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် နေအိမ် ၁ လုံး၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းနှင့် ခရစ်ယာန်ဘုရားကျောင်းဆောင်များထိခိုက်ပျက်စီးသွားခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက်နေ့၊ မနက် ၁၀ နာရီ ၁၅ မိနစ်အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီ Y8 တိုက်လေယာဉ်တစ်စင်းသည် ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ ကတိုင်တီကျေးရွာအုပ်စုရှိ ဟဖ.... ကျေးရွာကို ၄ ချက်လာရောက်ပစ်ခတ်သွားခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၈ ရက်နေ့၊ မနက် ၇ နာရီ ၁ မိနစ်ဝန်းကျင်အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီတပ်သည် ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ ကတိုင်တီကျေးရွာအုပ်စုရှိ ဟမ...ကျေးရွာကိုလည်း Y8 တိုက်လေယာဉ်ဖြင့် ၃ ချက်လာရောက်ပစ်ခတ်ခဲ့ကာ ရွာသားနေအိမ် ၅ လုံး ထိခိုက်ပျက်စီးသွားပြီး အိမ်မွေးဝက် ၁ ကောင်လည်းထိခိုက်သေဆုံးသွားပါသည်။

ဒူးပလာယာခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်လာလ ၉ ရက်နေ့၊ ညသန်းခေါင်ယံ ၂ နာရီ ၁၀ မိနစ်အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီတပ်သည် ပေါင် ၅၀၀ အလေးချိန်ရှိဗုံးကြီး ၅ လုံးကို ဝေါ်ရေမြို့နယ်၊ ဖားပြကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟရ...ကျေးရွာထဲသို့

လေကြောင်းဖြင့်လာရောက်ကြဲချခဲ့ပါသည်။ ၎င်းဗုံးကြဲချမှုမှ ဗုံးကြီးများ ကျေးရွာထဲသို့ ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ကာ စောကင....အသက် ၃ နှစ် နှင့် စောကစ..... အသက် ၅၃ နှစ် ၂ ဦးတို့ ထိဒဏ်ရာများရရှိခဲ့ပါသည်။ စောကင.... သည် ၎င်း၏ဦးခေါင်းကိုထိခိုက်ခဲ့သော်လည်း အသက် အန္တရာယ်မစိုးရိမ်ရပါ။ စောကစ......သည် ဝှေးစေ့၌ထိခိုက်ဒဏ်ရာများ ရရှိပြီး ၎င်း၏ဝှေးစေ့ ၁ လုံးကွဲသွားခဲ့ကာ မော်လမြိုင်ဆေးရုံသို့ပို့ဆောင် ခဲ့ပါသည်။

ထိုနည်းအတူ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလအတွင်းတွင် စစ်ကောင်စီ တပ်သည်လေကြောင်းအသုံးပြုပြီး ဝေါ်ရေမြို့နယ်၊ ပနောကလဲခီးကျေး နယ်ရှိ သည...ကျေးရွာထဲသို့ ဗုံးကြဲမှုကြောင့် ရွာသားများ ၏နေအိမ် များနှင့် ၎င်းတို့ လုပ်ကိုင်စားသောက်ရာနေရာများ ထိခိုက်ပျက်စီးသွား ပါသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခြင်းမရှိဘဲ စစ်ကောင်စီတိုက်လေယာဉ်တစ်စင်းသည် ပေါင် ၅၀၀ ဗုံးကြီး ၂ လုံးကို ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ ကျိုက်ဒုံကျေးရွာအုပ်စုရှိ သတ....ကျေးရွာထဲသို့ လာရောက်ကြဲချခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတိုက်ခိုက်မှုမှ ကျရောက်ပေါက်ကွဲမှု ကြောင့် မုဂါကဆ.....အသက် ၅၁ နှစ်အရွယ်အမျိုးသမီး ၁ ဦး ထိခိုက် သေဆုံးသွားပါသည်။ ၎င်းပေါက်ကွဲမှုမှ ဗုံးအစအနများလွင့်စင်မှု ကြောင့် ဘုန်းကြီးကျောင်းနှင့် ရွာသားများ၏နေအိမ်အချို့ကိုလည်း ထိခိုက်ပျက်စီးသွားပါသည်။

ဤဓာတ်ပုံ ၂ ပုံကို ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင်း ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ဝေါ်ရေမြို့နယ်၊ ပနောကလဲခီးကျေးရွာအုပ်စု၊ သည...ကျေးရွာတွင် ရိုက်ကူးခဲ့ပါသည်။ ဤဓာတ်ပုံသည် စစ်ကောင်စီလေကြောင်း တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ထိခိုက်ပျက်စီးသွားသော ရွာသားများ၏ နေအိမ် ပုံများဖြစ်ပါသည်။ *(ဓာတ်ပုံ–KHRG)*

နိဂုံးချုပ်စကား

စစ်ကောင်စီ၏ ဒရုန်းသုံးတိုက်ခိုက်မှုနှင့်လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများပြုလုပ်ခဲ့သည့် ကာလများသည် အသီးအနှံများရိတ်သိမ်းချိန်ဖြစ်ပြီး ရွာသား များသည် လုပ်ငန်းခွင်သို့ ဝင်ရောက်ရန် ကြောက်ရွံ့ကြသဖြင့် ၎င်းတို့အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းတွက် အလုပ်လုပ်ရန် အခက်ခဲများနှင့်ရင်ဆိုင် ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ အလားတူပင် စစ်ကောင်စီသည် ဒရုန်းဖြင့်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုနှင့် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများပြုလုပ်သော ကြောင့်လည်း ရွာသားများသည် ၎င်းတို့၏နေအိမ်ကိုစွန့်ခွာကြရကာ အခြားရွာများသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ရပြီး တစ်ချို့သည် တောတောင်များ၊ ကျောက် လိုဏ်ဂူများနှင့် တစ်ချို့သည်လယ်ယာတဲများရှိရာ စသည့်အရပ်အသီးသီးသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ကြရပါသည်။ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ကြ သည့် ရွာသားများအချို့သည် အစားသောက်၊ နေစရာနှင့် ဆေးဝါးအခက်အခဲများ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ စစ်ကောင်စီမှ ဒရုန်းကြဲတိုက်ခိုက် မှု နှင့် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများကြောင့် နေအိမ်ပျက်စီး ပြီးအိုးမဲ့အိမ်မဲ့ဖြစ်သွားသည့်ရွာသားများသည် ရေရှည်အတွက် အသက်မွေးဝမ်း ကြောင်းပြုရန် အကူအညီနှင့် အထောက်အပံ့များလိုအပ်နေပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင် (MNHRC) အား ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးကွန်ရက် (GANHRI) မှဖယ်ရှားခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်(MNHRC)အား ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့တွင်စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး စတင်ဖွဲ့စည်းသည့်အချိန်တွင် အဖွဲ့ဝင် ၁၅ ဦးရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက် လွှတ်တော်မှ ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၈ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံလူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ ဥပဒေအား ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက် MNHRC အား အပြောင်းအလဲပြုလုပ်ကာ အဖွဲ့ဝင် ၁၁ ဦးဖြင့် ဆက်လက်တည်ရှိခဲ့သည်။ MNHRC ၏ ကနဦးရည်ရွယ်ချက်သည် လူ့အခွင့်အရေးအသိပညာပေးခြင်း၊ ချိုးဖောက်မှုများအားမှတ်တမ်းပြုစုခြင်း၊ ကျူးလွန်ခံရသူများအတွက် တရားမျှတမှုရရှိစေရန် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဥပဒေများအား နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးစံချိန်စံနှုန်းများနှင့် ညီမျှမှုရှိမရှိ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဥပဒေများအား လိုက်နာမှုရှိစေရန် စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းဖြင့် မြန်မာပြည်အတွင်းရှိ ပြည်သူလူထု၏ အခွင့်အရေးများအား ကာကွယ်မြှင့်တင်ရန်ဖြစ်သည်။

သို့သော်လည်း MNHRC ကိုစတင်ဖွဲ့စည်းသည့်အချိန်မှစ၍ နိုင်ငံအဆင့် လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ တစ်ခုရပ်တည်သင့်သကဲ့သို့ လွတ်လပ်စွာရပ်တည်လှုပ်ရှားမှုမရှိခဲ့ပါ။ MNHRC သည် မြန်မာအစိုးရ၏ စီမံမှုအောက်တွင် တည်ရှိနေပြီး ပြည်သူလူထု၏လူ့အခွင့်အရေးအတွက် မားမားမတ်မတ်ရပ်တည်မှု မရှိခဲ့ပါ။ ထို့အပြင် MNHRC အဖွဲ့ဝင်များသည် လူ့အခွင့်အရေးအတွက် ရပ်တည်လှုပ်ရှားဖူးသူများ မဟုတ်သည့်အပြင် ၎င်းတို့အားရွေးချယ်တင်မြှောက်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်သည်လည်း မှန်ကန်မှုမရှိခဲ့ပါ။ MNHRC အတွင်း အားနည်းချက်နှင့် လိုအပ်ချက်များစွာရှိနေသည်ကို မြင်တွေ့ခဲ့ရသောကြောင့် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ အပြောင်းအလဲတစ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်ရန် စတင်စုစည်း၍ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခဲ့ကြပါသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း ၂၃ ဖွဲ့မှပူးပေါင်း၍ MNHRC ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အလုပ်အဖွဲ့တစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ဤအဖွဲ့ကို စတင်ဖွဲ့စည်းသည့်အချိန်တွင် **“မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ အရပ်ဖက်လူထုအဖွဲ့အစည်းများ အလုပ်အဖွဲ့”** ဟုခေါ်ဆိုခဲ့ပြီး ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် စစ်အာဏာသိမ်းပြီးသည့်နောက်တွင် **“လွတ်လပ်သော နိုင်ငံအဆင့် လူ့အခွင့်အရေးဌာနဆိုင်ရာ အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ အလုပ်အဖွဲ့ (မြန်မာ)”** ဟု ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲခဲ့ကာ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် အဖွဲ့ဝင် အဖွဲ့အစည်း ၂၀ သာ ဆက်လက်ပါဝင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၁ ခုနှစ် စစ်အာဏာသိမ်းမှုမဖြစ်ပွားမီ အချိန်များတွင် ဤအလုပ်အဖွဲ့သည် MNHRC မှ မြန်မာပြည်သူလူထု၏ အခွင့်အရေးအား အမှန်တကယ် ကာကွယ်မြှင့်တင်ပေးနိုင်သည့် လွတ်လပ်၍ အမှီအခိုကင်းသော ကော်မရှင်တစ်ရပ်ဖြစ်စေရန်စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခဲ့ကြပါသည်။ ထို့အပြင် ဤအလုပ်အဖွဲ့သည် ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင်ရေးဆွဲခဲ့သည့် MNHRC ၏ဥပဒေကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် လှုံ့ဆော်ခဲ့ကြပါသည်။ ဤအလုပ်အဖွဲ့မှ MNHRC ဥပဒေကို အသေးစိတ်သုံးသပ်ခဲ့ပြီးနောက် ဥပဒေသည် ပါရီအခြေခံမူများနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိခြင်းကဲ့သို့သော လိုအပ်ချက်များစွာကိုတွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။ နိုင်ငံအသီးသီးမှ ၎င်းတို့၏လူ့အခွင့်အရေး အင်စတီကျူများသည် ပါရီအခြေခံမူများအားလိုက်နာမှသာ ကမ္ဘာ့လူ့အခွင့်အရေးကွန်ယက် (GANHRI) အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်လာနိုင်သည်။

သို့သော်လည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများမရှိလာသည့်အပြင် ၂၀၂၁ ခုနှစ် စစ်အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်းတွင် MNHRC သည် ပြည်သူလူထု၏ အခွင့်အရေးများအား ကာကွယ်မြှင့်တင်ပေးခြင်းမရှိသည်သာမက စစ်ကောင်စီနှင့်တသားတည်းရပ်တည်ကာ ပြည်သူလူထုအပေါ် စစ်ကောင်စီ၏ လူအခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများအား နိုင်ငံတကာအစည်းအဝေးများတွင်ပင် ဖုံးကွယ်ပေးလျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအလုပ်အဖွဲ့သည် MNHRC အား ကမ္ဘာ့လူ့အခွင့်အရေးကွန်ယက်(GANHRI) မှ ဖယ်ရှားကာ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် သီးခြားလွတ်လပ်သည့် လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်အသစ်တစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းရန် တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်ခဲ့ကြသည်။

ဤအလုပ်အဖွဲ့မှ ဒေသတွင်းသော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတကာအဆင့်တွင်သော်လည်းကောင်း နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် တစိုက်မတ်မတ်ဆက်လက်တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်မှုများကြောင့် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် GANHRI မှ MNHRC အား အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်မှ ဖယ်ရှားရန်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ GANHRI မှ MNHRC အား အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်မှ ဖယ်ရှားရန် ဆုံးဖြတ်ချက်သည် MNHRC မှ လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင်တစ်ခု၏ သတ်မှတ်ချက်နှင့်မကိုက်ညီသည့် လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် ရပ်တည်ချက်များကို ဖော်ပြထားသည့် GANHRI ၏ အသိအမှတ်ပြုရေးကော်မတီခွဲ (Sub–Committee on Accreditation – SCA) ၏တင်ပြချက်အပေါ်တွင်လည်းမူတည်ပါသည်။

ထို့အပြင် ဤအလုပ်အဖွဲ့မှ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် သီးခြားလွတ်လပ်သည့် လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင် အသစ်တစ်ရပ်ဖွဲ့စည်းရန်အတွက် ၂၀၂၁ ခုနှစ်မှစ၍ နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေး စံချိန်စံနှုန်းနှင့် ကိုက်ညီသည့် ဥပဒေသစ်တစ်ရပ်ကို ရေးဆွဲနေကြပါသည်။ အလုပ်အဖွဲ့မှ ဤဥပဒေကို ရေးဆွဲပြီးနောက် ဤဥပဒေနှင့်ပတ်သက်၍ မေးမြန်းမှု၊ အကြံပြုမှုနှင့် အတည်ပြုများပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ (NUG)၊ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအတိုင်ပင်ခံကောင်စီ (NUCC) နှင့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကိုယ်စားပြုကော်မတီ (CRPH) များထံ တင်ပြခဲ့ကြပါသည်။ ဤအလုပ်အဖွဲ့သည် အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်များအတွက် အာရှ NGO ကွန်ရက်နှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်လျက်ရှိကာ MNHRC အား အာရှပစိဖိတ်ဖိုရမ် (APF)နှင့် အရှေ့တောင်အာရှ အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်းဖိုရမ် (SEANF) ၏အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်မှဖယ်ရှားရန် ဆက်လက်တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်နေမည်ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် အလုပ်အဖွဲ့နှင့် အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်များအတွက် အာရှ NGO ကွန်ရက်တို့မှ SEANF ထံသို့ စာတစ်စောင်ပို့ဆောင်ခဲ့ပြီး စာအတွင်း MNHRC ၏အားနည်းချက်များနှင့် MNHRC အား SEANF အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်မှ ဖယ်ရှားရန် တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။

ဤဓာတ်ပုံကို ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၈ ရက် နေ့တွင် ဒူးသထူခရိုင်၊ ကျိုက်ထိုမြို့နယ်၊ ဝင်းကံကျေးနယ်၊ လဆ---ကျေးရွာထဲတွင် ရိုက်ကူးခဲ့သည်။ ဤပုံးသည် လက်နက်ကြီးကျရောက်ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် ပျစ်စီးသွားသော မခစ--- ၏ ထင်းသိုလှောင်ရုံ ခေါင်မိုးဖြစ်သည်။ *(ဓာတ်ပုံ-KHRG)*

စစ်ကောင်စီ၏ လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှု

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ မှ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖေါ်ဝါရီလ အတွင်း ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး KNU အုပ်ချုပ်သည့် ခရိုင် (၇) ခုတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော စစ်ကောင်စီ၏ လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှု အဖြစ်အပျက်အချို့ကို ဖော်ပြလိုပါသည်။ ဤခြောက်လအတွင်း စစ်ကောင်စီသည် လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှု (၁၈၅) ကြိမ်ထက်မနည်း ပစ်ခတ်ခဲ့ပြီး ဒေသခံ (၁၇) ဦးသေဆုံးကာ (၂၅) ဦး ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ကြောင်း KHRG သတင်းပြုစုသူများ၏ မှတ်တမ်းများအရ သိရှိရသည်။ ထို့ကြောင့် ဤမှတ်တမ်းအရ စစ်ကောင်စီ၏ လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှုကြောင့် ဒေသခံများသေဆုံးမှုနှင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိမှုများသည် ယခင်ခြောက်လထက် လျော့နည်းလာကြောင်း တွေ့မြင်ရသည်။ သို့သော် လက်တွေ့အခြေအနေတွင် ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့၏ ကွင်းဆင်းမှတ်တမ်းပြုစုသူများ အနေဖြင့် မှတ်တမ်းမပြုစုနိုင်သည့် ဖြစ်စဉ်များလည်း ရှိနေနိုင်သည်။

ဒူးသထူခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၂၅) ရက် ညနေ ၈ နာရီခွဲအချိန်တွင် သထုံခရိုင်၊ ကျိုက်ထိုမြို့နယ်၊ သိမ်ဇရပ်၌ ခြေစိုက်ထားသော SAC အမြောက်တပ် (အမတ ၃၁၀)သည် သထုံခရိုင်၊ ကျိုက်ထိုမြို့နယ်၊ ဝင်းကံအုပ်စု၊ လဆ---ကျေးရွာသို့ လက်နက်ကြီး (၁၂၀ မမ) နှစ်လုံး ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ ပထမ တစ်လုံးသည် မခစ---၏ အိမ်ရှေ့တွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲသောကြောင့် သူမ၏ သားသမီးသုံးဦးနှင့် ဖခင်ဖြစ်သူတို့သည် နေအိမ်အောက်ရှိ ဗုံးခိုကျင်းထဲသို့ ဝင်ရောက်ပုန်းအောင်းခဲ့ကြသည်။ ဒုတိယ တစ်လုံးမှာမူ မခစ---၏ နေအိမ်နှင့် ၁၀ ပေအကွာရှိ အသစ်ဆောက်လုပ်ထားသော ထင်းသိုလှောင်ရုံ ခေါင်မိုးပေါ်တည့်တည့်သို့ ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး ကျည်စသည် ဦးခဆ---၏ နောက်ကျောကို ထိမှန်၍ အမိုးတစ်ခုလုံးလည်း နေရာလွတ်မရှိအောင် ပျက်စီးခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဦးခဆ---သည် ကြောက်လန့်၍ သူ၏ဇာတိသို့ ပြန်သွားခဲ့ပြီး အဆက်အသွယ်မရသောကြောင့် ၎င်း၏ဒဏ်ရာအခြေအနေကို မသိရှိရပေ။ ထိုသို့ လက်နက်ကြီးကျရောက်ပေါက်ကွဲပြီးနောက် ရွာသားများသည် ရွာဦးဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် သွားရောက်ခိုလှုံခဲ့ကြသည်။ လက်နက်ကြီးကျည်များသည် ယခင်က ကျေးရွာအနီးဝန်းကျင်တွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲမှုများရှိသော်လည်း ကျေးရွာအတွင်းသို့ ကျရောက်ပေါက်ကွဲမှု မရှိခဲ့ဘူးပေ။ ယခုအကြိမ်သည် ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ကျရောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၃) ရက် ညနေ ၈ နာရီ ၃၅ မိနစ်အချိန်တွင် သထုံခရိုင်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ ကွက်သစ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟက---ရွာအတွင်းရှိ အသက် ၅၅ နှစ်အရွယ် ဦးခစျ--- အိမ်ပေါ်သို့ လက်နက်ကြီးကျည် ၆၀ မမ တစ်လုံး ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး ရွာသား ၂ ဦး သေဆုံးကာ ၃ ဦးထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ အိမ်ရှင်ဖြစ်သူ ဦးခစျ---မှာ ဝမ်းဗိုက်တွင်ထိမှန်ပြီး ၎င်း၏ တူမ မခည--- (၂၈ နှစ်)မှာ ဦးခေါင်းတွင် ထိမှန်ခဲ့သောကြောင့် နေရာမှာပင် သေဆုံးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ဦးခစျ၏ နေအိမ်အနီးရှိ အိမ်များလည်းထိမှန်ပျက်စီးခဲ့ပြီး မခထ--- (၃၅ နှစ်) အား ညာဖက်လက်ဖဝါး နှင့် မဂဃ--- (၁၉ နှစ်) အား ဘယ်ခြေသလုံးတို့တွင် ထိမှန်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပြီး အသက် (၅၀ နှစ်) ဒေါ်ခတ--မှာ ခြေသလုံးနှစ်ဖက်လုံး ထိမှန်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပါသည်။ မခထ---မှာမူ ဒဏ်ရာပြင်းထန်သဖြင့် ဟက---ဆေးခန်းတွင် ဆေးကုသမှု သွားရောက်ခံယူခဲ့သည်။ ထိုလက်နက်ကြီးကျည်သည် သထုံခ ရိုင်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ ရွှေလောင်းအေးကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟက---ကျေးရွာတွင် အခြေစိုက်သော စကခ(၈)လက်အောက်ခံ ခလရ (၂၇) တပ်စခန်းမှ ပစ်ခတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

တောအူးခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၁) ရက်နေ့တွင် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခြင်းမရှိဘဲ နေ့လည် ၂ နာရီ အချိန်တွင် သံတောင်ကြီး တွင်အခြေစိုက်သော ဘုရင့်နောင်တပ်မြို့လက်နက်ကြီးကုန်းမှ အမည်မသိသော လက်နက်ကြီး သုံးလုံးဖြင့် တောအူးခရိုင်၊ ဒေါ်ဖားခိုမြို့နယ်၊ ဒေးလိုမူနူလာအုပ်စုအ

တွင်းသို့ ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ ပစ်လိုက်သော ဗုံးတစ်လုံးသည် ဒေးလိုမူနူလာအုပ်စု၊ လတ–––ကျေးရွာထဲတွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး ကျန်နှစ်လုံးမှာ ရွာအပြင်၌ ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့သည်။ ကျေးရွာထဲတွင် ကျရောက်သောဗုံးကြောင့် အိမ်ခြေ(၇) အိမ် ပျက်စီးခဲ့သည်။ ***“လက်နက်ကြီး ပစ်ခတ်မှုကြောင့် ကျွန်တော်တို့ရွာမှာနေရတာ လုံခြုံမှုမရှိတော့ဘူးလို့ ခံစားရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လုံခြုံရေးအတွက် ကျွန်တော်တို့စိတ်ပူတယ်။ ကျွန်တော်တို့အိမ်မှာ ကျွန်တော်တို့မအိပ်ရဲတော့ဘူး အဲ့ဒါကြောင့် ဗုံးခိုကျင်းထဲမှာဘဲ သွားအိပ်တယ်။ ဘာကြောင့်သူတို့ ကျွန်တော်တို့ရွာကို တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခြင်းမရှိဘဲနဲ့ လက်နက်ကြီးပစ်ရတာလဲ ကျွန်တော်မသိဘူး။ KNLA စစ်သားတွေက ဒီတစ်ဝိုက်မှာမရှိဘူး။ စစ်ကောင်စီက သူတို့လုပ်ရပ်အတွက် သူတို့ တောင်းလည်းမတောင်းပန်ဘူး ပြီးတော့ လည်းပျက်စီးမှုအတွက် လျော်ကြေးလည်းမပေးဘူး”*** ဟု လက်နက်ကြီး ကျရောက်ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် အိုးအိမ်ပျက်စီးခဲ့ရသော စောခဒ–––က ရင်ဖွင့်ပြောပြခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့ နံနက် ၁၀ နာရီခွဲ မှ ၁၁ နာရီခွဲ အတွင်း ဒေသခံများ၏ ဥယျာဉ်ခြံများအတွင်းသို့ လက်နက်ကြီးဖြင့် ပစ်ခတ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် လစျ–––ကျေးရွာဘက်တွင် လက်နက်ကြီးကျည် ၂ လုံး ကျရောက်ပေါက်ကွဲကာ ဥယျာဉ်ခြံအတွင်း အလုပ်လုပ်နေသည့် စောခန––– (အသက် ၂၅ နှစ်) ၏ ခြေထောက်၊ လက် နှင့် လည်ပင်းတို့အား ကျည်စထိမှန်ခဲ့ပြီး နေရာတွင်ပင် သေဆုံးခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အသက် (၅၅) နှစ်အရွယ် နော်ခပ–––၏ ဝမ်းဗိုက်နှင့် ပါးတို့တွင်လည်း ကျည်စထိမှန် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ သေဆုံးသူ စောခန–––၏ ဈာပနအား ၎င်း၏ အလုပ်ရှင်ဖြစ်သည့် စောခဓ–––မှ ဦးဆောင်၍ တောင်ငူ ပကူးနှစ်ခြင်းသာသနာဝင်းထဲတွင် ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်။ သေဆုံးသူတွင် ဇနီးနှင့် ၁၂ နှစ်အရွယ်သမီးတစ်ဦး ၈ နှစ်အရွယ် သမီးတစ်ဦးနှင့် ၄ နှစ်အရွယ် သားတစ်ဦး စုစုပေါင်း သားသမီး ၃ ဦး ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ အငယ်ဆုံးသားဖြစ်သူသည် တစ်လတစ်ကြိမ် သွေးသွင်း၍ ဆေးကုသမှုခံယူနေရကြောင်း သိရသည်။ ရွာသားတစ်ဦးမှ ***“စစ်ကောင်စီရဲ့ လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှုတွေက ရွာသားတွေ အလုပ်လုပ်ချိန်နဲ့ လုပ်ငန်းခွင်နေရာဖြစ်တဲ့အတွက် ဒါဟာ ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ကျူးလွန်မှုလုပ်တာပဲ”*** ဟု မှတ်ချက်ပြုခဲ့သည်။

ဤဓာတ်ပုံကို ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ထန်းတပင်မြို့နယ်၊ ကော်သေးဒဲရေးယာ၊ လစျ–––ကျေးရွာ ဥယျာဉ်ခြံတွင် ရိုက်ယူခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် စခန်းမှူး ဗိုလ်မှူးချုပ် ဇေယျာလင်း ကွပ်ကဲသော ဘောဂလိစခန်း (စကခ-၂၀) စခန်း၊ သစ်စေးတောင်စခန်းနှင့် ပြောင်သိုလ်စခန်းတို့မှ ပစ်လိုက်သော လက်နက်ကြီးကျည်နှစ်လုံးအနက် တစ်လုံးဖြစ်သည်။ *(ဓာတ်ပုံ-KHRG)*

ခလယ်လွီထူခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့ ၁၂ နာရီ ၃၀ မိနစ်တွင် ရှမ်းရွာအနီးရှိ ကြက်မောက်ခြံထဲတွင် လာရောက်တပ်စွဲထားသော စစ်ကောင်စီ ခလရ (၅၇) သည် ၈၁ မမ ဖြင့် လထ––– ကျေးရွာသို့ ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကဇင်းပင်ရွာသူဖြစ်သော မခဘ––– ၏ ခြေသလုံးအား ထိမှန်ခဲ့ပြီး ဆောထိမြို့နယ်၊ ပျဉ်ရည်အုပ်စု၊ လက––– ကျေးရွာရှိ PDF ဆေးခန်းတွင် ဆေးကုသမှု သွားရောက်ခံယူခဲ့သည်။ ထို့အပြင် လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှုကြောင့် ဒေသခံများသည် ဘေးလွတ်ရာသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင် ကြရသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့ နံနက် ၁၀း၂၃ တွင် နန့်သာကွင်းတွင် အခြေစိုက်သော ဗမာစစ်တပ်သည် လယ်ဒိုမြို့နယ်၊ သူးကဘီး ကျေးရွာအုပ်စု၊ အပ––– ကျေးရွာသို့ လက်နက်ကြီး ၁၂၂ မမ တစ်လုံး ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် နော်ခမ––– အသက် ၅၀ နှစ်၏ ညာခြေထောက်နှင့် ဘယ်လက်တို့အား ပြင်းထန်စွာ ထိမှန်ခဲ့ပြီး သူမကို KNU ဖွင့်ထားသော သူးကဘီးကျေးရွာအုပ်စု၊ လခ––– ဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ပြီး ဆေးဝါးကုသမှုခံယူစေခဲ့သော်လည်း ရရှိသည့် ဒဏ်ရာပြင်းထန်သော ကြောင့် သေဆုံးခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အခြားသော ရွာသားသုံးဦးလည်း လက်နက်ကြီးကျည် ထိမှန်ခဲ့ပြီး ၎င်းတို့အထဲမှ အသက် ၆၂ နှစ်အရွယ် စောခယ––– သည် ဒဏ်ရာပြင်းထန်စွာရရှိပြီး သေဆုံးသွားခဲ့ပါသည်။ အသက် ၇၂ နှစ်အရွယ် ဒေါ်ခရ––– နှင့် ၅၃ နှစ်အရွယ်ရှိ နော်ဂမ––– တို့သည်လည်း ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံး ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ကြက်သုံးကောင်လည်း သေဆုံးခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့၌ ကွင်းချောင်းရွာတွင် အခြေချထားသော စစ်ကောင်စီ စစ်သားများသည် ဟော်ဝေဇာလက်နက်ကြီး ၂ လုံးဖြင့် ခလယ်လွီထူ (ညောင်လေးပင်)ခရိုင်၊ မူးမြို့နယ်၊ ထွားနီကုန်းအုပ်စု၊ ဝရ––– ကျေးရွာအတွင်းသို့ ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဟော်ဝေဇာလက်နက်ကြီး ကျည်တစ်လုံးသည် ဝရ––– ကျေးရွာ အနောက်ဖက်တွက် ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး နောက်တစ်လုံးသည် စောခလ––– အသက် ၄၆ ၏ အနားတွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး ၎င်း၏ခြေထောက်နှင့် မေးစေ့တို့အား ထိမှန်ခဲ့သည်။ ၎င်း၏ခြေထောက်ဒဏ်ရာသည် ပြင်းထန်သောကြောင့် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့၌ မူးမြို့နယ်၊ ထပြာအုပ်စု၊ ဝဒ––– ကျေးရွာတွင် ကရင်ကျန်းမာရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးဌာန (KDHW)မှ ဖွင့်ထားသော ဆေးရုံ၌ ဒဏ်ရာဆိုးရွားသည့်အပိုင်းကိုဖြတ်တောက်ပေးခဲ့သည်။ သူသည် ညနေစာအတွက် ဖားရှာပြီး နေအိမ်သို့ပြန်လာသည့် အချိန်ဖြစ်သည်။

မူတြော်ခရိုင်

စစ်ကောင်စီ လက်နက်ကြီး ရမ်းသမ်းပစ်ခတ်မှုကြောင့် ဒေသခံများ၏ နေအိမ်များထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့သည်သာမက ရွာသားများသည် ၎င်းတို့ ရွာမှ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရပြီး ကလေးများနှင့် ကျောင်းသူ/သား များလည်း ကျောင်းမတက်နိုင်တော့ကြပါ။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် တောင်သုံးလုံးစခန်းတွင်း တပ်ချထားသော စစ်ကောင်စီတပ်သည် မူတြော်ခရိုင်၊ ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ ကတိုင်တိကျေးရွာအုပ်စု၊ လည––– ကျေးရွာသို့ လက်နက်ကြီး ၁၂၀မမ

ဖြင့် နံနက် ၁၁ နာရီတွင် နှစ်လုံး၊ ည ၁၀း၁၁ မိနစ်တွင် နှစ်လုံး စုစုပေါင်း လေးလုံး ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ နံနက် ၁၁ နာရီတွင် ပစ်ခတ်သော လက်နက်ကြီးကျည်သည် နော်ခဝ--- နှင့် စောခသ--- တို့၏ နေအိမ်ကြားတွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ခေါင်မိုး၊ အိမ်နံရံ၊ အိမ်ကြမ်းပြင်၊ တည်ငင်းပင်၊ အုန်းပင် နှင့် သရက်ပင်တို့ကို ထိမှန်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် နော်ခဝ--- ၏ ၅ နှစ်အရွယ် သမီးဖြစ်သူ နော်ခဟ--- ၏ မျက်နှာဘယ်ဖက်အား နှစ်ချက်ထိမှန်ခဲ့ သည်။ ကျည်ကျရောက်ပေါက်ကွဲချိန်တွင် သူမနှင့် အဖိုးဖြစ်သူတို့သည် နေအိမ်အောက်ဖက်ရှိ ဗုံးခိုကျင်းနားတွင် ရှိနေခဲ့သည်။ ထို့နောက် သူမအား ဆေးရုံသို့ပို့ဆောင်ပေးခဲ့ပြီး သူမ၏ဒဏ်ရာသည် မစိုးရိမ်ရသော အခြေအနေဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ စစ်ကောင်စီတပ်၏ လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှုကြောင့် လည--- ရွာရှိ နေအိမ် ၅ လုံး ပျက်စီးခဲ့သည်။ လည--- ရွာသားများသည် တောင်ယာနှင့် လယ်လုပ်ငန်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပြုကြပြီး တောင်သုံးလုံး စစ်ကောင်စီတပ်စခန်းနှင့် နီးသောရွာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စစ်ကောင်စီတပ် ပစ်ခတ်သော လက်နက်ကြီးကျည်များသည် ရွာထဲနှင့် လယ်ထဲသို့ မကြာခဏ ကျရောက်ပေါက်ကွဲမှုများရှိသောကြောင့် ရွာသားများသည် လယ်ယာလုပ်ကိုင်ရန် မဝံ့ရဲကြပေ။

ဒူးပလာယာခရိုင်

(၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ မတိုင်မီ) ဒူးပလာယာခရိုင်ရှိ မြဝတီမြို့မှ ကော်တရီမြို့သို့ ဆက်သွယ်ထားသော အာရှလမ်းမအနီးဝန်းကျင်တွင် နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ(SAC) အောင်ဇေယျစစ်ကြောင်းနှင့် ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် (KNLA) ကော်ပရာစစ်ကြောင်းတို့နှစ်ဖွဲ့ကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့သည်မှာ (၈) လခန့်ကြာမြင့်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ အာရှလမ်းမအနီးတွင် နေထိုင်ကြသောရွာသားများသည် သေနတ်ပစ်ခတ်မှု၊ လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှုနှင့် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုအသံများကို ရက်သတ္တပတ်တိုင်းလိုလို ကြားခဲ့ရသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၉ ရက်နေ့တွင် SAC နှင့် KNLA တပ်ဖွဲ့များကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ သို့သော်လည်း မနက် (၁၀) နာရီဝန်းကျင်၌ ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကော်တရီမြို့နယ်၊ နို့ဖိုးကျေးရွာအုပ်စု၊ ဝဟ--- ကျေးရွာအတွင်းသို့ လက်နက်ကြီးတစ်လုံးကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့သည်။ ထိုလက်နက်ကြီးပေါက်ကွဲမှုတွင် အသက် (၂၅) နှစ်အရွယ်ရှိသော ရွာသားတစ်ဦးဖြစ်သူ စောခအ--- အားထိမှန်၍ ၎င်းခြေထောက်တွင် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပြီး ၎င်း၏မိဘအိမ်လည်း ထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ၎င်း၏နွားတစ်ကောင်ထိမှန်သေဆုံး၍ အခြားနွားတစ်ကောင်လည်း ဒဏ် ရာရရှိခဲ့သည်။ အဆိုပါလက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှုသည် SAC အောင်ဇေယျစစ်ကြောင်းမှ လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ရွာသားများက ယုံကြည်ကြသည်။ အကြောင်းမှာ ထိုဒေသတစ်ဝိုက်တွင် အောင်ဇေယျစစ်ကြောင်းမှလွဲ၍ အခြားစစ်ကြောင်းများ သွားလာလှုပ်ရှားခြင်း မရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ရွာသားများ သတိမထားမိသည့်အချိန်တွင် (ကြိုတင်သတိပေးမှုများမရှိပဲ) ရွာထဲသို့ လက်နက်ကြီးတစ်လုံး ပစ်ချခဲ့သည်။

ဖြစ်စဉ်တွင် အသက် (၂၅) နှစ်အရွယ်ရှိသော စောခအ--- သည် လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်သည့်အချိန်၌ ၎င်း၏နေအိမ်အောက်တွင် ရှိနေ၍ အသက် (၂)နှစ်အရွယ်ရှိသော သူ၏သမီးကို အိပ်ပျော်အောင် ချော့သိပ်နေခဲ့သည်။ သမီးဖြစ်သူ၏နာမည်မှာ နော်ဂဂ--- ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်လက်နက်ကြီးကျည် ကျရောက်ပေါက်ကွဲခြင်းဖြစ်ပြီး ၎င်း၏ သမီးဖြစ်သူ နော်ဂဂ--- အား ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခြင်း မရှိခဲ့သော်လည်း စောခအ--- ၏ဘယ်ဖက်ခြေထောက်တွင် ဒဏ်ရာပြင်းထန်စွာ ရရှိခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ဒေသတွင်ရှိသော KNLA ဆေးတပ်သားများသည် စောခအ--- အား ဆေးကုသမှုပေးခဲ့သည်။ ထို့နောက် စောခအ--- အား ဆေးကုသမှုကောင်းမွန်စွာရရှိစေရန်အတွက် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ လဃ--- ခရိုင်၊ လဂ--- မြို့ရှိ မယ်တော်ဆေးခန်းသို့ လွှဲပြောင်းပို့ဆောင်ခဲ့သည်။ အခြားရွာသားများသည် စောခအ--- အားကူညီ၍ ဆေးခန်းသို့ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့သည်။ (စောခအ--- ၏ ဆေးကုသမှုကုန်ကျစရိတ်အား မည်သူက ပေးဆောင်ခဲ့သည်ကို မသိရှိရပါ။) စောခအ---၏ခြေထောက်ဒဏ်ရာသည် ပြင်းထန်သော်လည်း အရိုးနှင့်သွေးကြောများ အကောင်းအတိုင်းရှိနေသေးသည်ဟု ဆရာဝန်က စောဂက--- ကို ရှင်းပြခဲ့သည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ ၎င်းဒဏ်ရာသည် ပြင်းထန်သော်လည်း စိုးရိမ်ရသည့် အခြေ အနေ မဟုတ်ပေ။)

ဘားအံခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၇ ရက် ညနေ ၃ နာရီခွဲအချိန်တွင် စစ်ကောင်စီမှပစ်လိုက်သော လက်နက်ကြီးသည် ဘားအံခရိုင်၊ တနေးဆား(နဘူး)မြို့နယ်၊ ရန်ကုတ်အုပ်စု၊ အဟ--- ကျေးရွာတွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး ထိုရွာ၌ ခဏလာရောက်ပုန်းရှောင်နေသော အသက်(၆၃) နှစ်အရွယ်ရှိ ဒေါ်ဂခ--- နောက်ကျောအား ထိမှန်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် သူမအား တနေးဆားမြို့နယ်၊ နိုးကေးကျေးရွာအုပ်စု၊ လင--- ကျေးရွာရှိ လင--- ဆေးခန်းသို့ ဆေးကုသမှုခံယူရန် ပို့ဆောင်ခဲ့သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် တာကရယ် (ပိုင်ကျုံ)မြို့နယ် တွင်ရှိသော ဝယ--- ဆေးခန်းသို့ ခွဲစိတ်မှုခံယူရန် လွှဲအပ်ပို့ဆောင်ပေးခဲ့သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဆရာဝန်များ၏ ခွဲစိတ်မှုစစ်ဆေးချက်အရ သူမ၏အဆုတ်တွင် ကျည်စနှစ်ခုတွေ့ရှိခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။ ထို့နောက် ဆေးနှစ်ပတ် သောက်ခိုင်းပြီး ယင်းအောက်တိုဘာလ ၂၃ ရက်နေ့တွင်ပင် နောက်ထပ်တစ်ကြိမ် ခွဲစိတ်မှုပြန်ရိုက်ရန် ရက်ချိန်းပေးခဲ့သည်။ ဆေးရုံတက်ရောက်နေချိန်တွင် မည်သူ့ဆီကမှငွေကြေးထောက်ပံ့မှုမရရှိခဲ့ပါ။ ပထမအကြိမ် ခွဲစိတ်မှုရိုက်သည့်အချိန်တွင် ၇၀,၀၀၀ ကျပ်ကုန်ကျပြီး ဒုတိယအကြိမ်တွင် ၃၀,၀၀၀ ကျပ် ကုန်ကျခဲ့ပါသည်။ ကရင်ဆေးရုံဖြစ်သောကြောင့် ကုန်ကျစရိန်နည်းရခြင်းဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် (ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ရသော ဆေးရုံဖြစ်သဖြင့် ကုန်ကျစရိတ် နည်းရခြင်းဖြစ်သည်) ဟု ရေးလျှင် ပို၍သင့်တော်မည်။

> **စစ်ကောင်စီရဲ့ လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှုတွေက ရွာသားတွေ အလုပ်လုပ်ချိန်နဲ့ လုပ်ငန်းခွင်နေရာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒါဟာ ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ကျူးလွန်မှုလုပ်တာပဲ။**

စစ်ဖက်ဆိုင်ရာ

လှုပ်ရှားမှုများ

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ မှ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း SAC–ဗမာစစ်သားများသည် ဒေသခံပြည်သူများအား ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခြင်း၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း၊ ဒေသခံပြည်သူများ၏ သွားလာမှုများအား တားဆီးနှောက်ယှက်ခြင်း၊ ငွေကြေးများ အဓမ္မသိမ်းယူခြင်းနှင့် နေအိမ်များအား မီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်းများကို စစ်ဘက်ဆိုင်ရာလှုပ်ရှားမှုများအတွင်း ကျူးလွန်ခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် သထုံခရိုင်အတွင်း SAC–ဗမာစစ်သားများမှ ဒေသခံပြည်သူများအား ဖမ်းဆီးရိုက်နှက်သည့် ဖြစ်စဉ်တစ်ခု ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ သထုံခရိုင်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ မဲပလီကျေးရွာအုပ်စု၊ မဲပလီတပ်စခန်းတွင်ရှိသော SAC –ဗမာစစ်တပ်သည် အမှတ်(၈) စစ်ဆင်ရေးကွပ်ကဲမှုဌာနချုပ်၏ ကွပ်ကဲမှုအောက်ရှိ ခြေမြန်တပ်ရင်း အမှတ် (၄၅၀) တပ်ရင်းဖြစ်သည်။ SAC–ဗမာစစ်တပ် ခြေမြန်တပ်ရင်း (၄၅၀) မှ ဗိုလ်စိုင်းသူရနှင့် တပ်သား ၃ ဦး သည် ဒေသခံပြည်သူ၏ ရော်ဘာခြံထဲသို့ သွားရောက်ခဲ့ပြီး သေနတ်ပစ်ဖောက်ခဲ့သောကြောင့် စခန်းတွင်ကျန်ခဲ့သည့် စစ်သားများမှ သေနတ်ဖြင့်နှစ်ချက်ပြန်လည်ပစ်ခတ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ အခြားသော SAC –ဗမာစစ်သားများမှ ပြန်လည်ပစ်ဖောက်ခြင်းကို ၎င်းတို့မှ ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် (KNLA) စစ်သားများမှ တန်ပြန်၍ ပစ်ဖောက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု အထင်မှားပြီး တွေ့ရှိသည့် ဒေသခံပြည်သူ (၈) ဦးအား ရိုက်နှက်ခဲ့ကြသည်။ ရိုက်နှက်ခံရသည့် ဒေသခံပြည်သူ (၈) ဦးသည် ဒဏ်ရာအပြင်းအထန်ရရှိခဲ့ကြပြီး ဆေးရုံတွင် ဆေးကုသမှု သွားရောက်ခံယူခဲ့ကြရသည်။ ထိုအထဲမှ ဒေသခံပြည်သူတစ်ဦးသည် ဒဏ်ရာပြင်းထန်လွန်းသဖြင့် သေဆုံးသွားခဲ့ရသည်။

သထုံခရိုင်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ မဲပလီကျေးရွာအုပ်စု၊ သတ––– ကျေးရွာတွင်နေထိုင်သည့် ကျူးလွန်ခံရသူ တစ်ဦးဖြစ်သည့် မကစ––– ပြောပြသည်မှာ ***"ကျွန်မကို သေနတ်နဲ့ ထုတယ်။ အခြားသူတွေကိုကြတော့ သစ်ပိုင်းနဲ့ ရိုက်တယ်။ သူတို့က ကျွန်မတို့ ခေါင်းကိုပဲ ရိုက်တယ်။ ကျွန်မတို့ ခန္ဓာကိုယ်ကိုတော့ မရိုက်ဘူး။ သူတို့ဆီလာဖို့ ကျွန်မကိုခေါ်တော့ ကျွန်မတဲကို ပြန်လာလိုက်တယ်။ ကျွန်မတဲကို ပြန်မရောက်ခင်မှာပဲ သူတို့ကျွန်မကို သေနတ်နဲ့ထုတယ်။ သူတို့သေနတ်နှင့်ထုတာနဲ့ ကျွန်မ တစ်ခါတည်း သတိလစ်သွားတယ် ဘာမှမသိတော့ဘူး။"*** SAC – ဗမာစစ်သားများသည် ဒေသခံပြည်သူများအား ရိုက်နှက်ပြီးနောက် တဲပေါ်သို့ တက်ရောက်ကာ မကစ––– ၏ ငွေကျပ်ဆယ် သိန်းနှင့် သူမသမီး၏ ငွေကျပ်ငါးသိန်းကို ယူဆောင်သွားကြသည်။

တောင်ငူခရိုင်တွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သော မှုခင်းတစ်ခုကိုဖော်ပြရမည်ဆိုလျှင် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် တောင်ငူမြို့တွင်းရှိ SAC–ဗမာစစ်သားများသည် ဒေါ်ဖားခိုသို့ ရိက္ခာနှင့် တပ်သားလာရောက်ပို့ဆောင်သည့်အချိန်တွင် အမည်မသိလက်နက်ကိုင်တစ်ဖွဲ့မှ ၎င်းတို့၏ ကားအား တောင်ငူခရိုင်၊ သံတောင်ကြီးကားလမ်းမကြီးပေါ်ရှိ ပျားစခန်းနှင့် ၁၃ မိုင်စခန်းအကြားတွင် ကြိုးဆွဲမိုင်းဖြင့် စောင့်ဆိုင်းတိုက်ခိုက်မှု ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ SAC–ဗမာစစ်သား သည် ၎င်းတို့၏ကားအား ခြုံခိုတိုက်ခိုက်ခံရခြင်းအပေါ် မကျေနပ်သဖြင့် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့တွင် ၁၃ မိုင်တပ်စခန်းရှိ တပ်ဖွဲ့ဝင် ၄၀ ဦးသည် ထန်းတပင်မြို့နယ်၊ ဒေးလိုကျေးရွာအုပ်စု၊ သထ––– ရွာသို့ ဝင်ရောက်၍ ကည––– ဈေးဆိုင်အရှေ့ လမ်းမကြီးပေါ်တွင် ဂိတ်ချခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဖြတ်သန်းသွားလာသည့် ဒေသခံပြည်သူများ ကိုတားဆီးခေါ်ယူပြီး၎င်းတို့၏မိုလ်ဘိုင်းဖုန်းများအား စစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်သည့်အပြင် တပ်ဖွဲ့ဝင်အချို့သည် ကည––– ဈေး ဆိုင်အတွင်းသို့ဝင်ရောက်၍ ဈေးဝယ်သူများအား ဒူးထောက်ကာ လက်ကိုအပေါ်မြှောက်ထားခိုင်းခဲ့သည်။ ထိုဈေးလာဝယ်သူများထဲမှ တစ်ဦးဖြစ်သည့် အသက် (၅၅) နှစ်အရွယ် ကတ––– အား SAC – ဗမာစစ်သားများသည် ၎င်းတို့အား မိုင်းဆွဲတိုက်ခိုက်မှုကိုမည်သူကပြုလုပ်ခဲ့သည်နှင့် ပတ်သတ်၍ စစ်ဆေးမေး မြန်းမှုများပြုလုပ်ပြီး SAC– ဗမာစစ်သားတစ်ဦးမှ ကတ––– ၏နားထင်အား သုံးချက်ရိုက်ခဲ့သည်။

ထို့နည်းတူ SAC – ဗမာစစ်သားများသည် ဒေသခံပြည်သူများ ခရီးသွားလာနေသည့်အချိန်တွင် ခေါ်ယူရပ်တန့်၍တားဆီးခြင်းများကို တောင်ငူ

ခရိုင်၊ သံတောင်ကြီးမြို့နယ်၊ ဘောဂလိလမ်း၊ သဒ--- တပ်စခန်းအထက်ဖက်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ SAC – ဗမာစစ်သားများသည် ဒေသခံပြည်သူများအား ခေါ်ယူရပ်တန့်သည်သာမက ဒေသခံပြည်သူများအား ရိုက်နှက်ခြင်း၊ ငွေကြေးနှင့် ဖုန်းများအား အဓမ္မသိမ်း ယူခြင်းများပြု လုပ်ခဲ့သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့ နံနက် ၉း၃၀ တွင် SAC – ဗမာစစ်သားများသည် စောကထ---၏ ဦးခေါင်းအား သေနတ်ဖြင့် တစ်ချက်ထုသဖြင့် ဦးခေါင်းကွဲကာ ဒဏ်ရာအား ၈ ချက် ချုပ်ခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် ၎င်း၏ငွေကျပ် ၁၅ သိန်းနှင့် ဖုန်းတစ်လုံးအား သိမ်းယူခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့ ကျူးလွန်ခံရမှုများသည် စောကထ---တစ်ဦးတည်းမဟုတ်ဘဲ အခြားသော ဒေသခံပြည် သူ ၂၀ ဦးခန့်လည်း အလားတူ ကျူးလွန်မှုမျိုး ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ အချို့ကို SAC – ဗမာစစ်သားများမှ ထိုးကြိတ်ကြပြီး အမျိုးသမီးများကိုမူ နားထင်ရိုက်ခြင်း၊ ဆံပင်ဆွဲပြီးလည်မျိုအားတက်နင်းခြင်းနှင့် ၎င်းတို့ယူဆောင်လာသည့် ဖုန်း၊ ငွေကြေးနှင့် မှတ်ပုံတင်များပါသည့် ပိုက်ဆံအိတ်တစ်အိတ်လုံးကို အဓမ္မသိမ်းယူခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

KHRG သည် ဤမှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများအား ဒေသခံပြည်သူတစ်ဦးထံမှ ရရှိခဲ့သည်။ ဓာတ်ပုံများသည် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာ လ ၂၅ ရက်နေ့တွင် SAC – ဗမာစစ်သားများသည်စောကထ---၏ ဦးခေါင်းအား သေနတ်ဖြင့် တစ်ချက်ထု၍ ဦးခေါင်းကွဲသောပုံကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ *(ဓာတ်ပုံ– ဒေသခံရွာသား)*

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၇ ရက်နေ့ နံနက် ၉ နာရီတွင် ညောင်လေးပင်ခရိုင်ရှိ SAC – ဗမာစစ်သားများသည် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုတစ်ခုကို ကျူးလွန်ခဲ့သည်။ မုန်းမြို့နယ်၊ မုန်းအထူးဒေသ၊ သဖ---ရွာတွင် လာရောက်လှုပ်ရှားသော SAC – ဗမာစစ်တပ် ခြေမြန်တပ်ရင်း ၃၅၁ မှ တပ်သားများသည် စောကဒ--- နှင့်သူငယ်ချင်းဖြစ်သူတို့ နွားသွားကျောင်းစဉ်တွင် ဖမ်းဆီးခဲ့ကြပါသည်။ ရွာသားနှစ်ဦးသည် SAC – ဗမာစစ်သားများ၏ ဖမ်းဆီးခြင်းခံရပြီးနောက် သတ်ဖြတ်ခံရခြင်းရှိမရှိကို ၎င်း၏ မိသားစုဝင်များအနေဖြင့် ယခုအချိန်ထိ မသိရှိကြသေးပေ။

ဘိတ်ထားဝယ်ခရိုင်တွင် ဖြစ်ပွားသည့် ခရီးသွားလာမှုအား တားမြစ်ကန့်သတ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဖော်ပြရမည်ဆိုလျှင် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် သဘ--- ဒေသခံပြည်သူဖြစ်သည့် ကိုကန--- သည် လယ်ကဆောမြို့နယ်၊ ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင်မြို့၊ သယ---ကျေးရွာသို့ ကွမ်းသီး သွားရောက်ရောင်းစဉ် ကော်သူးလေးတပ်မတော် (KTLA) တပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့် ထိပ်တိုက်တိုးခဲ့သည်။ ကိုသဘ---သည် သရ---နေရာ ဒေါ်သိန်းဈေးဆိုင်ရှေ့အရောက်တွင် KTLA တပ်ဖွဲ့ဝင်လေးဦး၏ စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်းကို ခံခဲ့ရပြီးနောက် ၎င်းအား ဒူးထောက်ခိုင်းပြီး လက်ကိုခေါင်းပေါ်တင်ခေါင်းငုတ်ခိုင်းကာ ဝါးရင်းတုတ်ဖြင့်ရိုက်နှက်ခဲ့သည်။ ၎င်းအား ရိုက်နှက်ခဲ့သည့် KTLA တပ်ဖွဲ့ဝင်၏ အမည်မှာ စနေဖြစ်သည်။

ထို့နောက် KTLA တပ်ဖွဲ့ဝင်များ ဈေးဆိုင်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်သွားပြီး ကိုကန--- သည် အသက်ဘေးမှလွတ်မြောက်ရန် ထွက်ပြေးချိန်တွင် ၎င်းကို KTLA တပ်ဖွဲ့ဝင်များမှ ပစ်ခတ်မှုများပြုလုပ်သော်လည်း အလှမ်းဝေးသောကြောင့် ကျည်ထိမှန်မှု မရှိခဲ့ပေ။

သူ၏ယောက်ဖဖြစ်သူထံသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသည့်အခါတွင် ၎င်းတွေ့ကြုံခဲ့သည်များကို ပြန်လည်ပြောပြခဲ့ပြီး ယောက်ဖဖြစ်သူမှ KTLA တပ်ဖွဲ့ဝင်များထံသို့ သွားရောက်၍ ကျန်နေခဲ့သည့် ဆိုင်ကယ်အား ပြန်လည်တောင်းယူခဲ့သည်။ ထိုအခါ KTLA တပ်ဖွဲ့ဝင်များမှ ဆိုင်ကယ်အား ငွေကျပ် ငါးသိန်းဖြင့် ပြန်လာရွေးရမည်ဟု ပြောသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုကန---၏ ယောက်ဖသည် ငွေကျပ်ငါးသိန်း ပြန်လည်ယူဆောင်၍ ၎င်းတို့ထံထပ်မံသွားရောက်ခဲ့ သော်လည်း KTLA တပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် ဆိုင်ကယ်အား ချက်ချင်းပြန်မပေးပဲ ဆိုင်ကယ်အားခဏယူထားပြီး နောက်တစ်နေ့မှ ပြန်ပေးမည်ဟု ပြောဆိုခဲ့သည်။

မူတြော်ခရိုင်တွင်လည်း SAC – ဗမာစစ်သားများမှ ဒေသခံပြည်သူများအပေါ် အလားတူမှုခင်းမျိုး ကျူးလွန်ခဲ့ပြီး ထိုကျူးလွန်ခံရသူနှစ်ဦးမှာ သလ---ရွာသား စောကဘ---နှင့် ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ ခိုသ္ဓိထကျေးရွာအုပ်စု၊ သဝ---ရွာသား စောကရ---တို့ဖြစ်ကြသည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၅ ရက်နေ့တွင် ၎င်းတို့နှစ်ဦးသည် အစားအစာနှင့် ဆေးဝါးများအား ဘီးလင်းမြို့တွင် သွားရောက်ဝယ်ယူခဲ့ကြသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၇ ရက်နေ့သို့ ရောက်သောအခါ ၎င်းတို့နှစ်ဦးပြန်လာစဉ်လမ်းခရီး၌ မယ်ပရီခီးတပ်စခန်းရှိ SAC – ဗမာစစ်သားများသည် ၎င်းတို့နှစ်ဦးအား KNU အတွက် ဆေးဝါးများပြန်ယူလာပေးသည်ဟု စွပ်စွဲ၍ ဝါးပိုင်းဖြင့် ရိုက်နှက်ခဲ့သည်။ SAC – ဗမာစစ်သားများသည် စောကဘ–––အား စုစုပေါင်း ၅ ချက် ထိုးနက်ရိုက်နှက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအပြင် SAC – ဗမာ စစ်သားများသည် စောကရ–––၏ ကျောပြင်ကို နှစ်ချက်၊ ဂုတ်ကိုနှစ်ချက်ရိုက်နှက်စဉ် စောကရ–––သည် လက်ဖြင့် ကာကွယ်သဖြင့် ၎င်း၏လက်ကောက်ဝတ်တွင် ဒဏ်ရာရရှိပြီး ရောင်ရမ်းခဲ့သည်။ SAC – ဗမာစစ်သားများသည် ၎င်းတို့အား ရိုက်နှက်ပြီးနောက် ထိပ်တုံးထဲတွင် တစ်ညချုပ်နှောင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် SAC – ဗမာစစ်သားများသည် ၎င်းတို့အား ဆန်အိတ် (၃၀) ပေးရန် အဓမ္မတောင်းခံခဲ့ပြီး ထိုဆန်အားလုံး စောကဘ–––မှ လာရောက်ပို့ ဆောင်ပြီးမှသာ ၎င်း၏သူငယ်ချင်းဖြစ်သူ စောကရ–––အား ပြန်လွှတ်ပေးမည်ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် စောကဘ––– သည် ဆန်အိတ် ၁၅ အိတ် သွားရောက်ပို့ ဆောင်ပေးခဲ့ပြီးနောက် စောကရ–––အား SAC – ဗမာစစ်သားများမှ ပြန်လွှတ်ပေးခဲ့သည်။ ဒေသခံပြည်သူနှစ်ဦးသည် SAC – ဗမာစစ်သားများ ပြန်လွှတ်ပေးလိုက်ပြီးနောက် ကြောက်ရွံ့ထိန့်လန့်မှုများဖြင့် နေထိုင်နေရသည်။

ဒူးပလာယာခရိုင်တွင်လည်း ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၄ ရက်နေ့တွင် ဒူးပလာယာခရိုင်၊ နို့တကောမြို့နယ်၊ တခါကလိုးကျေးရွာအုပ်စု၊ သအ–––ကျေးရွာမှ ရွာဒေသခံပြည်သူတစ်ဦးသည်ဆိပ်ကြီးမြို့တွင် ဝဠ သွားရောက် ရောင်းချစဉ် SAC – ဗမာစစ်သား ၄ ဦး၏ ခေါ်ယူဟန့်တားခြင်းနှင့် စစ်ဆေးမေးမြန်း ခြင်းခံခဲ့ ရကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။ ကျူးလွန်ခံရသူဖြစ်သည့် သအ–––ရွာသား စောကလ–––မှ *“ကျွန်တော် အရင်တစ်ခေါက်သွားတုန်းက ဘာမှမဖြစ်ဘူး။ နောက်တစ်ခေါက် ဝဠပြန်လာယူပြီးထပ်သွားမှ ကျွန်တော်သူတို့နဲ့တိုးပြီး ကျွန်တော့်ကိုရပ်ခိုင်းတယ်။ နောက် ကျွန်တော့်အိတ်ကိုဖွင့်ခိုင်းတော့ ကျွန်တော်ဖွင့်ပေးတယ်။ ကျွန်တော့်ဆိုင်ကယ်နောက်ဖုံးနဲ့ အိတ်ထဲကို မွှေနှောက်ရှာဖွေကြတယ်။ နောက်ပြီး ကျွန်တော့်ကိုမေးတယ် မင်းက ကရင်လူမျိုးလား။ ဗမာစာဖတ်တတ်လား။ ကျွန်တော်လဲ မဖတ်တတ်ဘူးလို့ပြန်ပြောတယ်။ အဲ့လိုပြောတော့ သူတို့ ကျွန်တော်ရင်ဘတ်ကိုကန်တယ်။ သူတို့ သေနတ်နဲ့ပစ်မှာပဲ ကျွန်တော်စိုးရိမ်တယ်။ ကျွန်တော် ရင်တွေတုန်ပြီး ကျင်ကြီးပါ စွန့်မိတော့မလိုဖြစ်သွားတယ်”* ဟု ပြောသည်။

ဗမာစစ်တပ်မှ ရွာသား၏ နေအိမ်အား မီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်း

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် SAC – ဗမာစစ်တပ် ခြေလျင်တပ်ရင်း (၂၈၅) မှ တပ်သား အယောက် (၁၀၀) ကျော်သည် ဘိတ်ထားဝယ်ခရိုင်၊ လယ်မူလားမြို့နယ်၊ ပုလောဒေသ၊ ဝက–––ရွာတွင် ဝင်ရောက်လှုပ်ရှားခဲ့သည်။ ၎င်းတို့သည် လယ်မူလားမြို့နယ်၊ ပုလောဒသေ၊ အဒ–––ကျေးရွာသို့အရောက်တွင် KNDO တပ်ရင်း (၇) တပ်ဖွဲ့ဝင်များဖြင့် ထိပ်တိုက်တိုးကာ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားပြီးနောက် SAC – ဗမာစစ်သားများသည် အဒ–––ကျေးရွာရှိ ဒေသခံပြည်သူများ၏ နေအိမ် ၉ လုံးကို မီးရှို့ခဲ့ကြသည်။ ထပ်မံ၍ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ထို SAC – ဗမာစစ်သားများသည် လယ်မူလားမြို့နယ်၊ ပုလောဒေသ၊ ဝခ–––ကျေးရွာတွင် ဝင်ရောက်လှုပ်ရှားရာ ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့များနှင့် ထိပ်တိုက်တိုးကာ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ထို့နောက် SAC – ဗမာ စစ်သားများသည် ဝခ––– ကျေးရွာ ဒေသခံပြည်သူ၏ နေအိမ်တစ်လုံးကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့တွင်မူ ထိုဗမာစစ်တပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် လယ်မူလားမြို့နယ်၊ ပုလောဒေသ၊ ဝက–––ကျေးရွာသို့ ရောက်ရှိကာ ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့် ရင်ဆိုင်တိုက်ပွဲ ထပ်မံဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ဒေသခံပြည်သူများ၏ နေအိမ် ၃ လုံးအား မီးရှို့ဖျက်ဆီးခဲ့သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ထို SAC – ဗမာစစ်သားများသည် ပုလောဒေသ၊ ဝဂ–––ကျေးရွာသို့ ထပ်မံသွားရောက်စဉ် ၎င်းတို့ပစ်ခတ်ခံရသဖြင့် ဝဂ–––ကျေးရွာရှိ နေအိမ် အလုံး (၄၀) အား ထပ်မံမီးရှို့ခဲ့ကြသည်။ SAC – ဗမာစစ်သားများ၏ မီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်းခံရသည့် ဝဂ–––ကျေးရွာတွင် ဒေသခံပြည်သူတစ်ဦး မီးလောင်သေဆုံးခဲ့ကြောင်း IDPs တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦး မှ တင်ပြသည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ထိုSAC – ဗမာစစ်သားများသည် ခြေလျင်တပ်ရင်း (၂၈၅) သို့ ပြန်သွားကြပြီးနောက် ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် မီးလောင်ပျက်စီးမှုများအကြား မီးလောင်သေဆုံးနေသည့် ဒေသခံပြည်သူတစ်ဦးအား တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ ထိုဒေသခံပြည်သူသည် အသက် (၅၀) ရှိပြီး နေအိမ်မီးရှို့ခံရစဉ်တွင် ကျန်မာရေးမကောင်းကြောင်း သိရသည်။ SAC – ဗမာစစ်သားများမှ ၎င်းအား ဖမ်းဆီးမီးရှို့သတ်ဖြတ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သူမှ အတိအကျမသိရှိကြပေ။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလအတွင်း SAC – ဗမာစစ်သားများ၏ မီးရှို့ ဖျက်ဆီးခြင်းခံရသည့် ဒေသခံပြည်သူများ၏ နေအိမ် (၆၀) ကျော် ရှိသည်။

“ကျွန်မကို သေနတ်နဲ့ ထုတယ်။ အခြားသူတွေကိုကြတော့ သစ်ပိုင်းနဲ့ ရိုက်တယ်။ သူတို့က ကျွန်မတို့ ခေါင်းကိုပဲရိုက်တယ်။ ကျွန်မတို့ ခန္ဓာကိုယ်ကိုတော့ မရိုက်ဘူး။ သူတို့ဆီလာဖို့ ကျွန်မကိုခေါ်တော့ ကျွန်မတဲကို ပြန်လာလိုက်တယ်။ ကျွန်မတဲကို ပြန်မရောက်ခင်မှာပဲ သူတို့ကျွန်မကို သေနတ်နဲ့ထုတယ်။ သူတို့သေနတ်နှင့်ထုတာနဲ့ ကျွန်မတစ်ခါတည်း သတိလစ်သွားတယ် ဘာမှမသိတော့ဘူး။ ”

ဤဓာတ်ပုံများသည် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် IDPs တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးထံမှ KHRG ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဘိတ်ထားဝယ်ခိရိုင်၊ လယ်မူလားမြို့နယ်၊ ပုလောဒေသ၊ ဝဂ–––ကျေးရွာ တွင် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် SAC – ဗမာစစ်သားများ၏ မီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်းခံရသည့် ဒေသခံပြည်သူများ၏ နေအိမ်များအား ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ *(ဓာတ်ပုံ – IDPs တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်)*

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလမှ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ (KHRG) သည် မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိကျေးလက်ဒေသများအတွင်း ဒေသခံပြည်သူများအပေါ်ကျူးလွန်သည့် လူ့အခွင့်အရေးချိုး ဖောက်မှု မှတ်တမ်းအမျိုးမျိုး လက်ခံရရှိခဲ့ပြီး ထိုအထဲတွင် ဒူးပလာယာခရိုင်းအတွင်းဖြစ်ပွားခဲ့သည့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု ဖြစ်စဉ်တစ်ခုလည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ဒူးပလာယာခရိုင်အတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ထိုအကြောင်း အရာသည် အသက်မပြည့်သေးသည့် မိန်းကလေးငယ်အပေါ်ကျူးလွန်သည့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု ဖြစ်စဉ်တစ်ခုဖြစ်သည်။

အသက်မပြည့်သေးသည့်မိန်းကလေးငယ်အပေါ် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျူးလွန်မှု

အသက်မပြည့်သေးသည့် မိန်းကလေးငယ်အပေါ် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာကျူးလွန်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ဖြစ်စဉ်သည် ဒူးပလာယာခရိုင်၊ နို့တကောမြို့နယ်၊ နို့တာခေါ်(နိၤတၢၤဃီၤ) ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဝဝ--- ကျေးရွာတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၀ ရက်၊ ၄း၃၀ နှင့် ၅း၀၀ အကြားတွင် ရော်ဘာခြံတစ်ခုအတွင်းရှိ တဲအိမ်တစ်လုံး၌ မွန်လူမျိုး မိန်းကလေးငယ်ဖြစ်သည့် အသက် (၄) နှစ်အရွယ် မခဂ--- သည် ဗမာလူမျိုး အသက် (၁၅) အရွယ်ရှိ မောင်ခဃ--- ၏ သားမယားပြုကျင့်ခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်။ ဤဖြစ်စဉ်သည် မိန်းကလေးငယ်၏ မိခင်ဖြစ်သူမှ သူမအား မောင်လေးဖြစ်သူနှင့်အတူ ရော်ဘာခြံထဲရှိ တဲအတွင်း၌အတူချန်ထားခဲ့ပြီး ခြံထဲ၌ ရော်ဘာများ လိုက်လံကြည့်ရှုနေစဉ် အခင်းဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မိန်းကလေးငယ်၏မိခင်ဖြစ်သူသည် တဲသို့ပြန်ရောက်သည့်အချိန်တွင် အမျိုးသား ငယ်တစ်ဦးပြန်သွားသည်ကို တွေ့ရှိသော်လည်း သူမ၏သမီးဖြစ်သူအား သားမယားပြုကျင့်သည်ဟု မထင်မိပေ။ သူမပြန်ရောက်သည့်အချိန်တွင် သမီးဖြစ်သူ ငိုယိုနေသည်ကိုတွေ့ရှိရပြီး ကလေးဖြစ်သောကြောင့် သူမအား သားမယားပြုကျင့်သည်ကို နားမလည်ပဲ မိခင်ဖြစ်သူအား ထိုအမျိုးသားငယ်မှ ဒီလိုဒီလိုလုပ်သည် ဟုပြောပြခဲ့သည်။ ထို့နောက် မိခင်ဖြစ်သူသည် ငိုယိုနေသည့် သမီးဖြစ်သူ၏ မိန်းမကိုယ် (အမျိုးသမီးအင်္ဂါ) မှ သွေးထွက်နေသည်ကို တွေ့ရှိသောကြောင့် သမီးဖြစ်သူ သားမယားပြုကျင့်ခံရကြောင်း သိရှိခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် တစ်ပြိုင်တည်း မခဂ--- ၏ မိခင်ဖြစ်သူသည် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည်နှင့်ပတ်သက်၍ အရေးယူမှုများပြုလုပ်ပေးရန် ဒီမိုကရက်တစ် ကရင်အကျိုးပြုတပ်မတော်(DKBA)တပ်ခွဲမှူး၏ အမျိုးသမီးဖြစ်သူထံသွားရောက်ပြီး သူမထံမှတစ်ဆင့် ယောက်ျားဖြစ်သူအား တိုင်ကြားစေခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့အရောက်တွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူအား ဒီမိုကရက်တစ်ကရင်အကျိုးပြုတပ်မတော်(DKBA) တပ်ရင်း (၆) တပ်ခွဲ (၁)၏ တပ်ခွဲမှူး စောခင--- ခေါင်းဆောင်သောအဖွဲ့မှ ဖမ်းဆီးခဲ့ပြီး ကရင်အမျိုးသားရဲတပ်ဖွဲ့ (KNPF) ထံသို့ အပ်နှံခဲ့သည်။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူသည် အသက်မပြည့်သေးသည့် ၁၅ နှစ်အရွယ် အမျိုးသားငယ်ဖြစ်သောကြောင့် ထောင်သွင်းအကျဉ်းချအရေးယူမှု မပြုလုပ်နိုင်ပေ။ သို့သော် ၎င်းအနေဖြင့် ကြီးမားသည့်ပြစ်မှုအား ကျူးလွန်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ထိုက်သင့်သည့် အပြစ်ပေးအရေးယူမှုများပြုလုပ်နိုင်ရန် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) ခရိုင်တရားရုံးသို့ ချက်ခြင်းပို့ဆောင်ခဲ့ကြသည်။

ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းကြောင့် ကျူးလွန်ခံရသူ၏မိသားစုများသည် သမီးဖြစ်သူအား ဆေးကုသမှုပြုလုပ်နိုင်သည့် ဆေးရုံဆေးခန်းသွားရောက်ပြသရန် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့နေရသည်။ ထို့ကြောင့် ဒေသတွင်းရှိ ဆေးပေးခန်းတွင်သာ သွားရောက်၍ ကုသမှုပြုလုပ်ပေးခဲ့ရသည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၉ ရက်နေ့ အရောက်တွင် မိန်းကလေးငယ်၏ မိခင်ဖြစ်သူနှင့် မြို့နယ်အဆင့် ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံးတို့သည် ဝသ-- ဆေးရုံ သို့ ထိုအမျိုးသမီးငယ်အား သွားရောက်ပို့ဆောင်ပေးခဲ့ကြပြီး ဆေးရုံရှိ ဆရာမမှ ပိုးသတ်ဆေးနှင့် အနာကျက်ဆေးပေးပြီးနောက် အိမ်သို့ပြန်ခဲ့ကြသည်။ အမျိုးသမီးငယ်သည် နေအိမ်တွင် ပြန်လည်နေထိုင်ပြီးနောက် ဆော့ကစားသည့်အခါတိုင်း မိန်းမကိုယ်နာကျင်ခြင်း၊ ဆီးအိမ်နာကျင်ခြင်းနှင့် ဆီးသွားလျှင်သွေးပါခြင်းများ ခံစားရသည်။ ထို့ကြောင့် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် နိုဖိုးကရင်အမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်းမှ တာဝန်ယူကြည့်ရှုပြီး ဝဟ--- ဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့မှ အောက်တိုဘာလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် အမျိုးသမီးငယ်အား ဝအ--- ဆေးရုံသို့ ထပ်မံပို့ဆောင်ပေးခဲ့သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၃၀ ရက်နေ့ အရောက်တွင် အမျိုးသမီးငယ်သည် ဆေးဝါးကုသမှုများခံယူပြီး ကျန်းမာစွာဖြင့် နေအိမ်သို့ပြန်သွားနိုင်ခဲ့သည်။

ပညာရေးနှင့်ကျန်းမာရေး

ပညာရေး

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလမှ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလအချိန်ကာလအတွင်း ဒေသခံရွာသားများသည် အခက်အခဲစိန်ခေါ်မှုများစွာနှင့်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ လက်ရှိအခြေအနေအတွင် SAC သည် နေရာဒေသအနှံ့အပြားတွင် ဒရုန်းများနှင့်လေယာဉ်များကိုအသုံးပြု၍ လေကြောင်းဖြင့်တိုက်ခိုက်ခြင်း၊ လက်နက်ကြီးများ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခြင်းတို့ကို ပို၍လုပ်ဆောင်လာသည်။ ဤသို့တိုက်ခိုက်မှုပြုလုပ်ရာတွင် စာသင်ကျောင်းများလည်း ပစ်မှတ်ထားခံရသည့်အခြေအနေတွင်ရှိနေသည်။ ဤအခန်းတွင် KHRG အနေဖြင့် ဒေသခံရွာသားများကြုံတွေ့ရသည့်စိန်ခေါ်မှုများထဲမှ ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်သောစိန်ခေါ်မှုများကို ခရိုင်အလိုက်ခွဲ၍ ဖော်ပြလိုပါသည်။

ဒူးသထူခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလအတွင်းတွင် တိုးတက်သောဗုဒ္ဓဘာသာကရင်အမျိုးသားတပ်မတော် (DKBA) တပ်ဖွဲ့သည် ဒူးသထူခရိုင်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ နောင်ဖာဒို့ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဝဃ--- ကျေးရွာရှိ ဝဃ--- စာသင်ကျောင်းရှေ့တွင် လာရောက်အခြေစိုက်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ ၎င်းတို့လာရောက်တပ်စွဲထားသောကြောင့် ကျောင်းသားမိဘများသည် ၎င်းတို့၏သားသမီးများအား ကျောင်းသို့မပို့ရဲကြတော့သဖြင့် ကျောင်းသားအနည်းငယ်သာ ကျောင်းတက်ကြသည်။ ဤအကြောင်းအရာနှင့်ပတ်သက်၍ ဘားအံမြို့နယ်အတွင်းရှိ တာဝန်ရှိခေါင်းဆောင်များမှ စစ်သားများ ကစာသင်ကျောင်းရှေ့တွင် တပ်စွဲထားခြင်းသည် ကျောင်းသားများ ပညာသင်ယူရန် ကြောက်ရွံ့ထိန့်လန့်မှုကိုဖြစ်စေ ပြီး ကျောင်းသားများ၏ ပညာရေးကို ထိခိုက်စေသည်ဟု ကျေးရွာတာဝန် ရှိပုဂ္ဂိုလ်များထံသို့ တင်ပြကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းဆရာ၊ ကျောင်းသားမိဘနှင့် ကျေးရွာတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များသည် (DKBA) ဗိုလ်ကြီးနှင့် ရဟန်းကဝ--- တို့ထံ သွားရောက်တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ထိုသို့တွေ့ဆုံသည့်အချိန်တွင် ယင်းသို့တပ်စွဲထားခြင်းကြောင့် ကျောင်းသားများ စိုးရိမ်ပူပန်နေရသည့် အခြေအနေများကို တင်ပြကြသည်။ ဆရာနှင့် ကျောင်းသားမိဘများက ထိုသို့တင်ပြသော်လည်း (DKBA) ဗိုလ်ကြီးစောကသ--- မှ သူများမကြိုက်တာကိုပဲ ငါလုပ်ချင်တယ်ဟု ပြန်ပြောခဲ့သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ၎င်းတို့တပ်စွဲထားသည့် ကျောင်းရှေ့တွင် ဒေသခံပြည်သူများသွားရောက်ဆန္ဒပြသည်ခဲ့ရှိသော်လည်း ၎င်းအနေဖြင့် ဆက်လက်တပ်စွဲထားမည်ဖြစ်သည်။ ဝဃ--- စာသင်ကျောင်းသည် အလယ်တန်းကျောင်းတစ်ကျောင်းဖြစ်ပြီး ဝဃ---၊ ဝင--- ကျေးရွာနှင့် အနီးအနားရှိကျေးရွာများရှိ ကျောင်းသားများ လာရောက်ပညာဆည်းပူးနေကြသည်။

၂၀၂၅ ခုနှ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် SAC – ဗမာစစ်တပ်သည် ကာမီကာဇေဒရုန်းဖြင့် သထုံခရိုင်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ ခေါဖိုးပလဲ့ဟောဖိုးပလဲ့ (မင်းစော) ကျေးရွာအုပ်စု၊ အက--- ကျေးရွာအနီးတစ်ဝိုက်နှင့် အက--- စာသင်ကျောင်းကို ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုများ လုပ်ဆောင်သဖြင့် စာသင်ကျောင်းအဆောက်အဦးများ ပျက်စီးခဲ့သည်။ အက--- စာသင်ကျောင်းသည် SAC – ဗမာစစ်တပ် အဏာသိမ်းပြီးသည့်နောက်ပိုင်း ပညာသင်ကြားရေးကဏ္ဍများ ရပ်နားခဲ့ရပြီး ယခုအချိန်တွင် ကရင်ပညာရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဌာန (KECD)၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင်ရောက်ရှိသွားပြီး (၈)တန်းအထိ ပညာဆည်းပူးနိုင်သည်။ SAC – ဗမာစစ်တပ်မှ စာသင်ကျောင်းအား ဒရုန်းဖြင့် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုပြုလုပ်ပြီးသည့်နောက်ပိုင်း ကျောင်းသားများသည် ကြောက်လန့်ကြပြီး မိဘများသည်လည်း ၎င်းတို့၏ ရင်သွေးများအား ကျောင်း သို့မပို့ဆောင်ရဲတော့သဖြင့် စာသင်ကျောင်းအား ရပ်နားခဲ့ရသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက်နေ့ ၂ နာရီနှင့် ၃း၃၀ မိနစ်ကြားတွင် SAC–ဗမာစစ်တပ်သည် သထုံခရိုင်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ အစုချောင်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ရွှေလောင်အိမ်ကျေးရွာအုပ်စုတွင် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှု (၆)

ကြိမ်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ လေယာဉ်ဖြင့် ဗုံး (၇)ကြိမ် ကြဲချခဲ့ပြီး ထိုအထဲမှ ဗုံးတစ်လုံးသည် ဟက--- ကျေးရွာ၏ ကျောင်းဝင်းအတွင်း ကျရောက်ပေါက်ကွဲပြီး ကျောင်းဆရာတစ်ဦး၏ နေအိမ်နှင့် ကျောင်းအဆောက်အဦး ထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့သည်။ ထို့နည်းအတူ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ ရက်နေ့ ညနေ ၄ နာရီတွင် SAC – ဗမာစစ်တပ်တိုက်လေယာဉ်သည် သထုံခရိုင်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ ကျောက်ဖျာကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟဃ--- ကျေးရွာတွင် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုပြုလုပ်ခဲ့သောကြောင့် မူလတန်းကျောင်းတစ်ကျောင်း ပျက်စီးသွားသည်။

တောင်ငူခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လမှ စက်တင်ဘာလအတွင်း (KECD) စာသင်ကျောင်းများသည် တောင်ငူခရိုင်၊ သံတောင်ကြီးမြို့နယ်ရှိ တောင်ပေါ်ဒေသကျေးရွာများတွင် ဆောက်လုပ်ဖွင့်လှစ်ခြင်းများ လုပ်ဆောင်သဖြင့် ဒေသခံပြည်သူများသည် ၎င်းတို့၏ ရင်သွေးများအား ထိုကျောင်းများတွင် သွားရောက်ပညာသင်ယူစေခဲ့သည်။ မြို့ပေါ်နှင့် လမ်းမကြီး ဝဲယာတစ်လျှောက်တွင်နေထိုင်ကြသည့် ဒေသခံပြည်သူများသည် ၎င်းတို့၏ ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးများကို SAC – ဗမာစစ်တပ်၏ စာသင်ကျောင်းများသို့ ပို့ဆောင်ကြသည်။ သံတောင်ကြီးမြို့နယ်အတွင်း နေထိုင်ကြသည့် ဒေသခံပြည်သူအချို့မှာမူ ၎င်းတို့၏ ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးများအား ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းများမှ ဖွင့်လှစ်သောကျောင်းများသို့ သွားရောက်ပို့ဆောင်ကြသည်။ ဒေသခံပြည်သူများသည် ကျေးရွာများမှ နေရပ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးကြရသဖြင့် ကလေးငယ်များသည်လည်း လိုက်ပါထွက်ပြေးကြရသောကြောင့် ပညာရေးအား ကောင်းမွန်စွာ မဆည်းပူးနိုင်ကြပေ။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့ ညနေ ၂ နာရီတွင် SAC – ဗမာစစ်တပ်သည် လက်နက်ကြီးဖြင့် တောင်ငူခရိုင်၊ သံတောင်ကြီးမြို့နယ်၊ ဒေးလိုကျေးရွာအုပ်စုသို့ ၃ ချက် ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ SAC – ဗမာစစ်တပ်မှ လက်နက်ကြီးဖြင့် ပစ်ခတ်သည့်အချိန်သည် ဒေသခံကျောင်းသားများ ကျောင်းတက်နေသည့်အချိန်ဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်းသားများ ကြောက်လန့်ကြပြီး ငိုယိုခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းသားမိဘများသည် ၎င်းတို့၏ ကလေးများအား စိုးရိမ်ကြသောကြောင့် ကျောင်းမှသွားရောက်ခေါ်ဆောင်ကြကာ ကျေးရွာအနီးရှိ စိုက်ခင်းများသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ကြသည်။

ညောင်လေးပင်ခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့ နံနက် ၉း၁၅ တွင် နံ့သာကွင်းတပ်စခန်းရှိ SAC – ဗမာစစ်သားများသည် ညောင်လေးပင်ခရိုင်၊ ကျောက်ကြီးမြို့နယ်၊ တောင်ကျောက်ပေါ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟစ--- ကျေးရွာတွင် ဒရုန်းဖြင့် ဗုံး ၂ လုံး ကြဲချတိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ယခုတစ်ကြိမ် ဒရုန်းဖြင့်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုသည် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းခန်းမနှင့် မူကြိုကျောင်းဆောင်တစ်လုံးအား ထိမှန်သဖြင့် အဆောက်အဦးများ ပျက်စီးခဲ့သည်။ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းခန်းမသည် ကျောင်းသားများအား ပညာသင်ကြားပေးသည့် အဆောက်အဦးဖြစ်ပြီး ထိုသို့ထိမှန်ခြင်းကြောင့် ခန်းမအတွင်း ဗုံးသီးကျရောက်ပေါက်ကွဲချိန်တွင် ပညာသင်ယူနေသည့် နော်ကမ--- အသက် ၁၀ နှစ်နှင့် နော်ကယ--- အသက် ၁၀ နှစ်တို့နှစ်ဦး ထိမှန်ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် SAC – ဗမာစစ်တပ်ဒရုန်းသည် ဟစ--- ကျေးရွာတွင် ကင်းထောက်ပျံဝဲခြင်းများ ပြုလုပ်သောကြောင့် ဒေသခံပြည်သူများသည် ကြောက်ရွံ့ကြပြီး စိုးရိမ်ကြသောကြောင့် ကလေးများအား ကျောင်းဆက်မတက်ခိုင်းတော့ပေ။ ကျောင်းသားများ ဤကဲ့သို့သော အခြေအနေများဖြင့် ကြုံတွေ့ရသဖြင့် ကျောင်းတက်ချင်စိတ်မရှိကြတော့ပဲ ကျောင်းပညာရေးကို ရပ်နားလိုကြသည်။

ထပ်မံ၍ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်မှ ၄ ရက် ညနေ ၉း၃၀ တွင် SAC – ဗမာစစ်တပ်လေယာဉ်သည် ပေါင် (၅၀၀) ဗုံးဖြင့် ညောင်လေးပင်ခရိုင်၊ ကျောက်ကြီးမြို့နယ်၊ ဟဲဒဲကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟရ--- နှင့် ဟဆ--- ကျေးရွာ သို့ ဗုံး၂ လုံး ကြဲချ တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ SAC – ဗမာစစ်တပ်မှ လေယာဉ်ဖြင့် ဗုံးကြဲပစ်ခတ်မှုပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ညောင်လေးပင်ခရိုင်၊ ကျောက်ကြီးမြို့နယ်၊ ဟဲဒဲကျေးရွာအုပ်စုနှင့်ဟဲကယ်ခိုကျေးရွာအုပ်စုအတွင်းရှိ ဝစ--- အလယ် တန်းကျောင်း၊ ဟရ--- အလယ်တန်းကျောင်း၊ ဟဆ--- အလယ်တန်းကျောင်း၊ ဝဆ--- အလယ်တန်းကျောင်း၊ ဝရ--- အလယ်တန်းကျောင်း၊ ဝည--- မူလတန်းကျောင်းနှင့် ဝတ--- မူလတန်းကျောင်းများ ရပ်နားခဲ့ရသည်။

ဘိတ်ထားဝယ်ခရိုင်

၂၀၂၁ ခုနှစ် SAC – ဗမာစစ်တပ် အာဏာသိမ်းပြီးချိန်မှစ၍ ၂၀၂၃ ခုနှစ်အထိ ဗမာအစိုးရစာသင်ကျောင်းများသည် ဘိတ်ထားဝယ်ခရိုင်အတွင်းရှိ ဒေသ (၃) ခု၌သာ ရှိသည်။ သို့သော် ၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် ဗမာအစိုးသည် စာသင်ကျောင်းများ ပြန်လည်မဖွင့်လှစ်နိုင်သဖြင့် ဒေသခံပြည်သူများသည် ကရင်ပညာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဌာန (KECD) ၏ စာသင်ကျောင်းများတွင် သွားရောက်ပညာသင်ယူကြသည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလမှ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း ပညာရေးအခန်းကဏ္ဍများသည် ကရင်ပညာရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဌာန(KECD)၏ စီမံကွပ်ကဲမှုအောက်သို့ ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ ထို့နောက် ပညာရေးဘက်တွင် တိုးတက်လာစေရန်အတွက် ကရင်ပညာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဌာနသည် ဒေသအတွင်း လှုပ်ရှားမှုများ ပိုမိုလုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ကရင်စာပေအား နားမလည်သည့် ကျေးရွာများအတွက်မူ (NUG) စာသင်ကျောင်း၊ ဒေသခံပြည်သူများ၏ ကိုယ်ထူကိုယ်ထကျောင်းနှင့် ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ စာ သင်ကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အချို့သော ဒေသခံပြည်သူများသည် နိုင်ငံရေးတည်ငြိမ်မှုမရှိခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့၏ ကလေးများအား မြို့ပေါ်နှင့် ဒုက္ခသည်စခန်းများသို့ ပို့ဆောင်၍ ပညာသင်ကြားစေကြသည်။ covid-19 ကိုရိုနာဗိုင်းရပ် စတင်ပြန့်ပွားချိန်နှင့် ဗမာစစ်တပ်အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း ၂၀၂၄ ခုနှစ်ထိ ကလေးသူငယ်များအတွက် ပညာရေးအခန်းကဏ္ဍတွင် အခွင့်အလမ်းများနည်းပါးလာသည့်အပြင် လက်လှမ်းမီမှုတွင်လည်း ပိုမိုအားနည်းလာသောကြောင့် မိဘများသည် ၎င်းတို့၏ ကလေးများ စာပေမတတ်မြောက်တော့မည်ကို စိုးရိမ်ပူပန်ကြသည်။ ထို့အပြင် အချို့သော ကလေးသူငယ်များသည် အသက်မပြည့်ပဲအိမ်ထောင်ကျခြင်းနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲခြင်းများလည်း ရှိလာကြသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် SAC – ဗမာစစ်တပ်မှ စစ်ဆင်ရေးများပြုလုပ်သဖြင့် တနင်္သာရီမြို့နယ်၊ တကယ်ဒေသနှင့် ကေဒေသတွင်းရှိ မူလတန်းကျောင်းများသည် အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရသည်။ ထို့

အပြင် ယခုအချိန်တွင် တိုက်ပွဲများ ပိုမိုဖြစ်ပွားလာခြင်းကြောင့် စာသင်ကျောင်းများအား ခေတ္တပိတ်ထားရသည်။ ထို့အတူ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၇ ရက်နေ့ နံနက် ၁၁း၃၀ တွင် SAC – ဗမာစစ်တပ်လေယာဉ်သည် ဘိတ်ထားဝယ်ခရိုင်၊ ကစယ်ဒိုမြို့နယ်၊ ပေါ်ခလို (ပီချိ) ဒေသ၊ ဟတ––– ကျေးရွာတွင် ဗုံး (၉) လုံးကြဲချ တိုက်ခိုက်သဖြင့် မူကြိုကျောင်းတစ်လုံး ပျက်စီးသွားသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာ/ဆရာမများသည် ကျောင်းပြန်မဖွင့်ရဲကြတော့ပဲ ကျောင်းသားမိဘများသည် လည်း ၎င်းတို့၏ ကလေးများအား ကျောင်းသို့ မလွှတ်ရဲကြတော့ပေ။

မူတြော်ခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၅ ရက်နေ့ ၁ နာရီတွင် SAC – ဗမာစစ်တပ်လေယာဉ်သည် မူတြော်ခရိုင်၊ ဘူးသိုမြို့နယ်၊ ခေါ်ပူကျေးရွာအုပ်စု၊ ဝလ––– ကျေးရွာတွင် လာရောက်ပစ်ခတ်မှုများ လုပ်ဆောင်သဖြင့် မူကြိုကျောင်းတစ်လုံး ပျက်စီးခဲ့သည်။ ထို့နောက် SAC – ဗမာစစ်တပ်လေယာဉ်မှ လာရောက်ပစ်ခတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျောင်းအကျိုးတော်ဆောင်များနှင့် ဒေသခံခေါင်းဆောင်များသည် ကျောင်းအား ခေတ္တပိတ်ထားရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၃၀ ရက်နေ့ နံနက် ၁ နာရီတွင် SAC – ဗမာစစ်တပ် တိုက်လေယာဉ်သည် မူတြော်ခရိုင်၊ ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ နကူးခီးကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟဒ––– ကျေးရွာ၊ ဟဒ––– အလယ်တန်းကျောင်းဘေးတွင် ပေါင် (၅၀၀) ဗုံး ၂ လုံး ကြဲချတိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ဗုံးနှစ်လုံးသည် ကျောင်းဘေးတွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲသဖြင့် ကျောင်းခေါင်မိုးနှင့် ကျောင်းတံခါးလေးချပ် ပျက်စီးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားများသည် တောထဲ၌ ကြောက်ရွံ့စွာဖြင့် ကျောင်းဆက်တက်ကြရသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁ ရက် နံနက် ၉း၄၁ တွင် SAC – ဗမာစစ်တပ်လေယာဉ်သည် မူတြော်ခရိုင်၊ ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ နကိုးထကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟဒ––– ကျေးရွာ၊ ဟဒ––– အလယ်တန်းကျောင်းတွင် ထပ်မံ၍ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုတစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ထိုနေ့ ညနေ ၁း၅၅ တွင်လည်း မူတြော်ခရိုင်၊ ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ မထောကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟန––– ကျောင်းအား SAC – ဗမာစစ်တပ်မှ လေယာဉ်ဖြင့် လာရောက်ပစ်ခတ်မှု ထပ်မံပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ SAC – ဗမာစစ်တပ်သည် လေယာဉ်ဖြင့် လာရောက်ပစ်ခတ်ခြင်းကြောင့် ကျောင်းသားများသည် တောထဲတွင် ကျောင်းတက်ကြရပြီး မိဘများအနေဖြင့် ကလေးများအား ကျောင်းပို့ရန်စိုးရိမ်ကြကာ နှစ်ကုန်သည်အထိ ကျောင်းမတက်ရောက်နိုင်မည်ကို စိုးရိမ်နေကြသည်။

SAC – ဗမာစစ်တပ်အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင် ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် မထောကျေးရွာအုပ်စုအတွင်းရှိ ဗမာအစိုးရစာသင်ကျောင်းများ ပိတ်ပစ်ခဲ့သည်။ ယခုအခါ ကရင်ပညာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဌာန (KECD) သည် စာသင်ကျောင်းများကို နေရာအတော်များများတွင် ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ထားပြီဖြစ်သည်။ SAC – ဗမာစစ်တပ်မှ လက်နက်ကြီးနှင့် လေယာဉ်များဖြင့် ပစ်ခတ်မှုများပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မထောကျေးရွာအုပ်စု၊ ထီးသဘာလုထကျေးရွာအုပ်စု၊ ကတိုင်တိကျေးရွာအုပ်စုနှင့် လေးဖိုးထကျေးရွာအုပ်စုအတွင်းရှိ ကလေးသူငယ်များသည် တောထဲ၊ နေအိမ်ထဲနှင့် ဘုန်းကြီးကျောင်းများတွင် ကျောင်းတက်ကြရသည်။ ကလေးသူငယ်များသည် တောထဲ၌ ကျောင်းတက်ကြရသောကြောင့် လမ်းခရီးအလှမ်းဝေးခြင်း၊ မိုးရွာလျှင်လမ်းခရီးအဆင်မပြေခြင်း၊ ခြင်နှင့်အင်းဆက်များကိုက်ခြင်းနှင့် အချို့ကျောင်းများတွင် ကျောင်းခေါင်မိုး မိုးယိုခြင်းတို့ကြောင့် အချို့ကလေးများမှာ တစ်ကိုယ်လုံးမိုးစိုသည်များလည်းရှိသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၈ ရက် ညနေ ၅ နာရီတွင် SAC – ဗမာစစ်တပ်လေယာဉ်သည် မူတြော်ခရိုင်၊ ဘူးသိုမြို့နယ်၊ ကျော်ပါးကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟယ––– ကျေးရွာတွင် လာရောက်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားများအနေဖြင့် ပညာသင်နှစ်မကုန်ဆုံးသေးသော်လည်း အခက်အခဲများ ဖြစ်ပေါ်နေခြင်းကြောင့် ကျောင်းဆက်မတက်ရဲကြတော့ပေ။ ထို့အပြင် ကျောင်းနှင့်အလှမ်းဝေးသည့် နေရာဒေသများတွင် တက်ရောက်ရမည့်ကျောင်းသားများကို မိဘများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ အဝေးတွင် သွားရောက်ကျောင်းဆက်ထားရန် စိတ်အားမထက်သန်ကြတော့ပေ။

ဒူးပလာယာခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လမှ အောက်တိုဘာလအတွင်း ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဒူးပလာယာခရိုင်အတွင်းရှိ ကျေးရွာအများစုသည် ဗမာအစိုးရကျောင်းများအား လက်မခံကြပဲ အချို့ကျေးရွာများသာ ဗမာအစိုးရကျောင်းများအာ လက်ခံကြသည်။ ဗမာအစိုးရကျောင်းအား လက်ခံသည့်ကျေးရွာများသည် အခြားသောလူမျိုးများနှင့် ရောနှောနေထိုင်ကြခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာတိုင်းသည် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်မှုများဖြင့် ကျောင်းတက်ကြရပြီး အခြေနေမကောင်းပါက ကျောင်းများအား ရပ်နားကြရသည်။ ထို့အပြင် တိုက်ပွဲများ မကြာခဏဖြစ်ပွားသည့်ဒေသနှင့် နီးသောကျောင်းများတွင် အချို့ကျောင်းသားများသည် ကျောင်းမတက်နိုင်ကြပေ။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်၊ ညနေ ၁း၁၅ တွင် SAC – ဗမာစစ်သားများသည် လက်နက်ကြီး (၁၂၀ မမ) ဖြင့် ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ ဖလူးကျေးရွာအုပ်စု၊ ဝထ––– ကျေးရွာသို့ ပစ်ခတ်သဖြင့် ဝထ––– ကျောင်းရှေ့တွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲသဖြင့် ကျောင်းနံရံတစ်ခြမ်း ပျက်စီးသွားသည်။ လက်နက်ကြီးကျည်တစ်လုံး ကျရောက်ပေါက်ကွဲပြီးနောက် (၃) မိနစ်အတွင်း ဆရာ/ဆရာမများသည် ကျောင်းသားများကို ဘေးလွတ်ရာသို့ အမြန်ဆုံး ရွှေ့ပြောင်းပေးခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းသားများအား ဘေးလွတ်ရာရွှေ့ပြောင်းပေးပြီးနောက် လက်နက်ကြီး (၁၂၀ မမ) တစ်လုံးသည် ကျောင်းအတွင်းသို့ ထပ်မံကျရောက်ပြီး ခေါင်မိုးတစ်ခုလုံး ပျက်စီးသွားသည်။ ကျောင်းဆရာမတစ်ဦးဖြစ်သည့် ကဟ––– မှ ***"ကျောင်းသားနဲ့ ဆရာ/ဆရာမတွေ အသုံးပြုတဲ့ အသုံးအဆောင်တွေက လက်နက်ကိုင်တွေကို ခုခံတိုက်ခိုက်နိုင်တဲ့ လက်နက်တစ်ခုမှမရှိဘူး။ စစ်ကောင်စီတပ်တွေက သူတို့စိတ်ရှိတိုင်း သူများကို ဖျက်ဆီးနေတယ်"*** ဟုပြောသည်။ ထိုသို့ လက်နက်ကြီးကျည်ကျရောက်မှုမဖြစ်ပွားမီ ကျောင်းသားများမှ ဆရာမအား ကျောင်းပေါ်တွင် ဒရုန်းများပျံဝဲနေနေကြောင်း အသိပေးခဲ့ကြသည်။ ထိုကျောင်းဆရာမ ဆက်ပြောသည်မှာ ***"ကျောင်းဝန်းထဲမှာ ကျောင်းသားနဲ့ ကျောင်းဆရာတွေပဲရှိတယ်။ ဘာကြောင့်သူတို့ ဒီလိုလက်နက်ကြီးနဲ့ လာပစ်တာလဲ?"*** ဟု ပြောသည်။

အထက်တွင် ဖော်ပြထားသော ဓာတ်ပုံအား ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင် ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ ဖလူးကျေးရွာအုပ်စု၊ ဝထ--- ကျေးရွာတွင် ရိုက်ကူးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤပုံသည် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ဗမာစစ်တပ်မှ လက်နက်ကြီး ၁၂၀ မမ ဖြင့် ပစ်ခတ်သောကြောင့် ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ ဖလူးကျေးရွာအုပ်စု၊ ဝထ--- ကျေးရွာရှိ ဝထ--- စာ သင်ကျောင်းခေါင်မိုးပျက်စီးသွားသောပုံကို ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။ *(ဓာတ်ပုံ– ဒေသခံရွာသား)*

လက်ဝဲဘက် ဓာတ်ပုံသည် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့ ၁၂း၄၉ တွင် မူတြော်ခရိုင်၊ ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ ထီးသဘာလုထကျေးရွာအုပ်စုတွင် ရိုက်ကူးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤဓာတ်ပုံသည် လရ---စာသင်ကျောင်းမှ အစိုးရစာမေးပွဲဖြေဆိုမည့် အထက်တန်းကျောင်းသားများ တောထဲ၌ ကျောင်းတက်နေရခြင်းကို ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။
(ဓာတ်ပုံ– KHRG)

ဘားအံခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့ ညနေ ၂ နာရီအချိန် ကရင်ပူးပေါင်းတပ်ဖွဲ့နှင့် ဗမာစစ်တပ်တို့ကြား ပစ်ခတ်မှုဖြစ်ပွားပြီးသည့်နောက် ညနေ ၅ နာရီတွင် လက်နက်ကြီး (၈၁ မမ) ကျည်တစ်လုံးသည် ဘားအံခရိုင်၊ တနေးဆားမြို့နယ်၊ ယော့ကုကျေးရွာအုပ်စု၊ အဟ--- ကျေးရွာတွင် ကျရောက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် လက်နက်ကြီးကျည်စသည် ဒေါ်ခက--- အိမ်နှင့် သမီးဖြစ်သူ နော်ကအ--- ၏ ညာဘက်ပေါင်အရင်းတွင် ထိမှန်ခဲ့သည်။ နော်ကအ--- သည် ၅ တန်းကျောင်းသူတစ်ဦးဖြစ်ပြီး အသက် ၁၂ နှစ်သာ ရှိသေးသည်။ သူမထိမှန်ဒဏ်ရာရရှိပြီးနောက် သူမအား နို့ကေ့ကျေးရွာအုပ်စုရှိ ဝမ--- ဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ထိမှန်ဒဏ်ရာရရှိပြီးနောက် မိခင်ဖြစ်သူမှ သူမအား ***“နင့် ဒဏ်ရာပျောက်ကင်းလို့ ဆေးရုံဆင်းရရင်တောင် ငါတို့အိမ်မှာပြန်မနေရဲတော့ရင် ပြန်မနေတော့ဘူး။ နင်ပြောင်းနေချင်တဲ့တစ်ခြားဒေသကကျောင်းရှိရင် ငါတို့သွားနေမယ်”*** ဟုပြောရာ သူမမှ ***“သမီးဒီပညာသင်နှစ်ကုန်တဲ့အထိ အဲ့ဒီကျောင်းမှာပဲပြန်နေမယ်။ နောင်နှစ်မှ သမီးပြောင်းနေချင်တဲ့ကျောင်းရှိမှ ပြောင်းနေမယ်”*** ဟု မိခင်ဖြစ်သူအား ပြန်လည်ဖြေကြားခဲ့သည်။

ကျန်းမာရေး

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလမှ ၂၀၂၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီအတွင်း ကော်သူးလေသတ်မှတ်ထားသည့် ခရိုင် ၇ ခုအတွင်းရှိ ဒေသခံပြည်သူများသည် အခက်အခဲအမျိုးမျိုး ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ကြသည်။ ဒေသခံပြည်သူများ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရသည့် အခက်အခဲများထဲတွင် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ကြန့်ကြာမှုသည်လည်း တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ SAC – ဗမာစစ်သားများသည် စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုများ ပိုမိုလှုပ်ဆောင်လာခြင်း၊ ဆေးရုံဆေးခန်းများအား ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခြင်းနှင့် လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှုများ လုပ်ဆောင်ခြင်းကြောင့် ကော်သူးလေအုပ်ချုပ်သည့် ဒေသအတွင်ရှိသည့် ဆေးရုံဆေးခန်းအချို့သည် ပိတ်ပစ်လိုက်ရသည်။ ထို့အပြင် ယခင်ကဲ့သို့ ဆေးဝါးများအား သယ်ယူပို့ဆောင်ရန် မလွယ်ကူတော့သောကြောင့် ဆေးဝါးများ ဈေးနှုန်းမြင့်တက်ကာ လူနာများအားကြည့်ရှုကုသသည့် ဆေးဆရာများမှာလည်း လုံလောက်မှုမရှိတော့ပေ။ ပုံမှန်ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသည့် ရောဂါများဖြစ်များမှာ အဖျားရောဂါ၊ ချောင်းဆိုး၊ တုပ်ကွေး၊ ခြေထောက်လက်နာကျင်ခြင်းနှင့်၊ လေဖြတ်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

သထုံခရိုင်

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ ရက်နေ့ ညနေ ၄ နာရီတွင် SAC – ဗမာစစ်တပ်သည် သထုံခရိုင်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ ကျောက်ဖျာကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟဃ––– ကျေးရွာတွင် လာရောက်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်သောကြောင့် ဆေးရုံးတစ်ရုံ ပျက်စီးသွားသည်။ တိုက်ပွဲများပိုမိုဖြစ်ပွားလာခြင်းနှင့် SAC – ဗမာစစ်တပ်မှ လေယာဉ်ဖြင့် ပိုမိုတိုက်ခိုက်မှုများ လုပ်ဆောင်လာခြင်းကြောင့် ရွာသားများသည် တောထဲသို့ ထွက်ပြေးကြရပြီး ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အခက်အခဲများအား ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ကြရသည်။

တောင်ငူခရိုင်

တောင်ငူခရိုင်ဘက်တွင်မူ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လမှစ၍ စက်တင်ဘာလအတွင်း အပူအအေးမမျှတခြင်းကြောင့် တောင်ငူခရိုင်၊ သံတောင်ကြီးမြို့နယ်၊ ဒေးလိုဒေသရှိ ဒေသခံပြည်သူများသည် ချောင်းဆိုးရောဂါများကို ခံစားကြရသည်။ ဒေသခံပြည်သူများ ကျန်းမာရေးမကောင်းသည့်အချိန်တွင် ရောဂါသက်သာပျောက်ကင်းရန် အချို့မှာ ၎င်းတို့ ဘာသာ ဆေးဝါးများအား ဝယ်ယူသောက်သုံးကြသကဲ့သို့ အချို့မှာမူ ဆေးပေးခန်းများတွင် သွားရောက်ရယူ၍ သောက်သုံးကြသည်။

ညောင်လေးပင်ခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လမှ စက်တင်ဘာလအတွင်း ညောင်လေးပင်ခရိုင်၊ ပလောဒေသတွင် ရေကြီးရေလျှံခြင်းနှင့် တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးတွင် လွန်စွာခက်ခဲသည်။ ထို့ကြောင့် ဖျားနာသောသူများ သို့မဟုတ် အလွန်အမင်းဖျားနာသူများသည် ကျေးရွာအတွင်းရှိ ဆေးဝါးနှင့်ပတ်သက်၍ နားလည်သူများထံတွင် ကုသမှု သွားရောက်ခံယူကြသည်။ ခွဲစိတ်ရမည့်လူနာနှင့် အလွန်အမင်းမကျန်းမာသူများမှာမူ လမ်းကြောင်းများရှာဖွေ၍ မြို့ပေါ်ရှိဆေးခန်းများသို့ သွားရောက်ပို့ဆောင်၍ ကုသမှုခံယူကြသည်။ လူနာများအား သွားရောက်ပို့ ဆောင်သည့်သူများသည် များသောအားဖြင့် အမျိုးသမီးနှင့် အသက်ကြီးသောသူများဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် SAC – ဗမာစစ်တပ်၏ တပ်စခန်းနေရာများအား ဖြတ်သန်းသွားလာချိန်တွင် ငွေကြေးတောင်းခံမှုများရှိသည့်အခါ ခရီးသွားလာခွင့်ရရှိရန် သင့်လျော်သည့် အကြောင်းပြချက်များပေး၍ သွားလာကြရသည်။ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) အုပ်ချုပ်သည့်ဒေသများတွင်မူ ကရင်ကျန်းမာရေး၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဌာန (KDHW) ၏ ဆေးရုံ၊ ဆေးပေးခန်းများရှိသည်။ ဗမာငွေဈေးတန်ဖိုးကျဆင်းကာ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ ဈေးနှုန်းမြင့်တက်သဖြင့် သာမန်ဒေသခံပြည်သူများအတွက် အခက်အခဲများဖြစ်စေသည်။ အချို့သောဒေသခံပြည်သူများသည် မြို့ပေါ်ရှိဆေးရုံများတွင် ဆေးကုသမှုခံယူရန် ငွေကြေးမလုံလောက်သဖြင့် အသက်ဆုံးရှုံးရခြင်းများလည်းရှိသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၆ ရက် နံနက် ၈ နာရီတွင် နံ့သာကွင်းမြို့ရှိ SAC – ဗမာစစ်သားများသည် ညောင်လေးပင်ခရိုင်၊ ကျောက်ကြီးမြို့နယ်၊ သူးကဘီးကျေးရွာအုပ်စု၊ အဖ––– ကျေးရွာ၊ အဖ––– ဆေးရုံးဝင်းအတွင်းသို့ ဒရုန်းဖြင့် ဗုံးတစ်လုံးကြဲချခဲ့သည်။ တစ်နေ့တည်း ညနေ ၁း၂၀ တွင် နံ့သာကွင်းမြို့ရှိ SAC– ဗမာစစ်သားများသည် လက်နက်ကြီး (၁၂၀ မမ) ဖြင့် အဖ––– ကျေးရွာရှိ ဆေးရုံဝင်းအတွင်းသို့ တစ်လုံးထပ်မံပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ ဒရုန်းဖြင့် ဗုံးကြဲခြင်းနှင့် လက်နက်ကြီးဖြင့် ပစ်ခတ်ခြင်းကြောင့် အဖ––– ဆေးရုံအဆောက်အဦးမှာ ပျက်စီးသွားသည်။

ထို့နည်းတူ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့ ညနေ ၇ နာရီတွင် SAC – ဗမာစစ်တပ်သည် လက်နက်ကြီးဖြင့် ညောင်လေးပင်ခရိုင်၊ မုန်းမြို့နယ်၊ ထွာနီကုန်း(ထွးနံ့ခ်ကိ)ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဝရ––– ကျေးရွာဘေးလယ်ကွင်းထဲသို့ ၂ လုံး ပစ်ခတ်ခြင်းကြောင့် ထွာနီကုန်း (ထွးနံ့ခ်ကိ) ရွာသား စောခခ––– ၏ ဘယ်ဖက်ခြေထောက်တွင် ထိမှန်ခဲ့ပြီး ပြင်းထန်စွာ ကျိုးသွားခဲ့သည်။ စောခခ––– သည် လယ်ထဲတွင် ဖားသွားရှာရောက်ရှာဖွေစဉ် လက်နက်ကြီးကျည်စ ထိမှန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းဒဏ်ရာရရှိပြီးနောက် သူ၏ ညီအစ်ကိုမောင်နှမနှင့် ရွာသားများသည် ဝဒ––– ရှိ ကရင်ကျန်းမာရေးဌာန ဆေးခန်းသို့ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့သည်။ ဆေးခန်းသို့ရောက်ရှိချိန်တွင် ၎င်းသည် အားအင်ချိနဲ့နေသဖြင့် ဒဏ်ရာရရှိသည့်ခြေထောက်အား ဆရာဝန်များမှ ဖြတ်တောက်သည့်အခါ အသက်သေဆုံးသွားမည်ကိုစိုးရိမ်ရသည်။ ထို့အပြင် ဆေးခန်း၌ ဆေးဝါးလုံလောက်မှုမရှိသဖြင့် ၎င်း၏မိသားစုဝင်များအနေဖြင့် အခြားသောနေရာများတွင် သွားရောက်ရှာ ဖွေဝယ်ယူရသည်။

ဘိတ်ထားဝယ်ခရိုင်

ဘိတ်ထားဝယ်ခရိုင်၊ ကစယ်ဒိုမြို့နယ်အတွင်းတွင် ပေါခလို့ဒေသ၊ ကစယ်ခလဲဒေသနှင့် ကလဲမုထိဒေသ (၃) ခု ရှိသည်။ ဒေသ ၃ ခုသည် မတူညီသည့် ကျန်းမာရေးအခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရသည်။ SAC –ဗမာစစ်တပ် အာဏာသိမ်းပြီးသည့်နောက်ပိုင်းတွင် ဆေးဆရာ/ဆရာမများသည် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များအား ကြောက်ရွံ့သဖြင့် ဆေးခန်းများအား ပေါခလို့ဒေသအတွင်း မဖွင့်လှစ်ရဲကြတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် ဒေသခံပြည်သူများသည် ရောဂါသက်သာပျောက်ကင်းရန် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ အသုံးပြုကြပြီး အချို့မှာ (KDHW) ဆေးခန်းနှင့် (CDM) ဆေးခန်းများမှ ဆေးဝါးများ ရယူသုံးစွဲကြသည်။ ကစယ်ခလဲဒေသတွင်မူ (KDHW) ဆေးခန်းမရှိပါ။ ထို့ကြောင့် ဒေသခံပြည်သူများသည် ဒေသတွင်းရှိ ဆေးဝါးနားလည်သောသူများထံတွင်လည်းကောင်း၊ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များဖြင့်လည်းကောင်း၊ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများမှ ဖွင့်လှစ်ထားသည့်ဆေးခန်းများတွင်လည်းကောင်း ဆေးကုသမှု ခံယူ ကြသည်။ ယခင် ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် ကလဲမုထိဒေသ၌ (KDHW) မှ ဖွင့်လှစ်ထားသည့် ဆေးခန်းများရှိသည်။ သို့သော် ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် SAC – ဗမာစစ်တပ်သည် စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုများ လုပ်ဆောင်လာသဖြင့် လုံခြုံရေးအရ ဆေးခန်းများအား ပိတ်ပစ်ခဲ့သည်။ ကလဲမုထိဒေသသည် မြို့နှင့်နီးသဖြင့် ဒေသခံပြည်သူများသည် များသောအားဖြင့် မြို့ပေါ်တွင် ဆေးကုသမှု သွားရောက်ခံယူကြသည်။ ဒေသတွင်းတည်ငြိမ်မှုမရှိသည့်အခါများတွင် ဒေသခံပြည်သူများသည် ဆေးဝါးနားလည်သူများထံတွင်သာ ဆေးကုသမှုခံယူကြရသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ မှ ၂၀၂၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း ကရင်ကျန်းမာရေးဌာနသည် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဒေသတွင်းလှုပ်ရှားမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ SAC – ဗမာစစ်တပ်သည် တိုက်ပွဲများ ပိုမိုလုပ်ဆောင်လာခြင်း ကြောင့် ဒေသခံပြည်သူများသည် ဆေးဝါးများ လုံလုံလောက်လောက်မရရှိကြသဖြင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အခက်အခဲများရင်ဆိုင်ကြရသည်။ ထို့အပြင် ကေ့ဒေသ၊ မိုးဒေါင်လမ်းမကြီးရှိ

နေရပ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးရသူများသည် ကျန်းမာ ရေးဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့အကူညီများ လိုအပ်နေပြီး ကရင်ကျန်းမာရေးဌာနမှ ကူညီမှုအချို့ လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။ ထို့နည်းတူ ဆေးဝါးကုသမှုခံယူမည့်သူများသည် တနင်္သာရီမြို့ဆေးရုံအတွက် အခက်အခဲရှိသဖြင့် ၎င်းတို့သည် လည––– တောင်ပိုင်းလူငယ်ဆေးရုံတွင် ဆေးကုသမှု သွားရောက်ခံယူကြရသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၇ ရက် ၁၁း၃၀ တွင် SAC – ဗမာစစ်တပ် လေယာဉ်သည် ဘိတ်ထားဝယ်ခရိုင်၊ ကစယ်ဒိုမြို့နယ်၊ ပေါကလို့ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟတ––– ကျေးရွာတွင် ဗုံး (၉) လုံး ကြဲချသောကြောင့် ဒေသခံပြည်သူ (၂) ဦးဖြစ်သည့် စောယ ––– အသက် (၃၄) နှစ်နှင့် နော်ရ––– အသက် (၃၃) နှစ်တို့ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိကြသည်။ ဒေသခံပြည်သူ (၂) ဦး ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိပြီးနောက် ၎င်းတို့အား ပေါကလို့ဒေသ၊ ဝပ––– ကျေးရွာရှိ ဆေးခန်းသို့ သွားရောက်ပို့ဆောင်ပေးခဲ့ကြသည်။ ဒေသခံပြည်သူ (၂) ဦးမှာ ပြင်းထန်စွာဒဏ်ရာရရှိခဲ့သောကြောင့် တပ်ရင်း (၁၂) ဌာနချုပ်သို့ ညတွင်းချင်း ပို့ဆောင်ကာ တပ်ရင်းတာဝန်ရှိသူများ၏ ကူညီစီစဉ်ပေးမှုဖြင့် နယ်စပ်မှတစ်ဆင့် ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဆေးရုံတစ်ရုံတွင် ဆေးကုသမှု သွားရောက်ခံယူစေခဲ့သည်။

မူတြော်ခရိုင်

ဗမာစစ်တပ် အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်တွင် မူတြော်ခရိုင်အတွင်း၌ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ (SAC) ၏ ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းများ မရှိတော့ပေ။ ယခုအချိန်တွင် မထောကျေးရွာအုပ်စု၊ ထီးသဘလုထကျေးရွာအုပ်စု၊ ကတိုင်တိကျေးရွာအုပ်စုနှင့် လေးဖိုးထကျေးရွာအုပ်စုများအတွင်း၌ (KNU)၏ ကျန်းမာရေးဌာန၊ ငှက်ဖျားရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့နှင့် အုပ်စုအဆင့်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းများအား ကျေးရွာတိုင်းတွင် တည်ဆောက်ထားသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့မှစ၍ များသောအားဖြင့် သင–––ဒေသခံပြည်သူများသည် မထောကျေးရွာအုပ်စုတွင်းရှိ ဆေးခန်းများဖြစ်သည့် (KNU) အဖွဲ့အစည်းမှ တည်ဆောက်ထားသော နယ်လှည့်ကျောပိုးအိတ် ကျန်းမာရေးလုပ်သားအဖွဲ့နှင့် ငှက်ဖျားရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့တို့ထံတွင် ဆေးဝါးကုသမှုများ ခံယူကြသည်။ ထို့အပြင် ဒေသခံပြည်သူအချို့သည် မြို့ပေါ်၌ ဆေးသင်တန်းများတက်ရောက်၍ ဆေးထိုး ဆေးရောင်းခြင်းများ ပြန်လည်လုပ်ဆောင်ခြင်းများလည်းရှိသည်။ မထောကျေးရွာအုပ်စု ဆေးခန်းတွင် ဆေးကုသမှုခံယူကြသည့် ဒေသခံပြည်သူများသည် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အပြည့်အဝရရှိကြပြီး ဆေးကုသမှုကုန်ကျစရိတ်ပေးချေရန် မလိုကြပေ။

တစ်ခါတစ်ရံ မကျန်းမာသည့်သူများ အလွန်များသည့်အခါမျိုးတွင် ဆေးဝါးမလုံလောက်သည်များလည်းရှိသည်။ ကျန်းမာရေးဆိုးရွားသည့်လူနာများကိုမူ ဝန––– ဆေးခန်း၊ ဝဗ––– ဆေးခန်းနှင့် ဝဘ––– ဆေးခန်းများသို့ ပို့ဆောင်ကြသည်။ ထို့အပြင် အချို့သောလူနာများသည် ကမမောင်းဆေးရုံ၊ ဘားအံဆေးရုံများသို့ သွားရောက်၍ ဆေးကုသမှုခံယူရသည်များလည်း ရှိသည်။ များသောအားဖြင့် မထောကျေးရွာအုပ်စုအတွင်းရှိ ဒေသခံပြည်သူများသည် ငှက်ဖျား၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော၊ ချောင်းဆိုးနှင့် တုပ်ကွေးရောဂါများနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများမှာမူ ခြေဆစ်လက်ဆစ်နာရောဂါ၊ သွေးတိုးရောဂါနှင့် လေဖြတ်ရောဂါများကို ရင်ဆိုင်ကြရသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၈ ရက် ညနေ ၅ နာရီတွင် SAC – ဗမာစစ်တပ်သည် လေယာဉ်ပျံဖြင့် မူတြော်ခရိုင်၊ ဘူးသိုမြို့နယ်၊ ကျော်ပါကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟယ––– ကျေးရွာ၌ ဗုံးကြဲသောကြောင့် ကလေးနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများသည် တောထဲသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ကြရသည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့သည် ရာသီဥတု အပူအအေးမညီမျှမှုကြောင့် နာမကျန်းဖြစ်ကြသဖြင့် ဆေးဝါးများလိုအပ်နေသည်။ SAC – ဗမာစစ်တပ်မှ လေယာဉ်ဖြင့် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်သဖြင့် ရွာသားများသည် မိုင်းဗုံးများ၏ အခိုးအငွေ့များကြောင့် နာမကျန်းဖြစ်ခြင်း၊ အဆိပ်အတောက်ဖြစ်ခြင်းများ ဖြစ်မည်ကို စိုးရိမ်ကြရသည်။ ထို့အပြင် နေရာထိုင်းခင်းနှင့် အိပ်စက်ရာနေရာများအတွက် အမိုးအကာများလည်း လိုအပ်လျက်ရှိသည်။

ဘားအံခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၈ ရက် ညနေ ၅ နာရီတွင် SAC – ဗမာစစ်တပ်သည် လက်နက်ကြီး (၈၁ မမ) ဖြင့် ပစ်ခတ်သဖြင့် ဘားအံခရိုင်၊ တနေးဆားမြို့နယ်၊ ယော့ကုကျေးရွာအုပ်စု၊ အဟ–––ကျေးရွာတွင် ကျရောက်ကာ လက်နက်ကြီးကျည်စသည် နော်ခက––– နေအိမ်အား ထိမှန်ကာ သူမ၏သမီးဖြစ်သူ နော်ကအ––– လည်း ထိမှန်ဒဏ်ရာ ရခဲ့သည်။ သူမ ထိမှန်ဒဏ်ရာရရှိပြီးနောက် နိုကီကျေးရွာအုပ်စုရှိ ဝမ––– ဆေးရုံသို့ ညနေ ၆ နာရီတွင် ပို့ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ သူမရောက်ရှိပြီးနောက် ဆရာဝန်များမှ ဒဏ်ရာအားကြည့်ရှုစစ်ဆေး သန့်ရှင်းရေးလုပ်ပေးပြီးနောက် ဒဏ်ရာမှာ နက်သဖြင့် ကျည်စအတွင်း၌ ကျန်နိုင်သောကြောင့် နောက်တစ်နေ့မနက်တွင် သူမအား ဝယ––– ဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် သူမ ဝယ––– ဆေးရုံသို့ရောက်ရှိပြီးနောက် ဆရာဝန်များမှ ဒဏ်ရာ အားကြည့်ရှုစစ်ဆေးကာ ဒဏ်ရာတွင် ကျည်စကျန်ရှိနေသေးသဖြင့် ခွဲစိပ်ထုတ်ဖယ်ပေးခဲ့သည်။

အထက်တွင်ဖော်ပြထားသည့် ဓာတ်ပုံသည် ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ ရက်နေ့ သထုံခရိုင်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ ကျောက်ဖျာကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟဃ––– ကျေးရွာတွင် မှတ်တမ်းရယူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ ရက် ညနေ ၄ နာရီတွင် SAC – ဗမာစစ်တပ်မှ လေယာဉ်ဖြင့် လာရောက်ဗုံးကြဲခြင်းကြောင့် ဗုံးသီးပေါက်ကွဲကာ ပျက်စီးသွားသည့် သထုံခရိုင်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ ကျောက်ဖျာကျေး ရွာအုပ်စု၊ ဟဃ––– ကျေးရွာ ဆေးခန်း၏ ဘေးဘက်အား ဖော်ပြထားသည့် ပုံဖြစ်သည်။ *(ဓာတ်ပုံ– KHRG)*

မြေမြှုပ်မိုင်းနှင့် လက်နက်ကြီးကျည် အကြွင်းအကျန်များကြောင့် အရပ်သား ထိခိုက်သေဆုံးမှုများ

ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့သည် မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်းပိုင်း ခရိုင် (၇) ခုအတွင်းရှိ ဒေသခံပြည်သူများ ကြုံတွေ့နေရသည့် လူ့အခွင့်ရေး ချိုးဖောက်ခံရမှုများကို စဉ်ဆက်မပြတ် မှတ်တမ်းတင်လျက်ရှိသည်။ ထိုအကြောင်းအရာများထဲမှ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလမှ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့၏ ကွင်းဆင်း မှတ်တမ်းပြုစုထားသည့် မြေမြှုပ်မိုင်းနှင့် လက်နက်ကြီးကျည် အကြွင်းအကျန်များကြောင့် ဒေသခံပြည်သူများ ထိခိုက်သေဆုံးမှုနှင့် ဒဏ်ရာရှိမှုဖြစ်စဉ် ၅ ခုအား စုစည်းဖော်ပြလိုပါသည်။ အဆိုပါ ထိခိုက်သေဆုံး ဒဏ်ရာရှိရှိသူများထဲတွင် အသက်အမပြည့်သေးသည့် ကလေးငယ်များလည်း ပါဝင်သည်။

ရှေးဦးစွာ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ညောင်လေးပင်ခရိုင်၊ မုန်းမြို့နယ်၊ မီးတိုင်တောကျေးရွာအုပ်စု၊ သက––– ကျေးရွာတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော ဖြစ်စဉ်အား ဖေါ်ပြလိုပါသည်။ ဖြစ်စဉ်မှာ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့ ၁၀း၃၀ တွင် သက––– ရွာသားများဖြစ်သော စောဝ––– ၊ မောင်သ––– နှင့် ကိုဟ––– တို့သည် ကျေးရွာ အနီးတွင်ရှိသော မြေကွက်တစ်ကွက်အား ဝယ်ယူရန်အတွက် တိုင်းတာမှုများပြုလုပ်ရန် အတူသွားရောက်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့ ၃ ဦးသည် ထိုမြေကွက်ရှိရာသို့ နေအိမ်မှ အဆင့်ဆင့်ထွက်ခွာကြပြီးနောက် ကျေးရွာအပြင်သို့ အရောက်တွင် မောင်သ––– နှင့် စောဝ––– တို့နှစ်ဦး စီးနင်းလာသော ဆိုင်ကယ်သည် မြေမြှုပ်မိုင်းတစ်လုံးအား တက်နင်းမိပြီး ပေါက်ကွဲမှု ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ထိုမြေမြှုပ်မိုင်း ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် စောဝ––– ၏ ဘယ်ဖက်ခြေထောက်အားထိမှန်၍ မောင်သ––– လည်း အနည်းငယ် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ဆိုင်ကယ်ဘီးမှာမူ ပျက်စီးသွားသည်။ မြေမြှုပ်မိုင်းပေါက်ကွဲသည့်နေရာသည် SAC – ဗမာစစ်တပ် စခန်းဟောင်းနေရာဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ ထိုမြေမြှုပ်မိုင်းပေါက်ကွဲမှု မဖြစ်ပွားမီ ထိုလမ်းအား ရွာသားများ ပုံမှန်အသုံးပြုနေကြပြီး ဤကဲသို့ ဖြစ်စဉ်မျိုး မဖြစ်ပွားဖူးကြောင်း သိရသည်။ ထိုမြေမြှုပ်မိုင်း ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် စောဝ––– ၏ ခြေထောက်အရိုးအား ထိမှန်ခဲ့ပြီး စတီးရိုးဖြင့် ပြန်လည်အစားထိုးကုသမှု ခံယူခဲ့ရသည်။

နောက်ထပ်ဖြစ်စဉ်တစ်ခုတွင် ငါးသွားရှာသောရွာသားနှစ်ဦး မြေမြှုပ်မိုင်းကြောင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည့် ဖြစ်စဉ်အား ဖော်ပြလိုပါသည်။ ဖြစ်စဉ်မှာ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၉ ရက်နေ့တွင် ညောင်လေးပင်ခရိုင်၊ မုန်းအထူးဒေသ၊ ပျဉ်းမပင်ကျေးရွာအုပ်စု၊ သခ––– ကျေးရွာမှ ရွာသားနှစ်ဦးသည် ငါးဖမ်းယူရန် သခ––– ကျေးရွာနှင့် သဂ––– ကျေးရွာ

ဤဓာတ်ပုံသည် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် မြေမြှုပ်မိုင်း ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် ခြေထောက်ထိမှန်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည့် ညောင်လေးပင်ခရိုင်၊ မုန်းမြို့နယ်၊ မီးတိုင်တောကျေးရွာအုပ်စု၊ ထီးတိုလိုကျေးရွာသား စောဝ––– ၏ပုံဖြစ်သည်။
(ဓာတ်ပုံ – ဒေသခံရွာသား/ KHRG)

ကြားရှိ လမ်းသို့သွားရောက်ကြစဉ် သဂ––– ရွာလမ်းရှိ တံတားနားအရောက် နံနက် ၁၁း၃၀ တွင် မောင်အ––– သည် မြေမြှုပ်မိုင်းတစ်လုံးအား တက်နင်းမိပြီး ပေါက်ကွဲမှု ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ မြေမြှုပ်မိုင်းပေါက်ကွဲမှုကြောင့် မောင်အ––– ၏ ခြေထောက် ထိမှန်ဒဏ်ရာရရှိ၍ ၎င်း၏သူငယ်ချင်းမှာ အနည်းငယ်သာ ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။ ခြေထောက်ထိမှန်ဒဏ်ရာရခဲ့သော မောင်အ––– သည် ခြေထောက်အား ဖြတ်တောက်ပစ်ခဲ့ရသည်။ ထိုမြေမြှုပ်မိုင်းသည် ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့များမှ ထောင်ထားသောမိုင်းဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ အကြောင်းမှာ SAC – ဗမာစစ်သားများသည် ထိုလမ်းအား ပုံမှန်အသုံးပြုသွားလာကြသောကြောင့် ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့များမှ ၎င်းတို့ကိုယ်ကိုကာကွယ်ရန် ထောင်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ရွာသားနှစ်ဦးသည် ထိုအကြောင်း

ကို မသိရှိဘဲ သွားရောက်မိရာမှ မြေမြှုပ်မိုင်းထိမှန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ထိုဒေသတွင် စစ်ကောင်စီ အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း ဒေသခံပြည်သူများအနေဖြင့် လက်နက်ကြီးဖြင့်ပစ်ခတ်ခံရခြင်း၊ လေကြောင်းဖြင့် တိုက်ခိုက်ရခြင်း၊ မြေမြှုပ်မိုင်းကြောင့်ထိခိုက်ခြင်းနှင့် စစ်ကောင်စီတပ်သားများ၏ မတရားဖမ်းဆီးနှိပ်စက်ခြင်းများကို ရင် ဆိုင်ကြုံတွေ့ကြရသည်။ ထို့နည်းတူ SAC – ဗမာစစ်တပ်၏ စစ်ဆင်ရေးများနှင့် ၎င်းအားတွန်းလှန်တော်လှန် နေသည့်အဖွဲ့များ၏ စစ်ဆင်ရေးများကြောင့် အရပ်သားများ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိမှု ဖြစ်ပွားလျက်ရှိကြောင်း သခ--- ရွာသားများထံမှ သိရှိရသည်။

ဆက်လက်၍ မြိတ်ထားဝယ်ခရိုင်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော မြေမြှုပ်မိုင်းပေါက်ကွဲမှု ဖြစ်စဉ်တစ်ခုအား ဖော်ပြရမည်ဆိုလျှင် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလတွင် မြိတ်ထားဝယ်ခရိုင်၊ လယ်မူလားမြို့နယ်၊ ကပျောဒေသ၊ သဃ--– ကျေးရွာတွင် နေထိုင်သော အသက် ၁၄ နှစ်အရွယ် နော်ကက--- သည် ၎င်း၏အိမ်တွင် အသုံးပြုရန်အတွက် သစ်ကိုင်းခြောက် (ထင်း) များအား သွားရောက်ရှာဖွေစဉ် မြေမြှုပ်မိုင်း ထိမှန်ခဲ့သည်။ မြေမြှုပ်မိုင်းထိမှန်ချိန်တွင် သူမနှင့် သူမ၏ မိခင်သာရှိနေခဲ့ပြီး အနီးအနားတွင်လည်း အိမ်အနည်းငယ်သာရှိသည်။ သူမထိမှန်ခဲ့သောမိုင်းသည် ဒေသတွင်းရှိပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့များအသုံးပြုသည့် မိုင်းဖြစ်ကြောင်း ရွာသားများမှ မှတ်ချက်ပေးကြသည်။ အကြောင်းမှာ မိုင်းပေါက်ကွဲပြီးနောက် ရွာသားများမှ မူလီတစ်ချောင်း၊ စပရင်တစ်ခုနှင့် ယမ်းအိတ်တစ်လုံးကို သိမ်းဆည်းရမိခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအတွင်းသို့ SAC – ဗမာစစ်သားများ တစ်ခါတစ်ရံမှသာ လာရောက်လေ့ရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

နော်ကက--- သည် မိုင်းထိမှန်ပြီးနောက် မြိတ်မြို့ရှိ SAC – ဗမာစစ်တပ်၏ ဆေးရုံတစ်ရုံတွင် ဆေးကုသမှု ခံယူခဲ့ရသည်။ ဆေးရုံတွင် ဆေးကုသမှုသွားရောက်ခံယူစဉ် ကုန်ကျစရိတ်များကို သဃ--- ကျေးရွာသားများမှ ကူညီပေးခဲ့ကြသည်။ နော်ကက--- သည် သူမတွေ့ကြုံခဲ့ရသည်နှင့်ပတ်သက်၍ ပြောပြသည်မှာ *“ကျွန်မ မီးဆိုက်ဖို့အတွက် သစ်ကိုင်း(ထင်း)တွေ သွားရှာခဲ့တယ်။ သစ်ကိုင်း (ထင်း) တွေကို သယ်လာပြီး နေရာတစ်ခုမှာ ပုံထားလိုက်တယ်။ နောက်ထပ် ကျန်တဲ့ သစ်ကိုင်းတွေကိုသယ်ဖို့ ကျွန်မထပ်သွားတယ်။ အဲ့ဒီ အချိန်မှာပဲ ‘ဗုံး....’ ဆိုပြီး ပေါက်ကွဲသွားတယ်”* ဟု ပြောပြခဲ့သည်။ မြေမြှုပ်မိုင်းပေါက်ကွဲမှုကြောင့် သူမ၏ခြေထောက်တစ်ဖက် ဆုံးရှုံးခဲ့ပြီး ကျောင်းပညာ ဆက်လက်သင်ယူရန် အဆင်မပြေသဖြင့် ၅ တန်းပြီးဆုံးပြီးနောက် ကျောင်းထွက်လိုက်ရပါသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၃ တွင်လည်း မူတြော်ခရိုင်၊ ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၌ မြေမြှုပ်မိုင်းတစ်လုံး ပေါက်ကွဲမှုဖြစ်ပွားခဲ့ ကြောင်း သိရှိရသည်။ ဖြစ်စဉ်မှာ မူတြော်ခရိုင်၊ ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ မထောကျေးရွာအုပ်စု၊ သင--- ကျေးရွာတွင် နေထိုင်သော အသက် ၄၀ နှစ်အရွယ် စောကခ--- သည် သားဖြစ်သူနှစ်ဦးနှင့်အတူ ဘူလိုချောင်းတံတားနေရာ ဖာပွန်–ကမမောင်း လမ်းမကြီး အထက်ပိုင်းတွင် ကြောင်လျှာသီး သွားရောက်ရှာဖွေ ခူးယူစဉ် မိုင်းပေါက်ကွဲမှုဖြစ် ပွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ စောကခ--- သည် ဆန်ဝယ်ယူရန်အတွက် လိုအပ်သည့်ငွေကြေးရရှိရန် ကြောင်လျှာသီး သွားရောက်ရှာဖွေခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းကြောင်လျှာသီး သွားရောက်ရှာဖွေခဲ့သည့်နေရာသည် SAC – ဗမာစစ်သားများ ယခင်က စခန်းချနေထိုင်ခဲ့သော တဲနေရာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းမှ မှုခင်းဖြစ်ပွားချိန်တွင် သားဖြစ်သူနှစ်ဦးအား ၎င်းနှင့်အတူတကွ လိုက်ပါစေခြင်းမပြုပဲ ကားလမ်းမကြီးပေါ်တွင်သာ စောင့်ဆိုင်းနေစေခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၎င်းတစ်ဦးတည်း တဲရှိရာသို့ သွားရောက်ခဲ့ပြီး ကြောင်လျှာသီးများရှာဖွေစဉ် တဲအောက်၌ သေတ္တာတစ်လုံးတွေ့ရှိကာ သွားရောက်ဖွင့်ကြည့်မိရာမှ မိုင်းပေါက်ကွဲမှု ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မိုင်းပေါက်ကွဲမှုကြောင့် စောကခ--- ၏ မျက်နှာနှင့် ရင်ဘက်တွင် အပြင်းအထန် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပြီး နေရာတွင်ပင် ပွဲချင်းပြီးသေဆုံးခဲ့သည်။

ထိုမြေမြှုပ်မိုင်း ပေါက်ကွဲသည့်နေရာအား ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး အာဏာပိုင်များမှ မိုင်းအန္တရာယ်ရှိသည့် နေရာအဖြစ် ရွာသားများအား ကြိုတင်အသိပေးထားသည်။ သို့သော် ၎င်းအနေဖြင့် မိသားစုစားဝတ်နေရေး လိုအပ်ချက်အရ အန္တရာယ်များကို ဂရုမစိုက်နိုင်ပဲ ကြောင်လျှာသီး သွားရောက်ရှာဖွေခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မြေမြှုပ်မိုင်း ပေါက်ကွဲသံ ထွက်ပေါ်ပြီးနောက် လမ်းမကြီးပေါ်တွင် စောင့်နေခဲ့သည့် ၎င်း၏သားနှစ်ဦးသည် ဖခင်ဖြစ်သူအား အော်ခေါ်ခဲ့သော်လည်း ဘာမျှတုန့်ပြန်မှု မကြားရသဖြင့် ဖခင်ဖြစ်သူထံသို့ မသွားတော့ပဲ ကြောက်ရွံ့ဝမ်းနည်းစွာဖြင့် နေအိမ်သို့ ပြန်ခဲ့ကြသည်။

ထို့နောက် ကလေးနှစ်ဦးသည် ၎င်းတို့နေအိမ်သို့ ပြန်ရောက်သည့်အခါ မိခင်ဖြစ်သူအား ဖြစ်စဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ ပြန်လည်အသိမပေးခဲ့ပေ။ ညနေရောက်သည့်အချိန်တွင် မိခင်ဖြစ်သူမှ ဖခင်ဖြစ်သူ ပြန်မရောက်လာသည့် အကြောင်းအရင်းကို ၎င်းတို့အား မေးမြန်းခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှ သားဖြစ်သူများသည် ဖခင်ဖြစ်သူနှင့် ပတ်သက်သည့် အကြောင်းအရာများကို မိခင်ဖြစ်သူအား ပြောပြခဲ့ကြသည်။

သားဖြစ်သူများ ပြန်လည်ပြောပြသည်ကို မိခင်ဖြစ်သူ နော်ကဂ--- မှ ဤသို့ပြန်လည်ရှင်းပြခဲ့သည်။ *“ကျွန်မသားတွေက သူ့အဖေနဲ့အတူ လိုက်မသွားဘူး (ဖခင်ဖြစ်သူ ကြောင်လျှာသီး သွားရောက်ရှာဖွေခဲ့သည့်နေရာသို့ အတူတကွ လိုက်ပါမသွားကြပေ)။ ကလေးတွေက လမ်းမပေါ်မှာကျန်ခဲ့ပြီး သူ(စောကခ---)တစ်ယောက်ပဲ တဲအောက်ကို သွား ခဲ့ပြီး မိုင်းထိခဲ့တယ်။”* နော်ကဂ--- (စောကခ--- ၏ဇနီး) ဆက်ပြောသည်မှာ *“မိုင်းပေါက်ကွဲတော့ သူတို့ (ကျွန်မသားတွေ) က သူ့အဖေကိုခေါ်တယ် ‘အပါး အပါး’. သူတို့အဖေက ဘာမှမတုန့်ပြန်ဘူး။ ကျွန်မက အဲ့ဒီအချိန်အိမ်မှာပဲ။ ကျွန်မသားတွေ ကျွန်မကိုပြောတယ် ‘အပါးမိုင်းထိသွားတယ်’။ သူတို့ (ကျွန်မသားတွေ) ပြန်လာတယ်။ ကျွန်မသူတို့ကိုမေးတယ် (ကျွန်မာသားတွေ) ‘မင်းတို့အပါးပြန်မလာဘူးလား (မင်းတို့နဲ့အတူ)?’ အဲ့ဒါနဲ့ သူတို့ကျွန်မကိုပြောတယ် ‘ကျွန်တော်တို့အဖေကို ခေါ်စရာမလိုတော့ဘူး (အဓိပ္ပါယ်မှာ သားဖြစ်သူများသည် ၎င်းတို့၏ဖခင်ထံမှ တုန့်ပြန်မှုမရရှိတော့သဖြင့် ဖခင်အနေဖြင့် သေဆုံးသွားပြီဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။)”* ဟု ပြောသည်။

ရွာသားများသိရှိသောအချိန်သည် မှောင်နေပြီဖြစ်သောကြောင့် ရွာသားများသည် စောကခ--- အား သွားရောက် ရှာဖွေခြင်းမပြုကြတော့ပေ။ အကြောင်းမှာ မိုင်းအန္တရာယ်ကို စိုးရိမ်ကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် (သင---) ရွာသားများသည် ဒေသခံအာဏာပိုင် (KNU) များအား ၎င်းတို့နှင့်အတူ လိုက်ပါ၍ စော

ကခ--- ၏ ရုပ်အလောင်းအား မြေမြှုပ်သင်္ဂြိုလ်ရန် အကူအညီတောင်းခံခဲ့သည်။

စောကခ--- တွင် သားလေးဦးနှင့် သမီးလေးဦး စုစုပေါင်းကလေးရှစ်ဦးရှိသည်။ သူ၏ကလေးများသည် ငယ်ရွယ်ကြသေးပြီး ၎င်းသည် တောင်ယာလုပ်ငန်းဖြင့် မိသားစုအတွက် လုံလောက်သည့်အစားအစာ ထောက်ပံ့နိုင်ရန် ရုန်းကန်လျက်ရှိသော်လည်း ငွေကြေးအခက်အခဲများ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ အကြောင်းမှာ ၎င်း၏တောင်ယာမှ မိသားစုစားဝတ်နေရေးဖူလုံရန် လုံလောက်သည့် ဆန်စပါးမရရှိခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းအနေဖြင့် မိုင်းအန္တရာယ်ရှိသည့်ကြားမှ ကြောင်လျှာသီးများ သွားရောက်ရှာဖွေခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

စောကခ--- သည် မိသားစုအတွက် အဓိက လုပ်ကိုင်ရှာဖွေကျွေးမွေးနေသူဖြစ်သဖြင့် ၎င်းကွယ်လွန်ခြင်းသည် မိသားစုအတွက် ကြီးမားသည့် ဆုံးရှုံးမှုတစ်ခုဖြစ်စေပါသည်။ ၎င်းကွယ်လွန်ပြီးနောက် ဇနီးဖြစ်သူ နော်ကဂ--- သည် သူမ ၏ မိခင်ရှိရာ မူတြော်ခရိုင်၊ ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ မထောကျေးရွာအုပ်စု၊ သစ--- ကျေးရွာရှိ တောထဲတွင် ပြန်လည်နေထိုင်သည်။ စောကခ--- သေဆုံးပြီးနောက် သူ၏မိသားစုဝင်များသည် ဒေသခံခေါင်းဆောင်များနှင့် အဖွဲ့အစည်းများထံမှ မည်သည့်အကူအညီမျှ မရရှိသေးပေ။ ထိုအကြောင်းအရာနှင့်ပက်သတ်၍ သူမပြောသည်မှာ ***“ကျွန်မပြောချင်တာကတော့ ကျွန်မတို့အခက်အခဲတွေ ရင်ဆိုင်နေရတယ်။ နောက်ပြီး ကျွန်မတို့ အလုပ်မလုပ်နိုင်သေးသလို ဘာမှလဲလုပ်လို့မရသေးဘူး။ လူတွေသာ ကျွန်မတို့ကိုလာကူညီရင် အရမ်းပျော်မှာပဲ။ ကျွန်မတို့ ဒီမှာပဲနေထိုင်ပြီး ဘာအလုပ်မှလုပ်ကို မရသေးဘူး”*** ဟု သူမ၏ အခြေအနေကို ရင်ဖွင့်ခဲ့သည်။

ဤဓာတ်ပုံသည် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၃ တွင် မြေမြှုပ်မိုင်းပေါက်ကွဲမှုကြောင့် သေဆုံးသွားသော မူတြော်ခရိုင်၊ ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ မထောကျေးရွာအုပ်စု၊ သင--- ကျေးရွာတွင် နေထိုင်သည့် အသက် ၄၀ နှစ်အရွယ် စောကခ---၏ ပုံဖြစ်သည်။ *(ဓာတ်ပုံ – ဒေသခံရွာသား)*

နောက်ဆုံးဖြစ်စဉ်တစ်ခုအနေဖြင့် ဒူးပလာယာခရိုင်၊ နို့တကောမြို့နယ်တွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သော လက်နက်အကြွင်းအကျန် ခဲယမ်းပေါက်ကွဲမှု ဖြစ်စဉ်တစ်ခုအား ဖော်ပြလိုပါသည်။ ဖြစ်စဉ်မှာ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ဒူးပလာယာခရိုင်၊ နို့တကောမြို့နယ်၊ တောင်ကလေးကျေးရွာအုပ်စု၊ သဆ--- ကျေးရွာတွင် နေထိုင်သော ကလေးငယ်လေးဦး လက်နက်အကြွင်းကျန်ခဲယမ်းတစ်ခုအား ယူဆောင်မိရာမှ မတော်တဆပေါက်ကွဲမှု ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ မှုခင်းဖြစ်ပွားသည့်နေ့တွင် အသက်လေးနှစ်အရွယ်၊ ခုနှစ်နှစ်အရွယ်နှင့် ခြောက်နှစ်အရွယ် ကလေးငယ်နှစ်ဦး စုစုပေါင်းလေးဦးသည် ၎င်းတို့၏မိဘများမှ ၎င်းတို့အားနေအိမ်တွင်ချန်ထားခဲ့ပြီး အလုပ်သွားကြစဉ် လက်နက်ကြီးကျည်တစ်လုံးအား ၎င်းတို့ဆော့ကစားနေကြစဉ် တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့သည် ထိုလက်နက်ကြီးကျည်အား ယူဆောင်၍ ကျေးရွာရှိဈေးဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင် သွားရောက်ရောင်းချရန်သွားစဉ် မတော်တဆ လက်ထဲမှလွတ်ကျကာ ပေါက်ကွဲမှုဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ထိုပေါက်ကွဲမှုကြောင့် ကလေးနှစ်ဦးမှာ နေရာတွင်ပင် ပွဲချင်းပြီးသေဆုံးခဲ့ကာ ကျန်နှစ်ဦးမှာမူ ဒဏ်ရာများရရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဒဏ်ရာရရှိသည့် ကလေးနှစ်ဦးအား မိဘများမှ အုန်းဖန်ဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်၍ ဆေးကုသမှုခံယူစေခဲ့သည်။

ဤဓာတ်ပုံသည် ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ဒူးပလာယာခရိုင်၊ နို့တကောမြို့နယ်၊ တောင်ကလေးကျေးရွာအုပ်စု၊ သဆ--- ကျေးရွာတွင် လက်နက်အကြွင်းကျန်ခဲယမ်းပေါက်ကွဲမှုကြောင့် သေဆုံးသွားသည့် ကလေးငယ်နှစ်ဦး၏ပုံအား ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ *(ဓာတ်ပုံ – ဒေသခံရွာသား)*

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် မှုခင်းဖြစ်စဉ်များအား ပြန်လည်ခြုံငုံကြည့်မည်ဆိုလျှင် မြေမြှုပ်မိုင်းနှင့် လက်နက် ကြီးကျည်အကြွင်းအကျန်များကြောင့် ကလေးငယ်များနှင့် အရွယ်ရောက်ပြီးသူများသည် အသက်ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် ကိုယ်လက်အင်္ဂါဆုံးရှုံးမှုများ ကြုံတွေ့ကြရသည်။ ထို့အတူ မိန်ကလေးငယ် တစ်ဦးသည် ခြေထောက်တစ်ဖက် ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် သူမလေ့လာဆည်းပူးနေသည့် ကျောင်းပညာရေးကို ဆက်လက်သင်ယူရန် အဆင်မပြေတော့ပဲ ကျောင်းထွက်လိုက်ရကြောင်းလည်း တွေ့နိုင် သည်။ နောက်ဆက်တွဲအနေဖြင့် အသက်ဆုံးရှုံးသူများ၏ ကျန်ရစ်သူမိသားစုဝင်များအနေဖြင့် ဘဝရပ်တည်ရှင်သန်ရေးအတွက် အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့နေကြသည်။ ထို့ကြောင့် မြေမြှုပ်မိုင်းနှင့် လက်နက်ကြီးကျည် အကြွင်းအကျန်များသည် အပြစ်မဲ့ပြည်သူများ၏ ဘဝလုံခြုံရေးနှင့် ရပ်တည်ရှင်သန်ရေးကို များစွာစိန်ခေါ်မှုရှိနေကြောင်း သိရှိနိုင်သည်။

> **“ကျွန်မ မီးဆိုက်ဖို့အတွက် သစ်ကိုင်း (ထင်း) တွေ သွားရှာခဲ့တယ်။ သစ်ကိုင်း (ထင်း) တွေကို သယ်လာပြီး နေရာတစ်ခုမှာ ပုံထားလိုက်တယ်။ နောက်ထပ် ကျန်တဲ့သစ်ကိုင်းတွေကိုသယ်ဖို့ ကျွန်မထပ်သွားတယ်။ အဲ့ဒီ အချိန်မှာပဲ ‘ဗွမ်း ....’ ဆိုပြီး ပေါက်ကွဲသွားတယ်။”**

KHRG ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့
ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏အသံများကိုမှတ်တမ်းပြုစုခြင်း

ဤမှတ်တမ်းပြုစုခြင်းလမ်းညွှန်သည် ပြည်သူတစ်ဦးချင်းစီအနေဖြင့် မိမိပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဖြစ်ပျက်နေသော လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို ကနဦးမှတ်တမ်းပြုစုနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများအား အသိပေးတင်ပြလိုပါက အောက်ပါလိပ်စာများသို့ ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။

အီးမေးလ် – info@khrg.org

ဖုန်းနံပါတ် – +66 (0) 85–268–5519
+66 (0) 81–924–1032